

Pracovní podklad pro zpracování věcného záměru zákona o terciárním vzdělávání

A. Přehled právních předpisů vztahujících se k věcnému záměru

K věcnému záměru zákona o terciárním vzdělávání se vztahují zejména tyto právní předpisy:

I. Zákony

- a) zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů;

Zhodnocení tohoto zákona je uvedeno v písmenu B.

- b) zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů;

Citovaný zákon upravuje podávání žádostí o akreditaci vzdělávacích programů uskutečňovaných vyššími odbornými školami, postavení Akreditační komise pro vyšší odborné vzdělávání a její činnost a udělování akreditace těmto vzdělávacím programům Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy.

- c) zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů;

Zákon o státní sociální podpoře upravuje podmínky pro přiznání přídatku na dítě a vydávání písemných potvrzení orgány státní sociální podpory o této skutečnosti.

- d) zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů;

- e) zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů;

Právní předpis mimo jiné upravuje nakládání s prostředky státního rozpočtu, které získávají formou příspěvku veřejné vysoké školy na vzdělávací a vědeckou, výzkumnou, vývojovou, uměleckou nebo další tvůrčí činnost a formou dotace na rozvoj vysoké školy a na ubytování a stravování studentů.

- f) zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů;

Tento právní předpis stanoví zejména, kdo je účetní jednotkou, povinnost účetní jednotky vést účetnictví a její rozsah, případy kdy účetní jednotky sestavují účetní závěrku a způsob oceňování jejich majetku a závazků.

- g) mezinárodní smlouvy o uznávání vysokoškolského vzdělání a kvalifikace, které je možné rozdělit na tyto smlouvy:

1. smlouvy vícestranné o uznání studií a diplomů v evropském regionu

- sdělení Federálního ministerstva zahraničních věcí č. 77/1990 Sb., o přijetí Úmluvy o uznávání studií a diplomů týkajících se vysokého školství ve státech evropského regionu (pro ČSSR vstoupila v platnost dnem 6. června 1988, pro Českou republiku vstoupila v platnost dne 1. ledna 1993),
- sdělení Federálního ministerstva zahraničních věcí č. 627/1992 Sb., o přijetí Evropské úmluvy o rovnocennosti dokladů umožňujících přístup na vysoké školy č. 15 (pro ČSFR vstoupila v platnost dnem 26. března 1991, pro Českou republiku vstoupila v platnost dnem 1. ledna 1993),

- sdělení Federálního ministerstva zahraničních věcí č. 628/1992 Sb., o Evropské úmluvě o rovnocennosti částečného studia na vysokých školách č. 21, (pro ČSFR vstoupila v platnost dnem 26. března 1991, pro Českou republiku vstoupila v platnost dnem 1. ledna 1993),
 - sdělení Federálního ministerstva zahraničních věcí č. 609/1992 Sb., o Evropské úmluvě o akademickém uznávání univerzitní kvalifikace č. 32, (pro ČSFR vstoupila v platnost dnem 27. dubna 1991, pro Českou republiku vstoupila v platnost dnem 1. ledna 1993),
 - sdělení Federálního ministerstva zahraničních věcí č. 622/1992 Sb., o Dodatkovém protokolu k Evropské úmluvě o rovnocennosti dokladů o vzdělání umožňujících přístup na vysoké školy č. 49, (pro ČSFR vstoupila v platnost dnem 27. dubna 1991, pro Českou republiku vstoupila v platnost dnem 1. ledna 1993),
 - sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 60/2000 Sb., o Úmluvě o uznávání kvalifikací týkajících se vysokoškolského vzdělávání v evropském regionu, podepsané členskými státy Rady Evropy v Lisabonu 10. dubna 1997 (pro Českou republiku vstoupila v platnost dnem 1. února 2000),
2. smlouvy dvoustranné o vzájemném uznávání rovnocennosti dokladů o vzdělávání, akademických titulech a vědeckých hodnostech:
- sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 92/2005 Sb. m. s., o Dohodě mezi vládou České republiky a vládou Maďarské republiky o vzájemném uznávání rovnocennosti dokladů o vzdělání a dokladů o vědeckých hodnostech a titulech, vydávaných v České republice a v Maďarské republice (pro Českou republiku vstoupila v platnost dnem 9. června 2005),
 - sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 104/2006 Sb. m. s., o Dohodě mezi vládou České republiky a vládou Polské republiky o vzájemném uznávání částí studia, rovnocennosti dokladů o vzdělání a dokladů o vědeckých hodnostech a titulech vydávaných v České republice a v Polské republice (pro Českou republiku vstoupila v platnost dnem 1. listopadu 2006),
 - sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 33/2001 Sb. m. s., o Dohodě mezi vládou České republiky a vládou Slovenské republiky o vzájemném uznávání rovnocennosti dokladů o vzdělání vydávaných v České republice a ve Slovenské republice (pro Českou republiku vstoupila v platnost dnem 23. března 2001),
 - sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 60/2008 Sb. m. s., o Dohodě mezi vládou České republiky a vládou Spolkové republiky Německo o vzájemném uznávání rovnocennosti dokladů o vzdělání v oblasti vysokého školství (pro Českou republiku vstoupila v platnost dnem 7. července 2008);
3. smlouvy o právní pomoci s jednotlivými státy a vícestranná smlouva o zjednodušení ověřování cizích veřejných listin:
- sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 45/1999 Sb. m. s., o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin (pro Českou republiku vstoupila v platnost dnem 16. března 1999);

Mezinárodní smlouvy o uznávání vysokoškolského vzdělání a kvalifikace upravují proces vzájemného uznávání vysokoškolského vzdělávání nebo jeho části podle § 89 a 90 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.

h) zákon č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, ve znění pozdějších předpisů;

Zákon stanoví způsob zápisu titulů a akademických titulů do občanských průkazů.

i) zákon č. 329/1999 Sb., o cestovních dokladech a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o cestovních dokladech), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon stanoví způsob zápisu titulů a akademických titulů do cestovních dokladů.

II. Vyhlášky

- vyhláška Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy č. 343/2002 Sb., o postupu a podmínkách při zveřejnění průběhu přijímacího řízení na vysokých školách, ve znění pozdějších předpisů;

Vyhláška přesně stanoví, jaké informace o přijímacích zkouškách a výsledcích přijímacího řízení je vysoká škola povinna zveřejňovat.

- vyhláška Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy č. 42/1999 Sb., o obsahu žádosti o akreditaci studijního programu;

Platný předpis podrobně stanoví obsah žádosti o akreditaci bakalářského, magisterského a doktorského studijního programu a jaké doklady o zabezpečení konkrétního studijního programu musí být připojeny k této žádosti.

- vyhláška č. 10/2004 Sb., o vyšším odborném vzdělávání.

Platná vyhláška stanoví obsah písemné žádosti o akreditaci vzdělávacího programu, který bude uskutečňovat, pokud bude akreditován, vyšší odborná škola, jaké náležitosti má mít předkládaný návrh vzdělávacího programu a jaké doklady o odborném zabezpečení výuky vzdělávacího programu musí být k tomuto programu předloženy.

B. Zhodnocení stávající právní úpravy

Sektor terciárního vzdělávání, který podle Mezinárodní standardní klasifikace vzdělávání (ISCED) UNESCO zahrnuje kategorie 5A, 5B a 6 této klasifikace¹, postrádá v současné době v České republice komplexní právní úpravu. Je přitom zavedenou legislativní tradicí v České republice, že daná úroveň vzdělávací soustavy je upravena koherentním zákonem, který vymezuje účel a cíle příslušné úrovně vzdělávání, upravuje dotčené vzdělávací instituce, správní procesy a další postupy jimi prováděné nebo k nim se vztahující, a obsahuje další potřebná právní pravidla.

Dále je zřejmé, že globální trendy vzdělávání politiky reprezentované v evropských podmínkách především Boloňským procesem, jehož účelem je vytvoření Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání, v sobě jednoznačně zahrnují jednotné chápání terciárního vzdělávání, jež obsahuje tradičně vysokoškolské i „nevysokoškolské“ formy tohoto vzdělávání ve smyslu klasifikace ISCED. Politický závazek, k němuž v komuniké konference evropských ministrů zodpovědných za vysoké školství konané v Bergenu v roce 2005² přistoupila také Česká republika, zahrnuje uznání vzdělávacích programů typu ISCED 5B (v poměrech ČR: akreditovaných vzdělávacích programů vyšších odborných škol) jakou součástí tří cyklů terciárního vzdělávání v Boloňském procesu, u nichž má být zabezpečena návaznost na ostatní programy terciárního vzdělávání. Tento záměr je konkretizován také

¹ http://www.unesco.org/education/information/nfsunesco/doc/isced_1997.htm

² http://www.bologna-bergen2005.no/Docs/00-Main_doc/050520_Bergen_Communique.pdf

zastřešujícím Rámcem pro kvalifikace v Evropském prostoru vysokoškolského vzdělávání³, který byl rovněž přijat příslušnými ministry na konferenci v Bergenu.

Vysoké školství je v současné době upraveno zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změnách a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění zákona č. 210/2000 Sb., č. 147/2001 Sb., č. 362/2003 Sb., č. 96/2004 Sb., č. 121/2004 Sb., č. 473/2004 Sb., č. 562/2004 Sb., č. 342/2005 Sb., č. 552/2005 Sb., č. 161/2006 Sb., č. 165/2006 Sb., č. 310/2006 Sb., č. 624/2006 Sb., č. 261/2007 Sb., č. 296/2007 Sb. a č. 189/2008 Sb. Jedná se tedy o právní předpis, který byl za přibližně 10 let své platnosti 16-krát novelizován (z toho v letech 2004 a 2006 v obou případech 4-krát). K charakteristice tohoto zákona je možné uvést následující:

1. Jedná se o právní úpravu komplexní ve vztahu k vysokému školství bez ohledu na formu zřízení (vlastnictví) vysoké školy, její typ a povahu vysokoškolské vzdělávací činnosti. V tomto ohledu stávající právní úprava zachovává legislativní tradici trvající v oblasti vysokoškolského práva již téměř 60 let.

2. Stávající zákon o vysokých školách do jisté míry zachoval rysy rámcové právní úpravy, jež vykazoval jím nahrazený zákon č. 172/1990 Sb., jakož i přecházející zákony o vysokých školách po roce 1950, avšak s významným odklonem od této charakteristiky v některých významných oblastech. Zákon o vysokých školách totiž obsahuje dosti extenzivní úpravu vnitřních poměrů veřejných vysokých škol, a to jak pokud jde o vymezení postavení a pravomocí jednotlivých jejích orgánů (§§ 8 až 16 zákona o vysokých školách), tak pokud jde o vnitřní organizační strukturu veřejné vysoké školy (§§ 22 až 35 zákona o vysokých školách). Tato ustanovení v dané míře podrobnosti směřují proti trendu, který doporučila Rada Evropy v rámci svého Legislativního programu reformy vysokého školství a výzkumu probíhajícího v letech 1994 až 2000, jehož závěry doporučují, aby zejména úprava ustavování, konkrétní dělby pravomocí a funkčních vztahů orgánů a složek vysoké školy byla přenesena na vnitřní předpisy vysoké školy.⁴ Přitom navzdory značné podrobnosti úpravy vnitřní struktury veřejné vysoké školy postrádá zákon o vysokých školách dostatečnou úpravu funkčních vazeb mezi veřejnou vysokou školou jako celkem a jejími součástmi, takže například neexistuje povinnost projednání dlouhodobého záměru fakulty a její výroční správy s orgány veřejné vysoké školy, ačkoli veřejná vysoká škola jako celek má analogickou povinnost k ministerstvu, a celkově nejsou zákonem vytvořeny podmínky aktivního působení z úrovně veřejné vysoké školy na fakulty, vyjma v podstatě krizových situací (§ 28 odst. 3, § 38 odst. 1 zákona o vysokých školách, přičemž omezení samosprávné působnosti fakulty v důsledku závažného porušení zákonných povinností fakulty navíc vyžaduje rozhodnutí ministerstva). Mechanismus přezkoumávání některých úkonů orgánů veřejné vysoké školy akademickým senátem veřejné vysoké školy na návrh rektora podle § 9 odst. 1 písm. j) zákona o vysokých školách zřejmě v praxi aplikován není, přičemž lze mít značné pochybnosti o jeho funkčnosti v dané konstrukci.

3. Některá klíčová ustanovení resp. instituty zákona o vysokých školách představují relikty dřívějších právních úprav datujících se až k dobám rakousko-uherské monarchie. Institut práv fakult (§ 24 zákona o vysokých školách) - tj. vymezení části působnosti veřejné vysoké školy, kterou vykonává fakulta svými orgány s vyloučením ingerence orgánů veřejné vysoké školy - zřetelně má svůj koncepční původ v dělbě funkční příslušnosti profesorských sborů jako orgánů státní vyučovací správy podle někdejších rakouských předlitavských zákonů

³ http://www.bologna-bergen2005.no/EN/BASIC/050520_Framework_qualifications.pdf

⁴ Farrington D., Palfreyman D. The Law of Higher Education. Oxford: Oxford University Press, 2006, s. 571-572

o organizaci úřadů akademických z let 1849 a 1873. Stejně tak úprava habilitačních řízení a řízení ke jmenování profesorem (§§ 71 až 75 zákona o vysokých školách) koncepčně vychází z úpravy zákona č. 79/1919 Sb. z. a n., o služebním poměru učitelů vysokoškolských, kdy vysokoškolští profesori a docenti (vyjma neplacených soukromých docentů) byli státními zaměstnanci ve služebním poměru k republice (nikoli k vysoké škole), avšak jako projev decentralizace státní správy bylo připuštěno profesorskému sboru předkládat návrh na jmenování nových profesorů.

4. Řada ustanovení zákona o vysokých školách vyvolává složité interpretační problémy především ve světle pozdějších právních úprav jiných oborů práva. Například: jak rozumět autonomii fakult v pracovněprávních vztazích, když veřejná vysoká škola jako jediný subjekt podléhá povinnosti zaměstnavatele zaručit rovné zacházení se všemi svými zaměstnanci podle zákoníku práce; jak interpretovat rozsah úkolů jednotlivých úrovní veřejné vysoké školy při aplikaci předpisů o bezpečnosti práce nebo zvláštních předpisů ohledně některých regulovaných výzkumných činností; jak rozumět ustanovení § 10 odst. 1 věty druhé zákona o vysokých školách, že rektor vykonává působnost statutárního orgánu podle zvláštních předpisů, jestliže současně platí jiná kompetenční ustanovení téhož zákona (zejm. § 24). Takto formované právní prostředí je do značné míry nejisté a vytváří rizika vyplývající z nejednoznačnosti platného práva.

5. Právním vývojem, především judikaturou správních soudů, byla již překonána koncepce speciální výlučné úpravy řízení ve věcech uchazečů o studium na vysoké škole (§ 50 zákona o vysokých školách) a ve věcech práv a povinností studentů vysokých škol včetně disciplinárního řízení (§§ 68 a 69 zákona o vysokých školách). Vysoké školy jsou podle současného standardu správního práva, jak se vyvinul také pod vlivem interpretace Ústavy, Listiny základních práv a svobod a Evropské úmluvy o ochraně základních práv a svobod, povinny vyhovět při správních rozhodováních analogickým kritériím jako jiné správní orgány. Tento aspekt, vyplývající také ze základních zásad správního procesu podle správního řádu (dle § 177 odst. 1 správního řádu) stávající zákon o vysokých školách nereflektuje, stejně jako nevytváří – až na ojedinělé a dílčí ustanovení § 57 odst. 3 – podmínky pro elektronizaci správních procesů ve věcech studentů vysokých škol, jak by to odpovídalo soudobému významu informačních technologií a systémů v řízení vysokých škol.

6. Krajně problematická je z pohledu soudobého legislativního standardu legislativně-technická a formulační úroveň řady ustanovení zákona o vysokých školách. To platí zejména o těch ustanovení, které byly předmětem četných novelizací, vycházejících zpravidla z poslancecké iniciativy. V tomto ohledu vyniká naprosto zásadní úprava financování veřejných vysokých škol ze státního rozpočtu (resp. nároku veřejné vysoké školy na státní příspěvek), kde ze změní odkazů a speciálních ustanovení nelze ani spolehlivě dovodit, v jakém rozsahu na daný právní vztah použije zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, nemluvě o tom, že některá hmotněprávní ustanovení § 18a zákona o vysokých školách je možno smysluplně interpretovat v podstatě jen se znalostí jejich geneze. Obecně lze konstatovat, že především novelizace provedené v letech 2005 a 2006 zanesly do zákona o vysokých školách řadu absurdně, i jen z gramatického hlediska nesmyslně formulovaných ustanovení [§ 8 odst. 3 věta druhá, § 18a odst. 4 věta třetí *in fine*, § 26 odst. 3 věta druhá, § 79 odst. 6 věta druhá], jejichž dopad na právní vztahy v oblasti vysokého školství je ovšem nemalý, v některých případech zásadní. Skutečnou raritou v právním řádu je ustanovení § 47b odst. 3 zákona o vysokých školách, kde se dokonce stanoví fikce existence vůle fyzické osoby.

7. Rovněž úprava vlastního vztahu mezi státní správou a samosprávou odpovídá spíše době vzniku zákona než tomu, jak je poměr těchto dvou složek veřejné správy interpretován

v současnosti. Problematickým případem zde vznikající nejasnosti je úprava stipendií, které vysoké školy přiznávají v samosprávné působnosti, ale příslušná právní pravidla (§ 91) jsou systematicky řazena v části deváté – Státní správa.

Souhrnně je možno konstatovat, že ačkoli byl stávající zákon o vysokých škol v době vydání relativně progresivní právní úpravou a vytvořil právní základ pro vývoj českého vysokého školství v uplynulých 10 letech, nepředstavuje již v současné době z řady hledisek adekvátní právní úpravu. Přitom je třeba zdůraznit, že se zde nejedná o uplatnění hledisek politických, vyplývajících z představy vlády o koncepci vysokého školství resp. terciárního vzdělávání, ale o uplatnění hledisek legislativního standardu, jež mají na zřeteli systematickou, logiku, srozumitelnost a efektivitu právní úpravy, a soudobého vývoje legislativy v oblasti veřejného práva a jmenovitě vysokého školství v Evropě. Nynější zákon o vysokých školách zřetelně vychází z představy vždy kooperativních, v podstatě konsensuálních vztahů mezi jednotlivými úrovněmi vysokého školství, což má svůj předobraz v předchozím zákoně o vysokých školách (č. 172/1990 Sb.), který předpokládal aktivní podíl reprezentací vysokých škol na tvorbě státní politiky vysokého školství. V případě situací konfliktních, které lze za postupující diverzifikace tohoto vzdělávacího sektoru očekávat, by v této právní úpravě jen velmi obtížně byla hledána právní pravidla, jež by umožnila legální a spravedlivé řešení.

K tomu přistupuje problém vyššího odborného školství, které je v současnosti upraveno zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním a vyšším odborném školství (školský zákon), ve znění zákona č. 112/2006 Sb., č. 158/2006 Sb., č. 161/2006 Sb., č. 165/2006 Sb., č. 179/2006 Sb., č. 342/2006 Sb., č. 624/2006 Sb., č. 217/2007 Sb., č. 296/2007 Sb., č. 343/2007 Sb., č. 58/2008 Sb., č. 126/2008 Sb., č. 189/2008 Sb., č. 242/2008 Sb. a č. 243/2008 Sb. K provedení příslušných ustanovení školského zákona je dále vydána vyhláška č. 10/2005 Sb., o vyšším odborném vzdělávání, ve znění vyhlášky č. 470/2006 Sb.; prováděcí charakter mají též některé další právní předpisy.

K zhodnocení stávající úpravy vyššího odborného školství podle školského zákona je možno uvést následující:

1. Spojení úpravy vyššího odborného školství s úpravou předškolního, základního a středního vzdělávání odráží historii vzniku vyššího odborného školství, z legislativního hlediska však takto ve školském zákoně vznikl ne zcela organický celek, kdy vedle vlastní úpravy vyššího odborného vzdělávání v části šesté školského zákona (§§ 92 až 107) vyžaduje ve skutečnosti povaha vyššího odborného vzdělávání také specifická pravidla v rámci samotné obecné části školského zákona.

2. Vzdělávací programy vyšších odborných škol jsou (shodně s vysokoškolskými studijními programy a na rozdíl od vzdělávacích programů jiných škol) akreditovány, byť jiným postupem a za účasti jiné akreditační komise (§§ 104 až 107 školského zákona). Úprava vyššího odborného školství rovněž vykazuje aproximaci vysokoškolskému právu v oblasti hodnocení výsledků vzdělávání studentů (§§ 99 školského zákona a § 5 vyhlášky č. 10/2005 Sb.), jakkoli vysoké školy mají tyto aspekty upraveny vlastními vnitřními předpisy, nikoli podzákoným právním předpisem. Úprava vyšších odborných škol naproti tomu zná některé instituty, které v současné úpravě vysokého školství již byly opuštěny – obligatorní ročníkový systém studia, institut přestupu nebo změny oboru bez nového přijímacího řízení (§§ 97 a 99 školského zákona).

3. Naopak úprava vyšších odborných škol jako institucí je až na některá ne zcela podstatná speciální ustanovení shodná s úpravou zřizování a fungování mateřských, základních a středních škol (§§ 124 až 168 školského zákona), což vytváří podmínky pro udržování personálních unií středních a vyšších odborných škol (tuto problematiku reflektuje v zásadě jen § 167 odst. 1 školského zákona, který ukládá vyšší odborné škole mít vlastní školskou

radu, byť by daná vyšší odborná škola byla součástí jedné školské právnické osoby s jinými školami).

Z toho se jeví, že vytvoření adekvátní právní úpravy sektoru terciárního vzdělávání pro úroveň ISCED 5 (A, B) a 6 cestou dílčích novelizací jednotlivých existujících právních předpisů by zřejmě bylo nevhodné. Jednak by takový postup odporoval české legislativní tradici komplexní úpravy daného sektoru vzdělávání, především by však bylo obtížně představitelné, jak by v takovém případě byly zavedeny nutné společné prvky systému terciárního vzdělávání jako celku, zejména v oblasti akreditací. Jiná legislativní metoda než zpracování nového návrhu komplexního zákona o terciárním vzdělávání by v takovém případě zřejmě vyžadovala vyvedení společných prvků stávajícího vysokého a vyššího odborného školství do zvláštního zákona (zejm. akreditace, podle vývoje politické koncepce zřejmě také sociální podpora studentů).

C. Návrh věcného řešení

Předpokládá se, že zákona o terciárním vzdělávání (dále jen „zákon“) bude mít tuto systematiku:

Část první: Základní ustanovení

Část druhá: Vymezení terciárního vzdělávání

Část třetí: Vzdělávací instituce terciárního vzdělávání a jejich reprezentace

Hlava I: Vymezení vzdělávacích institucí terciárního vzdělávání

Hlava II: Veřejné vzdělávací instituce

Díl 1: Veřejná vysoká škola

Díl 2: Veřejný institut profesního vzdělávání

Hlava III: Soukromá vzdělávací instituce

Hlava IV: Státní vzdělávací instituce

Hlava V: Reprezentace vzdělávacích institucí

Část čtvrtá: Studium a studenti

Hlava I: Studium

Hlava II: Studenti

Hlava III: Rozhodování

Část pátá: Zaměstnanci

Část šestá: Hodnocení a akreditace

Hlava I: Hodnocení

Hlava II: Akreditace

Část sedmá: Financování a majetek vzdělávacích institucí - *tato část bude zaslána později*

Část osmá: Služby, stipendia a poplatky studentů - *tato část bude zaslána později*

Část devátá: Rada terciárního vzdělávání

Část desátá: Státní správa

Hlava I: Vláda

Hlava II: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Hlava III: Ministr školství, mládeže a tělovýchovy

Hlava IV: Matrika studentů

Hlava V: Správní delikty a sankce

Část jedenáctá: Změna zákona o správních poplatcích

Část dvanáctá: Společná, přechodná a závěrečná ustanovení

Část třináctá: Zrušovací ustanovení

Část první Základní ustanovení

Zásada č. 1

Terciární vzdělávání a jeho poslání

Účelem zákona je vytvořit podmínky pro terciární vzdělávání tak, aby mohlo svou činností naplňovat poslání, kterým je

- a) umožňování přístupu k profesnímu odbornému a vysokoškolskému vzdělání, získání odpovídající profesní odborné kvalifikace, včetně případné způsobilosti k výkonu povolání a příprava pro výzkumnou práci a další náročné odborné činnosti,
- b) poskytování dalšího vzdělávání v rámci celoživotního vzdělávání,
- c) uskutečňování vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti,
- d) služba společnosti včetně spolupráce s podniky a institucemi, ve kterých absolventi nacházejí své uplatnění, spolupráce s různými stupni státní správy a samosprávy a s kulturní sférou,
- e) rozvíjení mezinárodní spolupráce, podpora společných projektů s obdobnými zahraničními institucemi, vzájemné uznávání studia pro účely dalšího studia a podpora mobility akademických a pedagogických pracovníků a studentů.

Odůvodnění:

Zásada charakterizuje terciární vzdělávání, na rozdíl od dosavadní právní úpravy, která se zabývá pouze vzděláváním vysokoškolským, zahrnuje také profesní odborné vzdělávání. Zahrnuje i další základní činnosti institucí terciárního vzdělávání, a to vědeckou, výzkumnou, vývojovou, uměleckou a další tvůrčí činnost a přímé propojení těchto dvou základních činností s aplikační sférou (tzv. třetí role).

Část druhá

Vymezení terciárního vzdělávání

Zásada č. 2

Oblasti vzdělávání

Vzdělávání se uskutečňuje v oblastech vzdělávání. Oblast vzdělávání zahrnuje skupinu studijních programů, která má společný profil v rámci určených kompetencí a společné odborné zaměření.

Oblastmi vzdělávání jsou zejména: ekonomie, technické vědy a technologie, zemědělství a lesnictví, přírodní vědy, vojenství, architektura, lékařství, zubní lékařství, farmacie, zdravotnictví, veterinární lékařství a hygiena, humanitní vědy, pedagogické vědy, společenské vědy, právo, informatika, umění a uměnovědy a teologie.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „ministerstvo“) stanoví opatřením zveřejněném ve Věstníku ministerstva a na své internetové stránce seznam oblastí vzdělávání. Návrh na zřízení nové oblasti vzdělávání nebo návrh na její sloučení nebo zrušení se podává ministerstvu. Návrh podává zpravidla vzdělávací instituce.

Ministerstvo může do seznamu oblastí vzdělávání zařadit novou oblast vzdělávání nebo provést sloučení nebo zrušení existující oblasti vzdělávání pouze po souhlasném stanovisku Akreditační komise.

Odůvodnění:

Zásada definuje rámcové vymezení oblastí vzdělávání a stanovuje pouze ty oblasti, které mají vazbu na udělování akademických titulů. . Současně je navržen mechanismus úpravy oblastí vzdělávání v závislosti na vývoji.

Zásada č. 3

Studijní programy terciárního vzdělávání

Studijní programy terciárního vzdělávání tvoří základní obsahovou a organizační jednotku pro uskutečňování vzdělávání. Hodnocení studijní zátěže pro studium ve studijním programu profesním, bakalářském a magisterském se provádí pomocí kreditního systému; může se provádět i v doktorském studijním programu. Kredit je 1/60 průměrné plné roční studijní zátěže průměrného studenta. Studijní programy terciárního vzdělávání se uskutečňují jako

- a) studijní programy, které poskytují profesní odborné vzdělání,
- b) studijní programy, které poskytují vysokoškolské vzdělání.

Vzdělávací instituce podle tohoto zákona mohou v rámci své vzdělávací činnosti rovněž uskutečňovat programy dalšího vzdělávání.

Odůvodnění:

Je stanovena společná charakteristika studijních programů terciárního vzdělávání, a to používání kreditního systému a vazba na jejich členění, kdy obě tyto charakteristiky jsou běžné v rámci evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání. U doktorských studijních programů není zavedení kreditního systému povinné, jde pouze o možnost. Jsou vyjmenovány obsahově rozdílné typy studijních programů terciárního vzdělávání. Nově se zavádí studijní programy, které poskytují profesní i odborné vzdělání. Navržený systém vychází z dosavadních zkušeností a odpovídá osvědčeným systémům v zahraničí. Rovněž jsou uvedeny i programy dalšího vzdělávání, které mohou vzdělávací instituce uskutečňovat v rámci celoživotního učení.

Zásada č. 4

Studijní program

Terciární vzdělávání se získává studiem a absolvováním akreditovaného studijního programu ve vzdělávací instituci.

Studijní program je definován oblastí vzdělávání, názvem studijního programu, jeho typem, formou studia, standardní dobou studia v rocích a počtem kreditů.

Studijní program obsahuje:

- a) cíl studia, profil absolventa, včetně nabytých dovedností, znalostí a kompetencí,
- b) sylaby studijních předmětů a počet kreditů,
- c) pravidla a podmínky pro vytváření studijních plánů, popřípadě délku odborné praxe,
- d) podmínky, které musí student splnit v průběhu studia ve studijním programu,
- e) podmínky řádného ukončení studia ve studijním programu,
- f) udělovaný titul nebo akademický titul,
- g) stanovení podmínek návaznosti a prostupnosti s dalšími typy studijních programů v téže nebo příbuzné oblasti vzdělávání.

Studijní programy terciárního vzdělávání se uskutečňují jako profesní a jako vysokoškolské. Vysokoškolské studijní programy se uskutečňují ve třech stupních. Studijní program prvního

stupně je bakalářský studijní program, studijní program druhého stupně je magisterský studijní program; studijní program třetího stupně je doktorský studijní program.

Odůvodnění:

Zásada vymezuje studijní program jako základní obsahovou a organizační jednotku terciárního vzdělávání a vychází ze současné právní úpravy. Nově je studijní program definován pomocí kreditního systému, který by měl být využitý i pro stanovení podmínek návaznosti a prostupnosti na další typy studijních programů. Nově je studijní program pojat jako základní studijní jednotka, která se již dále nečlení na studijní obory. Důležitá je i v novém zákoně standardní doba studia, která je podstatná pro vymezení typů studijních programů, pro určení platnosti akreditace, pro stanovení financování atd. Jedná se o vyjádření průměrné studijní zátěže v rocích, takže studenti mohou splnit podmínky pro absolvování daného studijního programu v čase kratším, případně delším, než je standardní doba.

Zásada č. 5

Typy studijních programů

Studijní program se uskutečňuje jako

- a) studijní program profesní, který poskytuje profesní odborné vzdělání,
- b) studijní program bakalářský, který poskytuje vysokoškolské vzdělání,
- c) studijní program magisterský, který poskytuje vysokoškolské vzdělání,
- d) studijní program doktorský, který poskytuje vědecky nebo umělecky orientované vysokoškolské vzdělání.

Odůvodnění:

Oproti stávající právní úpravě jsou studijní programy rozšířeny o programy profesní, které poskytují profesní odborné vzdělání.

Zásada č. 6

Profesní studijní program

Profesní studijní program poskytuje profesní odborné vzdělání na přípravu k výkonu povolání. Obsah studia je zaměřen na praktickou aplikaci soudobých poznatků a metod z příslušné odborné praxe s nezbytným rozsahem teoretické přípravy. Profesní odborné vzdělání vede k získání ucelené odborné specializované kvalifikace. Standardní doba studia je dva roky ohodnocená 120 kredity, případně tři roky u studijních programů zdravotnického zaměření ohodnocená 180 kredity.

Studium se řádně ukončuje splněním všech požadavků stanovených studijním programem včetně případné závěrečné zkoušky, jejíž součástí může být vypracování a obhajoba závěrečné práce.

Absolventům studia v profesních studijních programech se uděluje titul „diplomovaný specialista“ (ve zkratce „Di.S.“ uváděné za jménem).

Odůvodnění:

Ve srovnání se stávajícím stavem se nově zavádí profesní studijní program, který odpovídá svým zaměřením stávajícím vzdělávacím programům vyššího odborného studia, jejichž doba studia je však 3 až 4 roky, tj. de facto shodná se standardní dobou studia v bakalářských studijních programech. S ohledem na udělované označení absolventům vyšších

odborných škol se zachovává kontinuita v udělování tohoto označení i z důvodu, že vyšší odborné školy budou mít možnost usilovat o transformaci na instituty profesního vzdělávání.

Vzhledem ke specifickým požadavkům na přípravu zdravotních sester a porodních asistentek je ponechána možnost uskutečňovat příslušné studijní programy se stávající standardní dobou studia.

Nově se upravuje způsob řádného ukončení studia, který již není obligatorně stanoven zákonem, ale bude vymezen ve studijním programu.

Zásada č. 7

Bakalářský studijní program

Bakalářský studijní program je zaměřen na přípravu k výkonu povolání. Vysokoškolské vzdělání získané v bakalářském studijním programu vede k získání pokročilých odborných znalostí a dovedností zahrnujících kritické chápání teorie ve specializovaných oborech. Standardní doba studia je tři roky ohodnocená 180 kredity; v oblastech vzdělávání u regulovaných povolání stanovených ministerstvem po souhlasném stanovisku Akreditační komise a příslušného ministerstva čtyři roky ohodnocená 240 kredity.

Studium se řádně ukončuje splněním všech požadavků stanovených studijním programem a vypracováním a obhajobou bakalářské práce a zpravidla závěrečnou zkouškou.

Absolventům studia v bakalářských studijních programech se uděluje akademický titul „bakalář“ (ve zkratce „Bc.“ uváděné před jménem), v oblasti umění akademický titul „bakalář umění“ (ve zkratce „BcA.“ uváděné před jménem).

Odůvodnění:

Zásada vychází ze současné právní úpravy. Rozšiřuje se vazba na zařazení bakalářského studijního programu do příslušného rámce kvalifikací, srovnatelných s obdobnými kvalifikacemi v rámci evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání. Standardní doba studia se stanovuje na tři roky, výjimečně na čtyři roky při splnění stanovených podmínek.

Nově se upravuje způsob řádného ukončení studia, který již není obligatorně stanoven zákonem, ale bude vymezen ve studijním programu; vypracování a obhajoba bakalářské práce je však stanovena povinně zákonem.

Zásada č. 8

Magisterský studijní program

Magisterský studijní program je zaměřen na získání rozsáhlých teoretických poznatků založených na soudobém stavu vědeckého poznání, výzkumu a vývoje, na zvládnutí jejich aplikace a na rozvinutí schopností k tvůrčí činnosti; v oblasti umění je zaměřen na náročnou uměleckou přípravu a rozvíjení talentu; je zaměřen i na přípravu k výkonu povolání. Vysokoškolské vzdělání získané v magisterském studijním programu vede k získání vysoce specializovaných znalostí a speciálních dovedností v oboru a na rozhraní mezi různými obory. Standardní doba studia je nejméně jeden a nejvýše dva roky ohodnocená nejméně 60 a nejvýše 120 kredity; v oblastech vzdělávání stanovených ministerstvem po souhlasném stanovisku Akreditační komise nejvýše šest let ohodnocená nejvýše 360 kredity.

Studium se řádně ukončuje splněním všech požadavků stanovených studijním programem a vypracováním a obhajobou diplomové práce a zpravidla státní závěrečnou zkouškou, v oblasti lékařství, zubního lékařství a veterinárního lékařství a hygieny zpravidla státní rigorózní zkouškou.

Absolventům studia v magisterských studijních programech v oblastech vzdělávání se udělují tyto akademické tituly:

- a) ekonomie, technické vědy a technologie, zemědělství a lesnictví a vojenství „inženýr“ (ve zkratce „Ing.“ uváděné před jménem),
- b) architektury „inženýr architekt“ (ve zkratce „Ing. arch.“) uváděné před jménem),
- c) lékařství „doktor medicíny“ (ve zkratce „MUDr.“ uváděné před jménem),
- d) zubní lékařství „zubní lékař“ (ve zkratce MDDr. uváděné před jménem),
- e) veterinární lékařství a hygiena „doktor veterinární medicíny“ (ve zkratce „MVDr.“ uváděné před jménem),
- f) umění „magistr umění“ (ve zkratce „MgA.“ uváděné před jménem),
- g) v ostatních oblastech vzdělávání „magistr“ (ve zkratce „Mgr.“ uváděné před jménem).

Absolventi magisterských studijních programů mohou vykonat v téže oblasti studia státní rigorózní zkoušku, jejíž součástí je obhajoba rigorózní práce. Po jejím vykonání se uděluje akademický titul „doktor“, který je doplněn přívlastkem stanoveným v rámci akreditace dané oblasti vzdělávání, a to včetně jeho zkratky uváděné před jménem.

Odůvodnění:

Zásada vychází ze současné právní úpravy. Rozšiřuje se vazba na zařazení studijního programu do příslušného rámce kvalifikací, srovnatelných s obdobnými kvalifikacemi v rámci evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání. Standardní doba studia se navrhuje jeden až dva roky. V oprávněných případech může být standardní doba studia stanovena na šest let. Udělování akademických titulů vychází z historických tradic.

Nově se upravuje způsob řádného ukončení studia, který již není obligatorně stanoven zákonem, ale bude vymezen ve studijním programu; vypracování a obhajoba diplomové práce je ale stanovena povinně zákonem.

Zásada č. 9

Doktorský studijní program

Doktorský studijní program je zaměřen na vědecké bádání a samostatnou tvůrčí činnost v oblasti výzkumu nebo vývoje nebo na samostatnou teoretickou a tvůrčí činnost v oblasti umění. Vysokoškolské vzdělání získané v doktorském studijním programu vede k získání znalostí a vysoce pokročilých a specializovaných dovedností a techniky na špičkové úrovni v oboru a na rozhraní mezi obory. Standardní doba studia je tři roky; může být ohodnocená 180 kredity.

Studium se řádně ukončuje splněním všech požadavků stanovených studijním programem a obhajobou disertační práce a případné státní doktorské zkoušky.

Absolventům studia v doktorských studijních programech se uděluje akademický titul „doktor“ (ve zkratce „Ph.D.“ uváděné za jménem), v oblasti teologie akademický titul „doktor teologie“ (ve zkratce „Th.D.“ uváděné za jménem).

Studium v doktorském studijním programu sleduje a hodnotí oborová rada. Pro studijní programy ze stejné oblasti studia může být vytvořena společná oborová rada.

Odůvodnění:

Zásada vychází ze současné právní úpravy, avšak sjednocuje standardní dobu studia a jednodušší řádné ukončení studia. Rozšiřuje se vazba na zařazení studijního programu do příslušného rámce kvalifikací, srovnatelných s obdobnými kvalifikacemi v rámci evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání.

Nově se upravuje způsob řádného ukončení studia, který již není obligatorně stanoven zákonem, ale bude vymezen ve studijním programu.

Zásada č. 10

Společné studijní programy

Společný studijní program uskutečňuje vzdělávací instituce ve spolupráci s jinou vzdělávací institucí včetně obdobných zahraničních vzdělávacích institucí. Studenti přijatí ke studiu ve studijním programu uskutečňovaném několika vzdělávacími institucemi (dále jen „společný studijní program“) absolvují na jednotlivých vzdělávacích institucích srovnatelnou část studia. Spolupracující vzdělávací instituce se podílejí na tvorbě společného studijního programu, rozhodování o přijímacím řízení a rozhodování o splnění podmínek pro řádné ukončení studia.

Podmínky spolupráce při uskutečňování společného programu určí dohoda vzdělávacích institucí. V dohodě se určí zejména podmínky pro přijetí ke studiu ve studijním programu, podmínky pro jeho absolvování, podrobnosti o organizaci studia, udělovaném titulu nebo akademickém titulu a podrobnosti o dokladech o ukončení studia. Při společném uskutečňování doktorského studijního programu dohoda též stanoví zastoupení v oborové radě.

Odůvodnění:

Zásada podrobněji upravuje současnou praxi.

Zásada č. 11

Programy dalšího vzdělávání

Programy dalšího vzdělávání jsou orientovány zejména na výkon povolání nebo zájmově. Účastníci programů dalšího vzdělávání uskutečňovaných na vzdělávacích institucích nejsou studenty podle tohoto zákona.

Varianta 1:

Kreditový systém podle **zásady č. 3** se může vztahovat i na studium v programech dalšího vzdělávání. Takto získané kredity studiem v programech dalšího vzdělávání může vzdělávací instituce uznat pro studium ve studijním programu, který poskytuje profesní odborné nebo vysokoškolské vzdělání.

Varianta 2:

Kreditový systém podle **zásady č. 3** se může vztahovat i na studium v programech dalšího vzdělávání. Takto získané kredity studiem v programech dalšího vzdělávání může vzdělávací instituce uznat pro studium ve studijním programu, který poskytuje profesní odborné nebo vysokoškolské vzdělání až do výše 60 % kreditů potřebných k řádnému ukončení studia.

Odůvodnění:

Varianta 1:

Zásada částečně vychází ze současné právní úpravy. Umožňuje však transfer získaných kreditů do studia ve studijním programu bez jakéhokoliv omezení.

Varianta 2:

Zásada vychází ze současné právní úpravy.

Část třetí
Vzdělávací instituce terciárního vzdělávání a jejich reprezentace

Hlava I

Vymezení vzdělávacích institucí terciárního vzdělávání

Zásada č. 12

Vzdělávací instituce

Vzdělávací instituce podle tohoto zákona mají výhradní právo na poskytování, organizování a zabezpečování profesního odborného a vysokoškolského vzdělání prostřednictvím uskutečňování studijních programů terciárního vzdělávání; mohou rovněž uskutečňovat programy dalšího vzdělávání.

Vzdělávací instituce jsou právními osobami; člení se na tyto typy:

- a) instituty profesního vzdělávání, které uskutečňují profesní studijní programy a mohou též uskutečňovat bakalářské studijní programy; podle svého zaměření spolupracují s příslušnou odbornou praxí a odpovídajícími institucemi státní správy a samosprávy;
- b) vysoké školy, které se člení na
 - odborné vysoké školy, které uskutečňují bakalářské studijní programy a mohou též uskutečňovat profesní studijní programy; podle svého zaměření vykonávají též tvůrčí činnosti. Pokud vysoká škola uskutečňuje výzkumnou, vývojovou nebo uměleckou činnost může též uskutečňovat magisterské studijní programy;
 - univerzity, které uskutečňují bakalářské, magisterské a doktorské studijní programy a v souvislosti s tím vědeckou a výzkumnou, vývojovou a inovační, uměleckou nebo další tvůrčí činnost.

Na uskutečňování studijních programů terciárního vzdělávání se mohou podílet též právní osoby zabývající se vzdělávací a vědeckou, výzkumnou, vývojovou a inovační, uměleckou nebo další tvůrčí činností, které nejsou vzdělávacími institucemi a které získaly akreditaci oblasti vzdělávání nebo její určené části spolu se vzdělávací institucí, a to včetně obdobných zahraničních institucí.

Vzdělávací instituce mají výhradní právo přijímat uchazeče o studium v akreditovaných studijních programech, které poskytují profesní odborné a vysokoškolské vzdělání a udělovat tituly a akademické tituly absolventům studijních programů.

Institut profesního vzdělávání a vysoká škola je veřejná, soukromá nebo státní.

Typ vzdělávací instituce určuje ministerstvo rozhodnutím na základě stanoviska Akreditační komise. Typ vzdělávací instituce je uveden v jejím statutu.

Vysoké školy vykonávají výzkum a vývoj podle zvláštního právního předpisu.

Odůvodnění:

Zásada charakterizuje základní strukturu terciárního vzdělávání. V soustavě státem zavedených stupňů vzdělání poskytuje stupeň nejvyšší, vyjádřený také udělením akademického titulu. Vedle stávajících vysokých škol se zavádí nový typ vzdělávací instituce, která uskutečňuje profesní studijní program, do které se po zákonem stanovenou přechodnou dobu budou moci transformovat současné vyšší odborné školy na základě úspěšného akreditačního řízení. Vyšší

odborné školy, které nebudou transformovány do institutů profesního vzdělávání po přechodné době zaniknou. U této instituce, nazvané institut profesního vzdělávání se nepředpokládá orientace na vědeckou práci, ale na praktickou spolupráci s příslušnou odbornou praxí. Dále se zjednodušuje označení vzdělávacích institucí, které uskutečňují vysokoškolské i studijní programy, na odborné vysoké školy a na univerzity. Odstraňuje se tak nevhodné označení „neuniverzitní“ vysoká škola.

Ponechává se, jako tomu je dosud, výhradní právo poskytování, organizování a zabezpečování profesního odborného a vysokoškolského vzdělání prostřednictvím uskutečňování studijních programů terciárního vzdělávání pouze vzdělávacím institucím uvedeným v tomto zákoně. Současně však tyto vzdělávací instituce mohou spolupracovat s obdobnými zahraničními institucemi na uskutečňování vzdělávací činnosti.

Hlava II **Veřejné vzdělávací instituce**

Díl 1

Veřejná vysoká škola

Zásada č. 13

Veřejná vysoká škola

Veřejné vysoké školy jsou samosprávné vzdělávací instituce v rámci daného zákona.

Veřejná univerzita se zřizuje, fúzuje s jinou veřejnou univerzitou nebo veřejnou odbornou vysokou školou, rozděljuje na jiné veřejné univerzity nebo zrušuje zákonem; stejným způsobem se stanoví její název a sídlo.

Varianta 1:

Veřejnou odbornou vysokou školu zřizuje, fúzuje s jinou veřejnou odbornou vysokou školou, rozděljuje na jiné veřejné odborné vysoké školy nebo zrušuje ministerstvo na základě souhlasného stanoviska Akreditační komise; stejným způsobem se stanoví její název a sídlo.

Varianta 2:

Veřejnou odbornou vysokou školu zřizuje, fúzuje s jinou veřejnou odbornou vysokou školou, rozděljuje na jiné veřejné odborné vysoké školy nebo zrušuje stát nařízením vlády na základě souhlasného stanoviska Akreditační komise; stejným způsobem se stanoví její název a sídlo.

Odůvodnění:

Zásada vychází při zřizování veřejné univerzity ze současné právní úpravy, která vyžaduje přijetí odpovídajícího zákona, zjednodušuje proces zřizování, fúzi, rozdělování nebo rušení veřejné odborné vysoké školy.

Zásada č. 14

Členění veřejné vysoké školy

Do samosprávné působnosti veřejné vysoké školy náleží její vnitřní členění, které je stanoveno statutem.

Veřejná vysoká škola se může členit zpravidla na tyto součásti:

- a) fakulty,
- b) vysokoškolské ústavy,

- c) jiná vědecká, výzkumná, vývojová a inovační nebo vzdělávací pracoviště,
- d) účelová zařízení.

Odůvodnění:

Zásada umožňuje různé vnitřní členění a organizaci veřejné vysoké školy, tj. univerzity a odborné veřejné vysoké školy. Nově zákon již nebude upravovat postavení jednotlivých součástí vysoké školy, jako tomu je dosud. Jde zejména o postavení fakult, vysokoškolských ústavů a vysokoškolských zemědělských nebo lesních statků. Půjde o otázky, které budou patřit do výlučné kompetence vysokých škol a budou upraveny jejich vnitřními předpisy.

Zásada č. 15

Orgány veřejné vysoké školy

Orgány veřejné vysoké školy jsou

- a) rektor,
- b) správní rada,
- c) zastupitelský orgán,
- d) vědecká rada nebo umělecká rada veřejné univerzity nebo akademická rada veřejné odborné vysoké školy (dále jen „vědecká rada veřejné vysoké školy“),
- e) disciplinární komise.

Na veřejných univerzitách je zastupitelským orgánem zpravidla akademický senát.

Odůvodnění:

Zásada vychází z platné právní úpravy a jmenovitě uvádí významné orgány veřejné vysoké školy.

Zásada č. 16

Rektor

V čele veřejné vysoké školy je rektor, který řídí vysokou školu, zastupuje ji a jedná jejím jménem; je statutárním orgánem a předsedou vědecké rady veřejné vysoké školy.

Varianta 1:

Rektora veřejné univerzity jmenuje a odvolává na návrh správní rady a zastupitelského orgánu veřejné univerzity prezident republiky. Odmítne-li prezident republiky jmenovat navrženého kandidáta na funkci rektora, správní rada a zastupitelský orgán navrhnou nového kandidáta. Prezident republiky může odvolat rektora na návrh správní rady a zastupitelského orgánu.

Rektora veřejné odborné vysoké školy jmenuje a odvolává na návrh správní rady a zastupitelského orgánu veřejné odborné vysoké školy ministr školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „ministr“). Odmítne-li ministr jmenovat navrženého kandidáta na funkci rektora, správní rada a zastupitelský orgán navrhnou nového kandidáta. Ministr může odvolat rektora na návrh správní rady a zastupitelského orgánu.

Varianta 2:

Rektora veřejné univerzity jmenuje a odvolává na návrh správní rady veřejné univerzity po vyjádření zastupitelského orgánu veřejné univerzity prezident republiky. Odmítne-li prezident republiky jmenovat navrženého kandidáta na funkci rektora, správní rada po vyjádření zastupitelského orgánu navrhne nového kandidáta. Prezident republiky může odvolat rektora na návrh správní rady po vyjádření zastupitelského orgánu.

Rektora veřejné odborné vysoké školy jmenuje a odvolává na návrh správní rady veřejné odborné vysoké školy po vyjádření zastupitelského orgánu veřejné odborné vysoké školy ministr. Odmítne-li ministr jmenovat navrženého kandidáta na funkci rektora, správní rada po vyjádření zastupitelského orgánu navrhne nového kandidáta. Ministr může odvolat rektora na návrh správní rady po vyjádření zastupitelského orgánu.

Společné pro obě varianty:

Funkční období rektora je čtyř až šestileté. Funkci rektora může tatáž osoba vykonávat na téže veřejné vysoké škole nejvýše dvě po sobě bezprostředně jdoucí funkční období.

Rektor uzavírá se správní radou veřejné vysoké školy po vyjádření zastupitelského orgánu veřejné vysoké školy smlouvu o výkonu funkce, jejímž obsahem jsou zejména cíle, kterých má být za jeho funkčního období dosaženo, délka funkčního období a odměňování rektora.

Odůvodnění:

Zásada vychází u veřejných vysokých škol do jisté míry z platné právní úpravy. U veřejných odborných vysokých škol jmenuje rektora ministr. Nově se stanovuje smlouva mezi veřejnou vysokou školou a rektorem, která vymezí jeho zásadní úkoly, které by měl splnit ve stanoveném funkčním období.

Varianta 1:

Na předložení návrhu na jmenování rektora se podílí spolu se zastupitelským orgánem také správní rada.

Varianta 2:

Zásada nově upravuje předkládání návrhu na jmenování rektora správní radou po vyjádření zastupitelského orgánu.

Zásada č. 17

Působnost rektora

Rektor veřejné vysoké školy zejména

- a) jmenuje a odvolává prorektory a další vedoucí zaměstnance v úrovni řízení veřejné vysoké školy určené statutem po vyjádření zastupitelského orgánu a správní rady,
- b) jmenuje a odvolává vedoucí zaměstnance součástí veřejné vysoké školy stanovených statutem,
- c) jmenuje a odvolává členy vědecké rady veřejné vysoké školy po vyjádření zastupitelského orgánu,
- d) jmenuje a odvolává členy disciplinární komise po schválení zastupitelským orgánem,
- e) jmenuje docenty a profesory,

- f) navrhuje členy správní rady,
- g) stanoví rozsah svého zastupování prorektory; určuje prorektora, který ho zastupuje v plném rozsahu,
- h) stanoví mzdy prorektorům a dalším vedoucím zaměstnancům určených vnitřním předpisem,
- i) stanoví podmínky pro přijetí ke studiu ve studijních programech, které neuskutečňují součástí,
- j) stanoví výši poplatků za studium po vyjádření zastupitelského orgánu,
- k) stanoví výši poplatků za užívání účelových zařízení,
- l) předkládá výroční zprávu o činnosti a hospodaření a výsledky vnitřního hodnocení veřejné vysoké školy správní radě a zastupitelskému orgánu,
- m) předkládá dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké nebo další tvůrčí činnosti veřejné vysoké školy (dále jen „dlouhodobý záměr veřejné vysoké školy“) vědecké radě veřejné vysoké školy, správní radě a zastupitelskému orgánu,
- n) předkládá návrh rámcové smlouvy s ministerstvem správní radě a zastupitelskému orgánu,
- o) předkládá další strategické dokumenty týkající se rozvoje veřejné vysoké školy vědecké radě veřejné vysoké školy, správní radě a zastupitelskému orgánu,
- p) předkládá návrh pravidel pro sestavení rozpočtu správní radě a zastupitelskému orgánu,
- q) předkládá návrh rozpočtu správní radě,
- r) předkládá návrhy na zřízení, fúzi nebo rozdělení součástí správní radě a zastupitelskému orgánu a na změny jejich názvů,
- s) předkládá návrh statutu správní radě,
- t) předkládá návrh mzdového předpisu správní radě,
- u) předkládá návrh statutu a ostatních vnitřních předpisů zastupitelskému orgánu,
- v) předkládá návrh statutu a studijního a zkušebního řádu k registraci ministerstvu,
- w) dbá o organizaci a uskutečňování zahraničních styků a aktivit veřejné vysoké školy.

Odůvodnění:

Zásada vychází z platné právní úpravy, přičemž působnost rektora je v některých ustanoveních upravena podle změn v působnosti zastupitelského orgánu proti působnosti stávajícího akademického senátu a správní rady. Další působnost rektora vyplývá z jeho postavení statutárního orgánu. Nově jmenuje podle kariérního řádu pro akademické pracovníky nejen docenty, ale i profesory, a to na obou typech vysokých škol.

Zásada č. 18

Správní rada veřejné vysoké školy

Správní rada veřejné vysoké školy má nejméně šest a nejvýše dvanáct členů; jejich počet musí být vždy dělitelný třemi. Členy správní rady jmenuje a odvolává ministr na návrh Rady terciárního vzdělávání. Návrhy na členy správních rad mohou předkládat ministr, rektor nebo zastupitelský orgán veřejné vysoké školy ze zástupců veřejného života, územní samosprávy a

státní správy, zaměstnavatelů a absolventů vysoké školy; návrhy se předkládají Radě pro terciární vzdělávání prostřednictvím ministerstva.

Členové správní rady veřejné vysoké školy nemohou být zaměstnanci dané veřejné vysoké školy a členy její vědecké rady. Členové správní rady jsou jmenováni na dobu šesti let; jmenování mohou být nejvýše na dvě funkční období. Po prvním jmenování členů správní rady se losem určí jména jedné třetiny členů, jejichž funkční období skončí po dvou letech, a jedné třetiny členů, jejichž funkční období skončí po čtyřech letech. Před uplynutím funkčního období může být člen správní rady odvolán z funkce jen pro ztrátu bezúhonnosti, pro dlouhodobou neúčast na práci správní rady nebo na vlastní žádost.

Činnost členů správní rady veřejné vysoké školy je úkonem v obecném zájmu a těmto osobám poskytuje veřejná vysoká škola cestovní náhrady podle zvláštního právního předpisu a odměny na základě hodnocení jejich činnosti Radou pro terciární vzdělávání. Členové správních rad jsou povinni zachovávat mlčenlivost o věcech, o kterých se dozvěděli při své činnosti. Tato povinnost trvá i po skončení výkonu funkce. Tyto osoby nesmějí využívat informace, které získaly při výkonu funkce pro sebe ani pro jiného.

Rektor nebo v jeho zastoupení jím určený zaměstnanec má právo se zúčastnit zasedání správní rady veřejné vysoké školy. Na žádost rektora je předseda správní rady povinen svolat mimořádné zasedání správní rady. Počet členů správní rady, volbu předsedy, místopředsedů, způsob jednání správní rady, zajištění archivace zápisů a dalších dokumentů projednaných správní radou upraví její statut, který schvaluje Rada terciárního vzdělávání.

Odůvodnění:

Zásada rozšiřuje okruh osob, které mohou být jmenováni do správní rady, a to z důvodu významného posílení její úlohy. Z toho důvodu je také změněná dosavadní pouhá možnost poskytnutí odměny členům správní rady na povinnost.

Členy správní rady, bude jako dosud, jmenovat ministr.

Zásada č. 19

Působnost správní rady veřejné vysoké školy

Správní rada veřejné vysoké školy schvaluje

- a) výroční zprávu o činnosti a hospodaření a výsledcích vnitřního hodnocení veřejné vysoké školy,
- b) pravidla pro sestavení rozpočtu,
- c) rozpočet,
- d) strategické dokumenty týkající se rozvoje veřejné vysoké školy,
- e) právní úkony majetkové povahy veřejné vysoké školy, které stanoví tento zákon a statut,
- f) statut,
- g) mzdový předpis,
- h) návrh rámcové smlouvy s ministerstvem.

Správní rada veřejné vysoké školy spolu se zastupitelským orgánem veřejné vysoké školy

- a) schvaluje dlouhodobý záměr veřejné vysoké školy,
- b) schvaluje návrh na jmenování rektora, popřípadě návrh na jeho odvolání z funkce,
- c) schvaluje návrh na zřízení, fúzi nebo rozdělení součástí veřejné vysoké školy a změny

jejich názvů.

Správní rada veřejné vysoké školy vydává předchozí písemný souhlas k právním úkonům, které se týkají nabytí a převedení nemovitých a movitých věcí do určité výše, zřízení věcných břemen, k založení jiných právnických osob a k peněžitým a nepeněžitým vkladům do těchto a jiných právnických osob.

Správní rada veřejné vysoké školy se vyjadřuje

- a) k záměru rektora jmenovat nebo odvolat prorektory a další vedoucí zaměstnance určené statutem v úrovni řízení veřejné vysoké školy,
- b) k výroční zprávě auditora veřejné vysoké školy a případné zprávě Nejvyššího kontrolního úřadu,
- c) k dalším věcem, které jí k projednání předloží rektor, Rada terciárního vzdělávání nebo ministr.

Správní rada veřejné vysoké školy dbá na zachování účelu, pro který byla veřejná vysoká škola zřízena, na uplatnění veřejného zájmu v její činnosti a na řádné hospodaření s jejím majetkem.

Odůvodnění:

Zásada významným způsobem posiluje úlohu a postavení správní rady, jako součásti řízení a kontroly činnosti veřejné vysoké školy, a to především v oblastech, které mají významný vliv na finanční zajištění činnosti. Významnou úlohu bude sehrávat při volbě kandidáta na rektora vysoké školy, případně při jeho odvolání. Tím se významně posouvá i úloha rektora, jako vrcholného představitele veřejné vysoké školy.

Zásada č. 20

Zastupitelský orgán veřejné vysoké školy

Vnitřní předpis veřejné vysoké školy stanoví název zastupitelského orgánu veřejné vysoké školy, počet jeho členů, zastoupení akademických pracovníků, studentů a dalších zaměstnanců v zastupitelském orgánu, způsob jejich volby a délku funkčního období, případnou neslučitelnost členství v zastupitelském orgánu s výkonem jiných funkcí a způsob jednání zastupitelského orgánu.

Zasedání zastupitelského orgánu veřejné vysoké školy jsou veřejně přístupná. Rektor nebo v jeho zastoupení prorektor má právo vystoupit na zasedání, kdykoliv o to požádá. Na žádost rektora je předseda zastupitelského orgánu povinen bezodkladně svolat mimořádné zasedání zastupitelského orgánu.

Odůvodnění:

Zásada ponechává na samotné vzdělávací instituci, aby si sama rozhodla o názvu a struktuře zastupitelského orgánu. Zastoupení akademických pracovníků i ostatních zaměstnanců vysoké školy a studentů v zastupitelském orgánu je pak svěřeno do plné kompetence veřejné vysoké školy.

Zásada č. 21

Působnost zastupitelského orgánu veřejné vysoké školy

Zastupitelský orgán veřejné vysoké školy

- a) schvaluje vnitřní předpisy veřejné vysoké školy a jejich součástí stanovené statutem

- s výjimkou vnitřních předpisů, které schvaluje správní rada,
- b) schvaluje návrh rektora na jmenování a odvolání členů disciplinární komise,
 - c) schvaluje další úkony a dokumenty stanovené statutem,
 - d) navrhuje členy správní rady,
 - e) navrhuje zástupce veřejné vysoké školy do reprezentace vzdělávacích institucí,
- Zastupitelský orgán veřejné vysoké školy spolu se správní radou veřejné vysoké školy
- a) schvaluje dlouhodobý záměr veřejné vysoké školy,
 - b) schvaluje návrh na jmenování rektora, popřípadě návrh na jeho odvolání z funkce, **(V případě přijetí varianty 1 zásady č. 16)**
 - c) schvaluje návrh na zřízení, fúzi nebo rozdělení součástí veřejné vysoké školy a změny jejich názvů.

Zastupitelský orgán veřejné vysoké školy se vyjadřuje

- a) k návrhu na jmenování rektora, popřípadě k návrhu na jeho odvolání z funkce, **(V případě přijetí varianty 2 zásady č. 16)**
- b) k výroční zprávě o činnosti a hospodaření a výsledkům vnitřního hodnocení veřejné vysoké školy,
- c) k návrhu pravidel pro sestavení rozpočtu,
- d) k strategickým dokumentům týkajících se rozvoje veřejné vysoké školy,
- e) k návrhům studijních programů, které neuskutečňují součásti,
- f) k návrhu smlouvy o výkonu funkce rektora,
- g) k návrhu rámcové smlouvy s ministerstvem,
- h) k návrhu na jmenování a odvolání prorektorů a dalších vedoucích zaměstnanců v úrovni řízení veřejné vysoké školy určených statutem,
- i) k návrhu rektora na jmenování a odvolání členů vědecké rady veřejné vysoké školy,
- j) k právním úkonům, které vyžadují souhlas správní rady,
- k) k návrhu statutu,
- l) k návrhu mzdového předpisu,
- m) k podnětům a stanoviskům správní rady,
- n) k výši poplatků za studium,
- o) k dalším úkonům a dokumentům stanovenými statutem.

Odůvodnění:

*Zásada do jisté míry vychází z platné právní úpravy. Současně posiluje **samosprávné** postavení vysokých škol tím, že ponechává vymezení další působnosti zastupitelského orgánu na statutu veřejné vysoké školy. Pro některé oblasti omezuje rozhodovací pravomoc zastupitelského orgánu, který se bude k některým otázkám pouze vyjadřovat. Důvodem je skutečnost, že podle současné legislativy nenese akademický senát za svá rozhodnutí prakticky žádnou odpovědnost, i když o nich rozhoduje. Při zřizování nové součásti veřejné vysoké školy se nově upravuje společná rozhodovací pravomoc zastupitelského orgánu a správní rady.*

Při volbě kandidáta na rektora a jeho odvolání se zastupitelský orgán podle **varianty č. 2 u zásady č. 16** k příslušnému návrhu vyjadřuje; **u varianty č. 1 u zásady č. 16** se zastupitelský orgán na volbě podílí spolu se správní radou.

Zásada č. 22

Rozhodování správní rady a zastupitelského orgánu veřejné vysoké školy

Společné návrhy zastupitelského orgánu a správní rady veřejné vysoké školy jsou přijaty, jestliže se pro ně vyslovila nadpoloviční většina všech členů zastupitelského orgánu i všech členů správní rady. V případě, že návrh nebyl přijat, hlasování se opakuje v obou orgánech; návrh je přijat, jestliže se pro něj vyslovila nadpoloviční většina přítomných členů zastupitelského orgánu a nadpoloviční většina přítomných členů správní rady. V případě, že návrh nebyl přijat ani v tomto hlasování, považuje se za přijatý návrh schválený správní radou v tomto hlasování.

V případě, že jde o opakování hlasování o návrhu na odvolání rektora, je tento návrh přijat, jestliže se pro něj vyslovila nadpoloviční většina všech členů zastupitelského orgánu i všech členů správní rady. V případě, že návrh nebyl přijat ani v tomto hlasování, považuje se za přijatý návrh schválený správní radou v tomto hlasování.

Odůvodnění:

Zásada stanovuje pravidla pro rozhodování správní rady a zastupitelského orgánu v těch případech, kdy se na přijetí stanoviska podílejí oba orgány, jako například při volbě kandidáta na rektora nebo na jeho odvolání.

Zásada č. 23

Vědecká rada veřejné vysoké školy

Členy vědecké rady veřejné vysoké školy jmenuje a odvolává rektor. Členové vědecké rady veřejné vysoké školy jsou jmenováni s jejich předchozím souhlasem z akademických pracovníků veřejné vysoké školy a z významných odborníků působících mimo veřejnou vysokou školu. Předsedou vědecké rady veřejné vysoké školy je rektor. Statut veřejné vysoké školy stanoví počet členů vědecké rady veřejné vysoké školy, včetně počtu členů působících mimo veřejnou vysokou školu. Rektor může jmenovat čestné členy vědecké rady veřejné vysoké školy s hlasem poradním z řad významných osobností kulturního, společenského, politického a hospodářského života.

Odůvodnění:

Zásada vychází do jisté míry z platné právní úpravy s tím, že deleguje stanovení počtu externích odborníků na statut veřejné vysoké školy, tj. na samotnou vysokou školu.

Zásada č. 24

Působnost vědecké rady veřejné vysoké školy

Vědecká rada veřejné vysoké školy

- a) schvaluje studijní programy, pokud statut veřejné vysoké školy neurčí jiný orgán,
- b) schvaluje záměr veřejné vysoké školy získat akreditaci v jiné oblasti vzdělávání,
- c) schvaluje kritéria veřejné vysoké školy pro jmenování docentů a profesorů podle kariérního řádu pro akademické pracovníky veřejné vysoké školy,
- d) projednává dlouhodobý záměr veřejné vysoké školy zejména ve vzdělávací a tvůrčí činnosti,
- e) projednává vnitřní hodnocení činnosti veřejné vysoké školy,

- f) projednává další strategické dokumenty týkající se rozvoje veřejné vysoké školy,
- g) projednává další dokumenty, které jí předloží rektor,
- h) vykonává působnost v řízení ke jmenování profesorem a v habilitačním řízení v rozsahu stanoveném tímto zákonem a kariérním řádem pro akademické pracovníky,
- i) schvaluje a projednává další činnosti stanovené statutem.

Odůvodnění:

Zásada vychází z platné právní úpravy, přičemž posiluje úlohu vědecké rady v oblasti hodnocení záměru vysoké školy ve vzdělávací a tvůrčí činnosti a ve vztahu ke kariérnímu řádu pro akademické pracovníky.

Zásada č. 25

Disciplinární komise veřejné vysoké školy

Disciplinární komise veřejné vysoké školy projednává disciplinární přestupky studentů veřejné vysoké školy, pokud statut veřejné vysoké školy neurčí jinou disciplinární komisi.

Členy disciplinární komise a jejího předsedu jmenuje rektor z řad akademických pracovníků a studentů, pokud statut veřejné vysoké školy neurčí jiný orgán; polovinu členů tvoří studenti. Funkční období členů disciplinární komise je nejvýše dvouleté.

Odůvodnění:

Zásada vychází z platné právní úpravy.

Zásada č. 26

Vnitřní předpisy veřejné vysoké školy

Vnitřními předpisy veřejné vysoké školy jsou statut, studijní a zkušební řád, mzdový předpis, kariérní řád pro akademické pracovníky a další vnitřní předpisy stanovené statutem. Vnitřní předpisy veřejné vysoké školy musí být v souladu s tímto zákonem a jinými zvláštními právními předpisy; za tento soulad vnitřních předpisů odpovídá rektor.

Statut veřejné vysoké školy obsahuje zejména

- a) název, sídlo a typ veřejné vysoké školy,
- b) právního předchůdce, pokud existoval,
- c) vnitřní členění, názvy jednotlivých součástí a jejich sídlo,
- d) orgány veřejné vysoké školy a jejich kompetence,
- e) rámcové podmínky pro přijetí ke studiu a způsob podávání přihlášek,
- f) místo uskutečňování studia ve studijních programech,
- g) rámcové ustanovení o poplatcích spojených se studiem,
- h) postup při uznávání vysokoškolského studia a vzdělání nebo jeho části získaného na zahraniční vzdělávací instituci,
- i) stanovení podmínek vymezujících postavení a působení hostujících profesorů na veřejné vysoké škole,
- j) stanovení dalších vnitřních předpisů a předmět jejich úpravy.

Varianta 1:

Studijní a zkušební řád veřejné vysoké školy popisuje zejména kreditový systém.

Varianta 2:

Studijní a zkušební řád veřejné vysoké školy popisuje kreditový systém a obsahuje zejména popis úkonů, které se týkají

- a) členění studia, stanovení období výuky, zkoušek a prázdnin,
- b) způsobu a charakteristiky zakončení jednotlivých předmětů studijního programu,
- c) způsobu řádného ukončení studia ve studijním programu,
- d) podmínek pro přerušení studia, včetně nejdelší celkové doby přerušení studia,
- e) podmínek pro opakování části studia.

Odůvodnění:

Statut tvoří základní normu pro činnost veřejné vysoké školy, a proto bude statut i nadále povinným vnitřním předpisem, který bude vysoká škola povinně předkládat k registraci. Zásadním dokumentem je dále studijní a zkušební řád, který se bude rovněž registrovat. Ostatní vnitřní předpisy nebudou předepsány povinně zákonem, jako tomu je dosud, ale bude si je každá veřejná vysoká škola určovat sama, přičemž jejich přehled uvede ve svém statutu. Pouze statut a studijní a zkušební řád budou podléhat registraci ministerstvem. Registraci těchto vnitřních předpisů je sledován soulad s ostatními právními předpisy.

Zásada č. 27

Další povinnosti veřejné vysoké školy

Veřejná vysoká škola je povinna

- a) každoročně vypracovat, předložit ministerstvu a jako neperiodickou publikaci zveřejnit výroční zprávu o činnosti a hospodaření a výsledcích vnitřního hodnocení veřejné vysoké školy v termínu a formě, kterou stanoví ministerstvo,
- b) vypracovat, projednat s ministerstvem a zveřejnit dlouhodobý záměr veřejné vysoké školy v termínu a formě, kterou stanoví ministerstvo,
- c) poskytovat Akreditační komisi a ministerstvu na jejich žádost ve stanovených termínech a bezplatně informace potřebné pro jejich činnost podle tohoto zákona,
- d) poskytovat uchazečům o studium, studentům a dalším osobám informační a poradenské služby související se studiem a s možností uplatnění absolventů studijních programů v praxi,
- e) činit všechna dostupná opatření pro vyrovnání příležitostí studovat na veřejné vysoké škole,
- f) provádět pravidelně vnitřní hodnocení činnosti veřejné vysoké školy a zveřejňovat jeho výsledky ve výroční zprávě o činnosti a hospodaření a výsledcích vnitřního hodnocení veřejné vysoké školy,
- g) na úřední desce zveřejňovat
 - podmínky pro přijetí ke studiu, způsob podávání přihlášek a informace o zápisu do studia,
 - stanovené poplatky spojené se studiem,

- seznam akreditovaných oblastí vzdělávání a studijních programů, které uskutečňuje ona i její součásti včetně jejich typu, formy výuky a standardní doby studia a informace o omezení nebo odnětí akreditace a seznam oborů, ve kterých koná ona i její součásti habilitační řízení nebo řízení ke jmenování profesorem,
 - popis používaného kreditního systému a uznávání kreditů,
 - podmínky pro uznávání studia,
 - místo uskutečňování studia ve studijních programech,
 - seznam programů dalšího vzdělávání,
- h) na internetové stránce zveřejňovat
- statut a ostatní vnitřní předpisy veřejné vysoké školy a jejich součástí.

Veřejná vysoká škola uzavírá s ministerstvem rámcovou smlouvu. **Rámcová** smlouva obsahuje zejména:

- a) hlavní cíle činnosti veřejné vysoké školy vyplývající z projednání dlouhodobého záměru veřejné vysoké školy s ministerstvem z hlediska jeho souladu s dlouhodobým záměrem ministerstva a s přihlédnutím ke stanovisku Rady terciárního vzdělávání,
- b) směry vzdělávací činnosti veřejné vysoké školy ve studijních programech a v programech dalšího vzdělávání včetně předpokládaného počtu studentů a absolventů v jednotlivých typech studijních programů,
- c) směry výzkumné, vývojové a inovační činnosti veřejné vysoké školy,
- d) směry působení veřejné vysoké školy v hospodářských, sociálních, kulturních a regionálních vztazích,
- e) směry působení veřejné vysoké školy v evropské a mezinárodní spolupráci v terciárním vzdělávání, výzkumu, vývoji a inovacích,
- f) opatření, k nimž se stát ve své působnosti zavazuje na podporu plnění úkolů veřejné vysoké školy podle rámcové smlouvy,
- g) minimálně spodní hranici finančních prostředků ze státního rozpočtu na zajištění vzdělávací činnosti veřejné vysoké školy v příslušném období,
- h) pravidla postupu v případě porušení závazků vyplývajících z rámcové smlouvy.

Spory z rámcové smlouvy rozhoduje ve správním soudnictví krajský soud příslušný podle sídla veřejné vysoké školy. Pro otázky vztahující se k rámcové smlouvě se jinak použijí ustanovení správního řádu o veřejnoprávních smlouvách.

Výroční zpráva o činnosti a hospodaření a výsledcích vnitřního hodnocení veřejné vysoké školy obsahuje zejména

- a) údaje o plnění rámcové smlouvy,
- b) přehled činností vykonávaných v kalendářním roce,
- c) výsledky vnitřního hodnocení činnosti veřejné vysoké školy,
- d) přehled o uskutečňovaných programech dalšího vzdělávání, na které se vztahuje kreditový systém a u kterých jsou získané kredity uznávány pro studium ve studijních programech poskytujících profesní odborné nebo vysokoškolské vzdělání,
- e) změny vnitřních předpisů a změny v orgánech a součástech veřejné vysoké školy,

- k nimž došlo v průběhu roku,
- f) další údaje stanovené správní radou,
 - g) roční účetní závěrku a zhodnocení základních údajů v ní obsažených,
 - h) přehled činnosti auditu a výrok auditora k roční účetní závěrce, pokud byla auditorem ověřena,
 - i) přehled o peněžních příjmech a výdajích,
 - j) přehled rozsahu příjmů a výnosů v členění podle zdrojů,
 - k) vývoj a konečný stav fondů,
 - l) stav a pohyb majetku a závazků,
 - m) úplný objem nákladů v členění na náklady pro plnění činností doplňkových a ostatních.

Podrobnější strukturu výroční zprávy o činnosti a hospodaření a výsledcích vnitřního hodnocení veřejné vysoké školy stanoví ministerstvo. Výroční zpráva o činnosti a hospodaření a výsledcích vnitřního hodnocení a dlouhodobý záměr veřejné vysoké školy a výsledky hodnocení činnosti veřejné vysoké školy musí být veřejně přístupné.

Odůvodnění:

Zásada vychází z platné právní úpravy, nově zavádí rámcovou smlouvu vymezující oblast působnosti veřejné vysoké školy ve vazbě na dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti pro oblast terciárního vzdělávání ministerstva a zajištění prostředků ze státního rozpočtu na vzdělávací činnost. Zavádí dále povinnost ministerstva stanovit podrobnější strukturu výročních zpráv, které jsou veřejně přístupné.

Zásada č. 28

Působnost ministerstva

Statut a studijní a zkušební řád veřejné vysoké školy podléhají registraci ministerstvem. Žádost o registraci podává ministerstvu rektor. Ministerstvo rozhodne o žádosti do 90 dnů ode dne jejího předložení. Je-li žádosti vyhověno, vyznačí registraci ministerstvo na stejnopisu registrovaného statutu a studijního a zkušebního řádu. Rozhodnutí o registraci se nevydává. Odporuje-li statut nebo studijní a zkušební řád zákonu nebo jinému právnímu předpisu, ministerstvo žádost o registraci rozhodnutím zamítne. Statut a studijní a zkušební řád nabývají platnosti registrací.

Je-li některé opatření veřejné vysoké školy v rozporu se zákonem nebo jiným právním předpisem a nestanoví-li zákon jiný způsob jeho přezkoumání, vyzve ministerstvo vysokou školu, aby v přiměřené lhůtě zjedнала nápravu.

Jestliže veřejná vysoká škola

- a) neustavila některý ze svých orgánů,
- b) nepřijala statut, studijní a zkušební řád, mzdový předpis nebo jiný vnitřní předpis, který je povinna podle tohoto zákona a statutu přijmout,
- c) nemá akreditovanou žádnou oblast vzdělávání nebo neuskutečňuje žádný studijní program v akreditované oblasti vzdělávání,
- d) vykazuje ve svém hospodaření závažné nedostatky ohrožující plnění jejích úkolů, nebo

e) závažným způsobem porušuje povinnosti stanovené tímto zákonem,

může ministerstvo omezit výkon působnosti orgánů veřejné vysoké školy, popřípadě může veřejné vysoké škole výkon této působnosti odejmout.

Při rozhodování o obsahu omezení nebo o odnětí výkonu působnosti se vychází ze závažnosti nedostatků a z charakteru a rozsahu způsobené nebo hrozící újmy. Omezení se provede v rozsahu potřebném ke zjednání nápravy.

Jestliže se tato opatření týká orgánů veřejné vysoké školy, přechází působnost těchto orgánů na ministerstvo nebo na veřejnou vysokou školu, kterou ministerstvo výkonem této působnosti po vzájemné dohodě pověří.

Jestliže se skutky uvedené **v písmenech a) až e)** týkají některé součásti veřejné vysoké školy, rozhoduje o obsahu omezení nebo o odnětí výkonu působnosti rektor, a to v závislosti na závažnosti nedostatků a na charakteru a rozsahu způsobené nebo hrozící újmy. Jestliže se tato opatření týkají orgánů součásti veřejné vysoké školy, přechází působnost těchto orgánů na rektora.

Nevylučuje-li to povaha věci, je povinností ministerstva nejprve upozornit veřejnou vysokou školu na tyto skutečnosti a vyzvat ji, aby v přiměřené lhůtě zjedнала nápravu.

Pominou-li důvody, pro které bylo rozhodnuto o některém z těchto opatření, rektor přijaté opatření zruší.

Odůvodnění:

*Zásada vychází ze současné právní úpravy, která se osvědčila. Navrhuje se ale změnit okruh registrovaných vnitřních předpisů ministerstvem na základní dokumenty veřejné vysoké školy – její statut a studijní a zkušební řád, přičemž se pro registraci stanovují podmínky. Působnost ministerstva v případech porušování právních norem a jiných zjištěných závažných nedostatků odpovídá současné právní úpravě s tím, že v úrovni součástí veřejné vysoké školy je tato působnost delegována na rektora. Ostatní povinnosti ministerstva jsou uvedeny **v zásadě č. 97**.*

Díl 2

Veřejný institut profesního vzdělávání

Zásada č. 29

Veřejný institut profesního vzdělávání

Veřejný institut profesního vzdělávání (dále jen „veřejný institut“) zřizuje, fúzuje s jiným veřejným institutem, rozděluje na jiné veřejné instituty nebo zrušuje ministerstvo na základě souhlasného stanoviska Akreditační komise. Návrhy předkládají ministerstva, krajské orgány územní samosprávy nebo církve.

Odůvodnění:

Zásada stanovuje jakým způsobem se zřizují veřejné instituty, tj. obdobné postavení jako veřejné vysoké školy.

Zásada č. 30

Orgány veřejného institutu

Orgány veřejného institutu jsou

- a) ředitel,
- b) správní rada,

- c) odborné kolegium,
- d) disciplinární komise.

Odůvodnění:

Zásada určuje orgány veřejného institutu, obdobné jako u dalších veřejných vzdělávacích institucí. Struktura orgánů státního a soukromého institutu je ponechána na vlastní instituci, respektive jejím statutu.

Zásada č. 31

Ředitel veřejného institutu a jeho působnost

V čele veřejného institutu je ředitel, který řídí veřejný institut, zastupuje ho a jedná jeho jménem; je statutárním orgánem a předsedou odborného kolegia veřejného institutu.

Ředitele veřejného institutu jmenuje a odvolává na návrh správní rady veřejného institutu ministerstvo. Odmítne-li ministerstvo jmenovat navrženého kandidáta na funkci ředitele, správní rada navrhne nového kandidáta.

Ředitel veřejného institutu zejména

- a) jmenuje a odvolává svého zástupce a další vedoucí zaměstnance určené statutem a stanovuje jejich mzdu,
- b) jmenuje a odvolává členy odborného kolegia,
- c) jmenuje a odvolává členy disciplinární komise,
- d) navrhuje členy správní rady,
- e) stanoví podmínky pro přijetí ke studiu ve studijních programech,
- f) stanoví výši poplatků za studium,
- g) stanoví výši poplatků za užívání účelových zařízení,
- h) předkládá výroční zprávu o činnosti a hospodaření a výsledcích vnitřního hodnocení veřejného institutu správní radě,
- i) předkládá dlouhodobý záměr vzdělávací činnosti a spolupráce s odbornou praxí veřejného institutu odbornému kolegiu a správní radě,
- j) předkládá další strategické dokumenty související s rozvojem odbornému kolegiu a správní radě,
- k) předkládá návrh pravidel pro sestavení rozpočtu správní radě,
- l) předkládá návrh rozpočtu správní radě,
- m) předkládá návrh statutu správní radě,
- n) předkládá návrh mzdového předpisu správní radě,
- o) předkládá návrh statutu, studijního a zkušebního řádu, mzdového předpisu a ostatních vnitřních předpisů odbornému kolegiu,
- p) předkládá návrh statutu a studijního a zkušebního řádu k registraci ministerstvu,
- q) dbá o organizaci a zabezpečení spolupráce s odbornou praxí a zaměstnavateli.

Odůvodnění:

Zásada vychází do jisté míry z obdobných ustanovení týkajících se ostatních institucí terciárního vzdělávání s tím, že ředitele veřejného institutu jmenuje ministerstvo. Řízení veřejného institutu ředitelem je na rozdíl od řízení vysoké školy rektorem odůvodněno předpokládanou velikostí institutů profesního vzdělávání, jejich užším zaměřením a větší vazbou na praxi. Jsou uvedeny pouze základní pravomoci ředitele, podrobnější vymezení jeho působnosti se ponechává na statutu.

Zásada č. 32

Správní rada veřejného institutu a její působnost

Správní rada veřejného institutu má šest členů. Členy správní rady jmenuje a odvolává ministr na návrh Rady terciárního vzdělávání. Návrhy na členy správních rad mohou předkládat ministr a ředitel ze zástupců veřejného života, územní samosprávy a státní správy, odborné praxe a zaměstnavatelů; návrhy se předkládají Radě terciárního vzdělávání prostřednictvím ministerstva.

Na členy správní rady veřejného institutu, jejich činnost, možnost ředitele veřejného institutu účastnit se zasedání správní rady a na obsah statutu veřejného institutu a jeho schvalování se vztahuje **zásada č. 18**.

Správní rada veřejného institutu

- a) schvaluje výroční zprávu o činnosti a hospodaření a výsledcích vnitřního hodnocení veřejného institutu,
- b) schvaluje pravidla pro sestavení rozpočtu,
- c) schvaluje rozpočet,
- d) schvaluje dlouhodobý záměr vzdělávací činnosti a spolupráce s odbornou praxí veřejného institutu,
- e) schvaluje další strategické dokumenty týkající se rozvoje veřejného institutu,
- f) schvaluje návrh na jmenování ředitele veřejného institutu, popřípadě návrh na jeho odvolání z funkce,
- g) schvaluje odměňování ředitele veřejného institutu,
- h) schvaluje právní úkony majetkové povahy veřejného institutu, které stanoví tento zákon a statut,
- i) schvaluje statut,
- j) schvaluje mzdový předpis,
- k) vyjadřuje se k majetkovým a finančním záležitostem, o které je požádá příslušný krajský orgán územní samosprávy,

- l) vyjadřuje se k výroční zprávě auditora veřejného institutu a případné zprávě Nejvyššího kontrolního úřadu,
- m) vyjadřuje se k dalším věcem, které jí k projednání předloží ředitel veřejného institutu, Rada terciárního vzdělávání nebo ministr.

Správní rada veřejného institutu vydává předchozí písemný souhlas k právním úkonům **podle zásady č. 19**.

Vydání předchozího písemného souhlasu k těmto právním úkonům je povinna správní rada veřejného institutu oznámit do sedmi dnů od jeho vydání ministerstvu; právní úkony jsou bez souhlasu správní rady a bez oznámení ministerstvu neplatné.

Odůvodnění:

Zásada respektuje strukturu orgánů vzdělávacích institucí terciárního vzdělávání a jejich působnost zřízením správní rady veřejného institutu, vč. úlohy Rady terciárního vzdělávání. Činnost správní rady je uzpůsobena podmínkám působnosti veřejného institutu.

Zásada č. 33

Odborné kolegium veřejného institutu a jeho působnost

Odborné kolegium veřejného institutu je poradní orgán ředitele veřejného institutu. Členy odborného kolegia jmenuje ředitel, přičemž nejméně jednu třetinu jeho členů tvoří pedagogičtí pracovníci veřejného institutu a nejméně jednu třetinu tvoří zástupci zaměstnavatelů; nejméně jedním členem je student veřejného institutu. Počet členů odborného kolegia a způsob jednání odborného kolegia stanoví statut veřejného institutu.

Odborné kolegium veřejného institutu:

- a) schvaluje studijní programy,
- b) schvaluje studijní a zkušební řád a ostatní vnitřní předpisy veřejného institutu s výjimkou vnitřních předpisů, které schvaluje Správní rada veřejného institutu,
- c) schvaluje záměr veřejného institutu získat akreditaci v jiné oblasti vzdělávání,
- d) projednává dlouhodobý záměr vzdělávací činnosti a spolupráce s odbornou praxí veřejného institutu,
- e) projednává výroční zprávu o činnosti a hospodaření a výsledcích vnitřního hodnocení veřejného institutu,
- f) projednává vnitřní hodnocení vzdělávací činnosti, včetně spolupráce s odbornou praxí a zaměstnavateli a zajištění odborné praxe pro studenty,
- g) projednává další strategické dokumenty týkající se rozvoje veřejného institutu,
- h) projednává návrh statutu a návrh mzdového předpisu,
- i) projednává podmínky pro přijetí ke studiu a organizaci studia,
- j) projednává další záležitosti předložené správní radou nebo ředitelem veřejného institutu.

Odůvodnění:

Předpokládá se, že veřejné instituty budou zaměřeny úžeji než vysoké škol, a proto i jejich vnitřní členění je jiné než na vysokých školách. Kromě správní rady a disciplinární komise se zřizuje obligatorně pouze jeden poradní orgán ředitele, a to odborné kolegium veřejné instituce a vymezuje se okruh jeho základních činností, které mají doporučující charakter.

Zásada č. 34

Disciplinární komise veřejného institutu

Členy disciplinární komise veřejného institutu a jejího předsedu jmenuje ředitel veřejného institutu z řad pedagogických pracovníků a studentů; polovinu členů tvoří studenti. Funkční období členů disciplinární komise je nejvýše jednoleté.

Na disciplinární komisi veřejného institutu se vztahuje **zásada č. 25**.

Odůvodnění:

Zásada je obdobná jako u veřejných vysokých škol s tím rozdílem, že členy disciplinární komise jmenuje ředitel veřejného institutu a její funkční období je s ohledem na standardní dobu studia profesních studijních programů pouze jednoleté.

Zásada č. 35

Vnitřní předpisy veřejného institutu

Vnitřními předpisy veřejného institutu jsou statut, studijní a zkušební řád, mzdový předpis a další vnitřní předpisy veřejného institutu stanovené statutem veřejného institutu. Vnitřní předpisy veřejného institutu musí být v souladu s tímto zákonem a jinými zvláštními právními předpisy; u statutu a mzdového předpisu je za tento soulad odpovědná správní rada, u ostatních vnitřních předpisů odborné kolegium.

Statut veřejného institutu obsahuje

- a) název a sídlo veřejného institutu,
- b) právního předchůdce, pokud existoval,
- c) rámcové podmínky pro přijetí ke studiu a způsob podávání přihlášek,
- d) místo uskutečňování studia ve studijních programech,
- e) ustanovení o poplatcích spojených se studiem,
- f) složení a počet členů odborného kolegia,
- g) organizaci veřejného institutu,
- h) postup při uznávání studia a profesního odborného vzdělání nebo jeho části získaného na zahraniční vzdělávací instituci,
- i) stanovení dalších vnitřních předpisů a předmět jejich úpravy.

Na studijní a zkušební řád veřejného institutu se vztahuje **obdobně zásada č. 26**.

Odůvodnění:

Zásada vymezuje náležitosti statutu, které jsou specifické pro institut profesního vzdělávání. Studijní a zkušební řád je obdobný jako pro vysoké školy.

Zásada č. 36

Další povinnosti veřejného institutu

Na další povinnosti veřejného institutu se vztahuje **obdobně zásada č. 27**.

Odůvodnění:

Zásada vychází z platné právní úpravy a je prakticky totožná jako pro veřejné vysoké školy.

Zásada č. 37

Působnost ministerstva

Statut a studijní a zkušební řád veřejného institutu podléhají registraci ministerstvem. Žádost o registraci podává ministerstvu ředitel veřejného institutu.

Na registraci statutu a studijního a zkušebního řádu veřejného institutu se vztahuje **obdobně zásada č. 28**.

Na opatření veřejného institutu, které je v rozporu se zákonem nebo jiným právním předpisem a nestanoví-li zákon jiný způsob jeho přezkoumání, se vztahuje **obdobně zásada č. 28** s výjimkou ustanovení o součástech veřejné vysoké školy a kompetenci rektora, kterou vykonává ředitel veřejného institutu.

Odůvodnění:

Zásada vychází z platné právní úpravy a je prakticky totožná jako pro veřejné vysoké školy.

Hlava III

Soukromá vzdělávací instituce

Zásada č. 38

Státní souhlas

Právnícká osoba, která má sídlo na území některého členského státu Evropské unie je oprávněna působit jako soukromá vzdělávací instituce, pokud jí ministerstvo udělilo státní souhlas. Oprávnění soukromé vzdělávací instituce je nepřevoditelné a nepřechází na právní nástupce. Jeho součástí je uvedení typu vzdělávací instituce na základě stanoviska Akreditační komise.

Státní souhlas nepřechází na jinou právníckou osobu nebo na právního nástupce.

Odůvodnění:

Zásada vychází ze současné právní úpravy. Přesněji vymezuje stanovení typu vzdělávací instituce. Soukromou vzdělávací institucí je podle tohoto zákona chápána i církevní vzdělávací instituce. Nově se řeší především možná slučování soukromých vzdělávacích institucí.

Zásada č. 39

Žádost o udělení státního souhlasu

Žádost o udělení státního souhlasu obsahuje

- a) název, sídlo a typ soukromé vzdělávací instituce,
- b) místo uskutečňování studia ve studijních programech a podle typu vzdělávací instituce i místo uskutečňování vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké nebo další tvůrčí činnosti,
- c) právní formu právnické osoby a statutární orgán,
- d) dlouhodobý záměr vzdělávací činnosti a podle typu vzdělávací instituce i vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké nebo další tvůrčí činnosti nebo spolupráce s příslušnou odbornou praxí soukromé vzdělávací instituce (dále jen „dlouhodobý záměr soukromé vzdělávací instituce“), jehož zaměření musí odpovídat navrhované oblasti vzdělávání a navrhovaným typům studijních programů,

- e) doložené údaje o finančním, materiálním, personálním, informačním a prostorovém zajištění vzdělávací činnosti a podle typu vzdělávací instituce i vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké nebo další tvůrčí činnosti a spolupráce s příslušnou odbornou praxí soukromé vzdělávací instituce,
- f) návrh oblasti vzdělávání spolu s návrhem studijních programů pro zahájení vzdělávací činnosti v dané oblasti vzdělávání,
- g) návrh statutu a studijního a zkušebního řádu upravující organizaci a vzdělávací činnost a podle typu vzdělávací instituce i vědeckou, výzkumnou, vývojovou a inovační, uměleckou nebo další tvůrčí činnost a spolupráci s příslušnou odbornou praxí soukromé vzdělávací instituce.

Jsou-li případné nedostatky žádosti odstranitelné, vyzve ministerstvo žadatele, aby je v přiměřené lhůtě odstranil, a řízení přeruší. V případě, že žadatel vady ve stanovené lhůtě neodstraní, rozhodne ministerstvo ve věci na základě původních podkladů, a to do 150 dnů ode dne jejího doručení. Před rozhodnutím si ministerstvo vyžádá stanovisko Akreditační komise k návrhům oblastí vzdělávání a studijních programů, dlouhodobému záměru soukromé vzdělávací instituce a k typu soukromé vzdělávací instituce.

Právnícká osoba, která má sídlo, svou ústřední správu nebo hlavní místo své podnikatelské činnosti na území některého členského státu Evropské unie, nebo která byla zřízena nebo založena podle práva některého členského státu Evropské unie, může podat žádost o udělení státního souhlasu nejdříve jeden rok po vydání rozhodnutí ministerstva o neudělení státního souhlasu k působení jako soukromá vzdělávací instituce.

Odůvodnění:

Zásada vychází ze současné právní úpravy. Na základě zkušeností se současnou právní úpravou se však stanovuje roční lhůta pro možné opětovné podání žádosti o udělení státního souhlasu.

Zásada č. 40

Posouzení žádosti o udělení státního souhlasu ministerstvem

Ministerstvo státní souhlas neudělí, jestliže

- a) Akreditační komise nevydala souhlasné stanovisko alespoň k jedné oblasti vzdělávání s alespoň jedním předloženým studijním programem,
- b) zjistí, že finanční, materiální, personální, informační a prostorové zabezpečení nevytváří předpoklady pro řádné zajištění vzdělávací činnosti a podle typu vzdělávací instituce i vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké nebo další tvůrčí činnosti a spolupráce s příslušnou odbornou praxí,
- c) zjistí, že nejsou předpoklady pro řádné plnění dlouhodobého záměru soukromé vzdělávací instituce, nebo
- d) návrh statutu nebo studijního a zkušebního řádu je v rozporu se zákony nebo jinými právními předpisy.

Ministerstvo stanoví opatřením zveřejněném ve Věstníku ministerstva a na své internetové stránce kritéria pro

- a) personální zabezpečení vzdělávací činnosti a podle typu vzdělávací instituce i vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké nebo další tvůrčí činnosti a spolupráce s příslušnou odbornou praxí,

- b) prostorové zabezpečení vzdělávací činnosti a podle typu vzdělávací instituce i vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké nebo další tvůrčí činnosti a spolupráce s příslušnou odbornou praxí s ohledem na jeho výchozí stav a předpokládaný rozvoj vzdělávací instituce,
- c) zdroje finančního zabezpečení vzdělávací činnosti a podle typu vzdělávací instituce i vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké nebo další tvůrčí činnosti a spolupráce s příslušnou odbornou praxí, vazbu na předpokládané počty studentů a odpovídající demografický vývoj, finanční zabezpečení pro zahájení této činnosti vzdělávací institucí,
- d) informační zabezpečení vzdělávací činnosti a podle typu vzdělávací instituce i vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké nebo další tvůrčí činnosti nebo pro spolupráci s příslušnou odbornou praxí,
- e) podmínky pro plnění dlouhodobého záměru soukromé vzdělávací instituce.

Pokud ministerstvo udělí státní souhlas, rozhodne také o akreditaci navržených oblastí vzdělávání a typů studijních programů a o registraci statutu a studijního a zkušebního řádu soukromé vzdělávací instituce. Státní souhlas pozbude platnosti, jestliže soukromá vzdělávací instituce nezahájí vzdělávací činnost do dvou let od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

Zásada vychází do značné míry ze současné právní úpravy a vztahuje se na všechny typy soukromých vzdělávacích institucí. Nově upřesňuje působnost ministerstva při procesu posuzování žádosti o udělení státního souhlasu.

Zásada č. 41

Vnitřní předpisy soukromé vzdělávací instituce

Vnitřními předpisy soukromé vzdělávací instituce jsou statut, studijní a zkušební řád a další vnitřní předpisy soukromé vzdělávací instituce stanovené statutem soukromé vzdělávací instituce.

Statut soukromé vzdělávací instituce stanoví podle typu této vzdělávací instituce, které orgány vykonávají působnost **podle hlavy II a III**.

Na obsah statutu, studijního a zkušebního řádu soukromé vzdělávací instituce a jejich registraci se podle typu vzdělávací instituce vztahují **ustanovení hlavy II obdobně**.

Odůvodnění:

Statut soukromém vzdělávací instituce tvoří základní normu pro její činnost, a proto bude statut i nadále povinným vnitřním předpisem, který bude soukromá vzdělávací instituce povinně předkládat k registraci. Stejný postup se vztahuje i na studijní a zkušební řád. U ostatních vnitřních předpisů se navrhuje totožný postup jako u veřejných vzdělávacích institucí, tj. nebudou předepsány povinně zákonem.

Zásada č. 42

Další povinnosti soukromé vzdělávací instituce

Na povinnosti soukromé vzdělávací instituce se vztahuje obdobně **zásada č. 27**; soukromá vzdělávací instituce je dále povinna:

- a) oznámit ministerstvu, že na soukromou vzdělávací instituci byl vyhlášen nebo ukončen úpadek podle obecných předpisů o úpadku,

- b) oznámit ministerstvu zánik právnické osoby, která získala oprávnění působit jako soukromá vzdělávací instituce.

Na obsah výroční zprávy o činnosti a výsledcích vnitřního hodnocení soukromé vzdělávací instituce, jejíž součástí je v případě obdržení finančních prostředků ze státního rozpočtu i výroční zpráva o hospodaření, se vztahuje **obdobně zásada č. 27**, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak.

Výroční zpráva o činnosti a vnitřním hodnocení, jejíž součástí je v případě obdržení finančních prostředků ze státního rozpočtu i část výroční zprávy o hospodaření, která se týká obdržených finančních prostředků ze státního rozpočtu, dlouhodobý záměr soukromé vzdělávací instituce a výsledky hodnocení soukromé vzdělávací instituce musí být veřejně přístupné.

V případě obdržení finančních prostředků ze státního rozpočtu soukromá vzdělávací instituce s ministerstvem uzavírá rámcovou smlouvu podle **zásady č. 27**.

Odůvodnění:

Zásada se vztahuje na všechny soukromé instituce terciárního vzdělávání a vychází z platné právní úpravy, která se vztahuje na soukromé vysoké školy. Nové je pouze ustanovení o rámcové smlouvě v případě, že soukromá vzdělávací instituce obdrží finanční prostředky ze státního rozpočtu.

Zásada č. 43

Působnost ministerstva

Jestliže je některé opatření soukromé vzdělávací instituce v rozporu se zákonem nebo jiným právním předpisem a nestanoví-li zákon jiný způsob jeho přezkoumání, vyzve ministerstvo soukromou vzdělávací instituci, aby v přiměřené lhůtě zjedнала nápravu. Pokud tak neučiní, určí soukromé vzdělávací instituci sankční pokutu podle tohoto zákona.

Ministerstvo může soukromé vzdělávací instituci udělený státní souhlas odejmout, jestliže

- a) nemá akreditovanou žádnou oblast vzdělávání nebo neuskutečňuje žádný studijní program v akreditované oblasti vzdělávání,
- b) v průběhu jednoho roku jí byla odňata akreditace více než dvou oblastí vzdělávání,
- c) v její činnosti se projevují závažné nedostatky v oblasti finančního, materiálního, personálního, informačního a prostorového zabezpečení vzdělávací činnosti a podle typu vzdělávací instituce i vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké nebo další tvůrčí činnosti nebo v oblasti spolupráce s příslušnou odbornou praxí,
- d) finanční, materiální, personální, informační a prostorové zabezpečení nevytváří předpoklady pro řádné zajištění vzdělávací činnosti a podle typu vzdělávací instituce i vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké nebo další tvůrčí činnosti nebo pro spolupráci s příslušnou odbornou praxí,
- e) závažným způsobem porušuje povinnosti stanovené tímto zákonem nebo jejím vnitřním předpisem.

Ministerstvo odejme státní souhlas v případě, že v žádosti byly uvedeny nesprávné údaje rozhodné pro udělení státního souhlasu nebo že došlo k takovým změnám, za kterých by souhlas nemohl být vydán.

Odnětím státního souhlasu pozbývá právnická osoba oprávnění působit jako vzdělávací instituce. Ministerstvo zároveň rozhodne o odnětí akreditace oblastí vzdělávání.

Nevylučuje-li to povaha věci, je povinností ministerstva nejprve upozornit soukromou vzdělávací instituci na tyto skutečnosti a vyzvat ji, aby v přiměřené lhůtě zjednala nápravu.

Jestliže soukromá vzdělávací instituce přestala uskutečňovat vzdělávací činnost a podle typu vzdělávací instituce i vědeckou, výzkumnou, vývojovou a inovační, uměleckou nebo další tvůrčí činnost z jiného důvodu než z důvodu odnětí státního souhlasu, je povinna to bezodkladně oznámit ministerstvu.

Odůvodnění:

Zásada se vztahuje na všechny soukromé instituce terciárního vzdělávání a vychází z platné právní úpravy s tím, že případná restriktivní opatření nejsou vázána na akreditaci studijních programů, ale na akreditaci oblastí vzdělávání.

Zásada č. 44

Zahranichní vzdělávací instituce

Na zahraniční vzdělávací instituci se sídlem na území členského státu Evropské unie, která chce uskutečňovat profesní odborné vzdělávání nebo vysokoškolské vzdělávání na území České republiky (dále jen „pobočka zahraniční vzdělávací instituce“) se **obdobně vztahuje hlava III.**

Odůvodnění:

Zásada nově řeší postavení vzdělávacích institucí se sídlem v zahraničí, které mohou působit na území České republiky jako soukromé vzdělávací instituce za stejných podmínek, jako soukromé vzdělávací instituce.

Hlava IV

Státní vzdělávací instituce

Zásada č. 45

Státní vzdělávací instituce

Státní vzdělávací instituce jsou

a) vojenské vzdělávací instituce, které vzdělávají odborníky zejména pro ozbrojené síly; mohou na nich studovat též studenti, kteří nejsou vojáky v činné službě,

b) policejní vzdělávací instituce, které vzdělávají odborníky zejména pro bezpečnostní sbory; mohou na nich studovat též studenti, kteří nejsou příslušníky bezpečnostního sboru.

Odůvodnění:

Zásada vychází ze současné právní úpravy.

Zásada č. 46

Vojenské vysoké školy

Vojenské vzdělávací instituce jsou součástí organizační složky státu Ministerstva obrany financované ze státního rozpočtu z kapitoly Ministerstva obrany.; **vztahují se na ně ustanovení části první a druhé, části třetí, hlava II, části čtvrté až šesté a části osmé až třinácté.**

Vojenské vzdělávací instituce se při přijímání vojáků v činné službě ke studiu řídí požadavky Ministerstva obrany.

Odůvodnění:

Zásada vychází ze současné právní úpravy.

Zásada č. 47

Policejní vysoké školy

Policejní vzdělávací instituce jsou organizační složky státu financované z kapitoly Ministerstva vnitra; **vztahují se na ně ustanovení části první a druhé, části třetí, hlava II, části čtvrté až šesté a části osmé až třinácté.**

Policejní vzdělávací instituce se při přijímání příslušníků Policie České republiky ve služebním poměru ke studiu řídí požadavky Ministerstva vnitra.

Odůvodnění:

Zásada vychází ze současné právní úpravy.

Zásada č. 48

Působnost Ministerstva obrany a Ministerstva vnitra

Ministr obrany vykonává vůči vojenským vzdělávacím institucím a ministr vnitra vykonává vůči policejním vzdělávacím institucím působnost ministerstva ve věcech, které stanoví současná právní úprava.

Odůvodnění:

Zásada vychází ze současné právní úpravy.

Hlava V

Reprezentace vzdělávacích institucí

Zásada 49

Reprezentace vzdělávacích institucí

Varianta 1:

Vzdělávací instituce si vytvářejí svoji reprezentaci. Reprezentaci vzdělávacích institucí tvoří orgány složené

- a) ze zástupců vysokých škol,
- b) ze zástupců institutů profesního vzdělávání.

Podrobnější postup vytvoření těchto orgánů a pravidla jejich jednání stanoví jejich statuty.

Ministr projednává s reprezentací vzdělávacích institucí návrhy a opatření, která se jich významně týkají, a to s reprezentací podle **písmene a)** návrhy a opatření týkající se vysokých škol a s reprezentací podle **písmene b)** návrhy a opatření týkající se institutů profesního vzdělávání.

Reprezentace vzdělávacích institucí předkládá ministrovi doporučení na složení Akreditační komise.

Odůvodnění:

Zásada vychází ze současné právní úpravy, avšak reprezentace se rozšiřuje i na zastoupení institutů profesního vzdělávání.

Část čtvrtá
Studium a studenti
Hlava I
Studium

Zásada č. 50

Základní ustanovení

Občan České republiky, státní příslušník členského státu Evropské unie (dále jen „občan členského státu“) a občan třetího státu má právo studovat ve zvoleném studijním programu pokud splní podmínky pro přijetí ke studiu.

Práva stanovená tímto zákonem se zaručují všem uchazečům o studium a studentům v souladu se zásadou rovného zacházení. V souladu se zásadou rovného zacházení se zakazuje diskriminace z důvodů věku, pohlaví, sexuální orientace, manželského a rodinného stavu, rasy, barvy pleti, zdravotního stavu, jazyka, politického nebo jiného vyznání, příslušnosti k národnostní menšině, náboženského vyznání nebo víry, odborové činnosti, národního nebo sociálního původu, majetku, rodu nebo jiného postavení.

Výkon práv a povinností, které vyplývají z tohoto zákona musí být v souladu s dobrými mravy. Nikdo nesmí tato práva zneužívat na úkor druhého uchazeče nebo studenta. Uchazeč nebo student nesmí být v souvislosti s výkonem svých práv pronásledovaný ani jinak postihovaný za to, že podá na jiného uchazeče, studenta, akademického pracovníka, pedagogického pracovníka nebo jiného zaměstnance vzdělávací instituce stížnost, žalobu nebo návrh na zahájení trestního stíhání.

Uchazeč nebo student, který se domnívá, že jeho práva nebo právem chráněné zájmy byly dotčeny v důsledku nedodržení zásady stejného zacházení, se může domáhat podle zvláštního právního předpisu právní ochrany u soudu.

Vzdělávací instituce nesmí uchazeče nebo studenta postihovat nebo znevýhodňovat proto, že uchazeč nebo student uplatňuje svoje práva podle tohoto zákona.

Vzdělávací instituce může přijímat uchazeče pouze do studia ve studijních programech uskutečňovaných v akreditované oblasti vzdělávání, které má uvedeny v seznamech studijních programů, které je povinna vést a zveřejňovat na úřední desce.

Vzdělávací instituce určuje počet přijímaných studentů ke studiu daného studijního programu. Pokud splní podmínky přijetí ke studiu ve studijním programu větší počet uchazečů, rozhoduje pořadí nejlepších.

Vzdělávací instituce je povinna poskytnout uchazeči informace o tom, zda studium, o které se uchází, odpovídá požadavkům na koordinaci vzdělávání pro potřeby vzájemného uznávání odborných kvalifikací podle zvláštních právních předpisů.

Odůvodnění:

Zásada zaručuje práva rovného přístupu k uchazečům o studium a ke studentům.

Zásada č. 51

Přijímání ke studiu

Podmínkou pro přijetí ke studiu v profesním studijním programu a v bakalářském studijním programu je dosažení středního vzdělání s maturitní zkouškou. Ke studiu v oblasti umění mohou být přijati též uchazeči s vyšším odborným vzděláním poskytovaným v konzervatořích. Ke studiu v magisterském studijním programu je podmínkou přijetí ke studiu dosažení vysokoškolského vzdělání v bakalářském studijním programu; v magisterském studijním programu, na který nenavazuje bakalářský studijní program, je podmínkou přijetí ke studiu dosažení středního vzdělání s maturitní zkouškou. Podmínkou přijetí ke studiu v doktorském studijním programu je dosažení vysokoškolského vzdělání v magisterském studijním programu.

Další podmínky pro přijetí ke studiu ve studijním programu může stanovit vzdělávací instituce; musí je předem zveřejnit. Ve stanovených podmínkách musí být respektovány závazky z mezinárodních dohod, kterými je Česká republika vázána.

Splnění podmínek pro přijetí ke studiu se může ověřovat, a to zpravidla přijímací zkouškou.

Přijímací řízení je proces umožňující uchazeči, který prokáže splnění stanovených podmínek pro přijetí ke studiu, stát se studentem zvoleného studijního programu, který uskutečňuje vybraná vzdělávací instituce.

Vzdělávací instituce zveřejní v dostatečném předstihu informace o přijímacím řízení; stejně tak zveřejní po jeho skončení zprávu o jeho průběhu.

Uchazeč má právo nahlédnout do všech materiálů, které mají význam pro rozhodnutí o jeho přijetí ke studiu.

Podmínky přijetí ke studium v programu dalšího vzdělávání stanoví vzdělávací instituce.

Odůvodnění:

O přijímání ke studiu budou, tak jako dosud, rozhodovat vzdělávací instituce samy, ovšem při respektování mezinárodních závazků České republiky.

Zásada č. 52

Mobilita studentů

Vzdělávací instituce nebo její součást může přijmout na část studia studenta jiné vzdělávací instituce včetně zahraniční bez přijímacího řízení v souladu s podmínkami výměnného programu nebo na základě smlouvy mezi přijímající vzdělávací institucí a vysílající vzdělávací institucí.

Student, kterého vzdělávací instituce nebo její součást přijme na část studia, má práva a povinnosti studenta se zohledněním podmínek výměnného programu nebo smlouvy mezi přijímající vzdělávací institucí a vysílající vzdělávací institucí.

Odůvodnění:

Zásada nově stanovuje podmínky a vymezuje práva a povinnosti studentů v rámci jejich mobility na našich a zahraničních vzdělávacích institucích.

Zásada č. 53

Zápis do studia

Sdělením rozhodnutí o přijetí ke studiu vzniká uchazeči právo na zápis do studia. Uchazeči se zapisují ve lhůtě stanovené vzdělávací institucí nebo její součástí.

Odůvodnění:

Zásada vychází ze současné právní úpravy.

Zásada č. 54

Rozvrh studia a akademického roku

Akademický rok sestává z období výuky a zkoušek a z období prázdnin a trvá 12 kalendářních měsíců; jeho začátek stanoví rektor.

Členění akademického roku zejména na semestry, ročníky nebo bloky stanoví studijní a zkušební řád.

Odůvodnění:

Zásada stanovuje délku a základní členění akademického roku.

Zásada č. 55

Formy studia

Studium ve studijním programu se uskutečňuje:

- a) v prezenční formě studia, která probíhá za přítomnosti studenta a vyučujícího v rozsahu stanoveném ve studijním plánu,
- b) v distanční formě studia, kterou charakterizuje převážně samostatné studium za podpory studijních materiálů a konzultací poskytovaných prostřednictvím informačních technologií,
- c) kombinované formě studia, která probíhá po určenou část jako prezenční a po určenou část jako distanční.

Odůvodnění:

Zásada definuje tři formy studia ve studijních programech.

Zásada č. 56

Kreditový systém

Organizace studia ve studijním programu je založena na kreditovém systému podle **zásady č. 3**.

Varianta 1:

Kredity získané studiem ve studijních programech a programech dalšího vzdělávání uskutečňovaných vzdělávacími institucemi může vzdělávací instituce uznat pro studium ve studijním programu, který poskytuje profesní odborné nebo vysokoškolské vzdělání. Vzdělávací instituce může uznat kredity pro studium ve studijním programu i na základě prokázaných znalostí a dovedností získaných žadatelem individuálně mimo studijní programy nebo programy dalšího vzdělávání, které uskutečňují vzdělávací instituce.

Varianta 2:

Kredity získané studiem ve studijních programech uskutečňovaných vzdělávacími institucemi může vzdělávací instituce uznat pro studium ve studijním programu, který poskytuje profesní odborné nebo vysokoškolské vzdělání. Kredity získané studiem v programech dalšího vzdělávání uskutečňovaných vzdělávacími institucemi může vzdělávací instituce uznat pro studium ve studijním programu, který poskytuje profesní odborné nebo vysokoškolské vzdělání do výše 60 % kreditů potřebných k řádnému ukončení studia. Vzdělávací instituce může uznat kredity pro studium ve studijním programu i na základě prokázaných znalostí a

dovedností získaných žadatelem individuálně mimo studijní programy nebo programy dalšího vzdělávání, které uskutečňují vzdělávací instituce.

Odůvodnění:

Zásada definuje povinnost mít na vzdělávací instituci kreditový systém, a to jako jednu z podpor rozvoje mobility studentů. Umožňuje diverzifikaci kreditového systému na celou oblast terciárního vzdělávání, včetně jeho forem.

Zásada č. 57

Přerušení a ukončení studia

Studium ve studijním programu může být za podmínek stanovených vnitřním předpisem i opakovaně přerušeno. V době přerušení studia není osoba studentem. Uplynutím doby, na kterou bylo studium přerušeno, vzniká osobě právo na opětovný zápis do studia.

Studium se řádně ukončuje absolvováním studia ve studijním programu. Dnem ukončení studia je den, kdy byly studentem splněny všechny požadavky stanovené studijním programem.

Studium se dále ukončuje

- a) zanecháním studia,
- b) nesplněním studentem požadavky vyplývající ze studijního programu podle tohoto zákona a vnitřního předpisu,
- c) odnětím nebo omezením akreditace oblasti vzdělávání nebo její části,
- d) zánikem akreditace oblasti vzdělávání nebo její části,
- e) vyloučením ze studia.

Studium v programu dalšího vzdělávání stanoví vnitřní předpis vzdělávací instituce.

Odůvodnění:

Zásada vychází ze současné právní úpravy.

Zásada č. 58

Doklady o studiu

Doklady o studiu ve studijním programu a o absolvování studia ve studijním programu jsou

- a) průkaz studenta,
- b) výkaz o studiu,
- c) diplom z institutu profesního vzdělávání nebo vysokoškolský diplom,
- d) doklad o vykonaných zkouškách,
- e) doklad o studiu,
- f) dodatek k diplomu.

Průkaz studenta je doklad, který student obdrží po zápisu do matriky studentů.

Výkaz o studiu je doklad, do něhož se zapisují zejména studijní předměty a výsledky kontroly studijní úspěšnosti nebo studijního výkonu. Údaje uvedené v první větě lze evidovat rovněž v elektronickém informačním systému vzdělávací instituce; na ochranu osobních údajů se vztahují zvláštní právní předpisy. Za výkaz o studiu se pak považuje výpis těchto údajů úředně potvrzený vzdělávací institucí.

Diplom z institutu profesního vzdělávání, vysokoškolský diplom a dodatek k diplomu nebo vysokoškolskému diplomu je dokladem o absolvování studijního programu v příslušné oblasti vzdělávání a získání příslušného titulu nebo akademického titulu.

Doklad o vykonaných zkouškách nebo doklad o studiu obdrží

- a) osoba, která ukončila studium ve studijním programu,
- b) student na základě své žádosti,
- c) absolvent studia ve studijním programu na základě své žádosti.

Dodatek k diplomu nebo vysokoškolskému diplomu obdrží absolvent studia ve studijním programu.

Diplom z institutu profesního vzdělávání, vysokoškolský diplom a dodatek k diplomu se považují za veřejné listiny a jsou opatřeny státním znakem České republiky spolu s uvedením označení příslušné vzdělávací instituce a titulu nebo akademického titulu, který je udělován; vysoká škola je vydává zpravidla při akademickém obřadu.

V dokladech o studiu a v rozhodnutích a osvědčeních je vzdělávací instituce oprávněna uvádět rodné číslo osoby, o kterou se jedná, bylo-li jí přiděleno.

Dokladem o ukončení studia v programu dalšího vzdělávání je osvědčení.

Odůvodnění:

Zásada vychází ze současné právní úpravy.

Zásada č. 59

Uznání studia a vzdělání získaného v zahraničí

Uznáním studia a vzdělání podle tohoto zákona se rozumí uznání studia a vzdělání získaného na zahraniční vzdělávací instituci

- a) pro účely splnění podmínek pro přijetí ke studiu ve studijních programech, které poskytují profesní odborné vzdělání nebo vysokoškolské vzdělání,
- b) pokud to vyžaduje zvláštní právní předpis (např. § 34 odst. 3 zákona č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta, § 3 odst. 4 zákona č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, ve znění pozdějších předpisů, § 7 zákona č. 329/1999 Sb., o cestovních dokladech a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o cestovních dokladech), ve znění pozdějších předpisů,).

O uznání studia a vzdělání formou osvědčení rozhoduje na základě žádosti žadatele:

- a) podle písmena a) vzdělávací instituce, která uskutečňuje studijní program, do jehož studia uchazeč podává přihlášku ke studiu; žádost o uznání podává žadatel zároveň s přihláškou ke studiu.
- b) podle písmena b) vzdělávací instituce, která má akreditovanou oblast vzdělávání, do které náleží studijní program, který je uveden na předloženém dokladu o vzdělání vydaném zahraniční vzdělávací institucí nebo jiným k tomu oprávněným orgánem podle právních předpisů příslušného státu;
- c) podle písmene a) a b) ministerstvo pouze v případě, kdy je vázáno mezinárodní smlouvou s příslušným státem, který vydal doklad o vzdělání, a kterou je k uznání zmocněno.

K žádosti o uznání studia předloží žadatel doklad o vzdělání vydaném zahraniční vzdělávací institucí nebo jiným k tomu oprávněným orgánem podle právních předpisů příslušného státu;

vzdělávací instituce může žadateli o uznání předepsat vykonání doplňujících zkoušek, případně i vypracování a obhajobu bakalářské, diplomové nebo disertační práce.

Vzdělávací instituce rozhodne o uznání studia automaticky, pokud je mezi příslušným státem a Českou republikou uzavřena mezinárodní smlouva o vzájemném uznávání vzdělání; v případě pochybností podle písmene b) rozhodne ministerstvo o příslušnosti vzdělávací instituce.

Žadatel, kterému bylo uznáno studium a vzdělání podle tohoto zákona, je oprávněný užívat na území České republiky akademický titul a jeho zkratku v podobě, která mu byla přiznána podle právních předpisů státu, ve kterém studium získal, a to v jazyce tohoto státu. Toto oprávnění má i osoba, která o uznání studia nepožádala.

Statut veřejné vzdělávací instituce stanoví bližší podmínky uznávání studia a vzdělání získaného na zahraniční vzdělávací instituci.

Odůvodnění:

V porovnání se současnou právní úpravou se jasně deklaruje, že jde o uznávání studia získaného v zahraničí pouze za účelem dalšího studia na vzdělávacích institucích.

Zásada č. 60

Uznání odborných kvalifikací

Na uznávání odborné kvalifikace pro účely výkonu povolání se vztahuje zvláštní právní předpis.

Odůvodnění:

Viz odůvodnění [k zásadě č. 59](#).

Hlava II

Studenti

Zásada č. 61

Student vzdělávací instituce

Student vzdělávací instituce (dále jen "student") je osoba, která se soustavně vzdělává v rámci studijního programu v akreditované oblasti vzdělávání ve vzdělávací instituci. Osoba se stává studentem dnem zápisu do studia a přestává být studentem dnem ukončení studia. Den zápisu a den ukončení studia a jeho důvody se zaznamenávají v Matrice studentů.

Odůvodnění:

Kategorie "student" se vymezuje tak, aby bylo možno jednoznačně určit, kdy se osoba stává a je a přestává být studentem. Je to důležité proto, že z postavení studenta vyplývají a budou vyplývat různé nároky v sociální oblasti a že počet studentů je jednou ze základních charakteristik pro přidělení finančních prostředků ze státního rozpočtu a příspěvku vzdělávací instituci.

Za studenta se nepovažuje osoba, která byla přijata do programu dalšího vzdělávání, podle nyní platné právní úpravy programu celoživotního vzdělávání.

Zásada č. 62

Práva a povinnosti studenta

Student má právo

- a) studovat ve studijním programu,
- b) výběru studijních předmětů a vytvoření studijního plánu podle pravidel studijního

programu,

- c) zvolit si tempo studia, pořadí získávaných kreditů při zachování stanovené návaznosti a zvolit si učitele pro předmět vyučovaný více učiteli při respektování časových a kapacitních omezení daných studijním programem,
- d) konat zkoušky za podmínek stanovených studijním programem nebo studijním a zkušebním řádem,
- e) zapsat se do další části studijního programu, pokud splnil povinnosti stanovené studijním programem nebo studijním a zkušebním řádem,
- f) navrhnout téma své bakalářské, diplomové, rigorózní nebo disertační práce,
- g) podílet se na vědecké a výzkumné, vývojové a inovační, umělecké nebo další tvůrčí činnosti vzdělávací instituce, pokud ji vzdělávací instituce uskutečňuje,
- h) používat zařízení a informační technologie potřebné pro studium ve studijním programu v souladu s pravidly určenými vzdělávací institucí,
- i) podílet se na hodnocení vzdělávací instituce, zejména se vyjadřovat ke kvalitě výuky,
- j) na informační a poradenské služby související se studiem a s možností uplatnění absolventů studijních programů v praxi,
- k) volit a být volen do zastupitelského orgánu, pokud byl zastupitelský orgán zřízen,
- l) na stipendium z prostředků vzdělávací instituce, splní-li podmínky pro jeho přiznání.

Student je povinen dodržovat vnitřní předpisy vzdělávací instituce a jejích součástí.

Student je dále povinen

- a) hradit poplatky spojené se studiem a uvést skutečnosti rozhodné pro jejich výši,
- b) hlásit vzdělávací instituci nebo její součásti, na které je zapsán, adresu určenou pro doručování,
- c) dostavit se na předvolání rektora, vedoucího zaměstnance součásti nebo jimi pověřeného zaměstnance vzdělávací instituce k projednání otázek týkajících se průběhu studia nebo ukončení studia.

Odůvodnění:

Zásada vychází ze současné právní úpravy.

Zásada č. 63

Disciplinární přestupek

Disciplinárním přestupkem je zaviněné porušení povinností stanovených právními předpisy nebo vnitřními předpisy vzdělávací instituce a jejích součástí.

Za disciplinární přestupek lze uložit některou z následujících sankcí:

- a) napomenutí,
- b) podmíněné vyloučení ze studia se stanovením lhůty a podmínek k osvědčení,
- c) vyloučení ze studia.

Od uložení sankce je možné upustit, jestliže samotné projednání disciplinárního přestupku vede k nápravě.

Při ukládání sankcí se přihlíží k charakteru jednání, jímž byl disciplinární přestupek spáchán, k okolnostem, za nichž k němu došlo, ke způsobeným následkům, k míře zavinění, jakož i k dosavadnímu chování studenta, který se disciplinárního přestupku dopustil a k projevené snaze o nápravu jeho následků. Vyloučit ze studia lze pouze v případě úmyslného spáchání disciplinárního přestupku.

Disciplinární přestupek nelze projednat, jestliže uplynula lhůta jednoho roku od jeho spáchání nebo od pravomocného odsuzujícího rozsudku v trestní věci. Do lhůty jednoho roku se nezapočítává doba, kdy osoba není studentem.

Ze studia bude vyloučen student, který byl ke studiu přijat v důsledku svého podvodného jednání.

Odůvodnění:

Zásada vychází ze současné právní úpravy.

Zásada č. 64

Disciplinární řízení

Disciplinární řízení zahajuje disciplinární komise vzdělávací instituce, pokud statut vzdělávací instituce neurčí jinou disciplinární komisi, na návrh statutárního orgánu nebo orgánu určeného vnitřním předpisem vzdělávací instituce.

O disciplinárním přestupku se koná ústní jednání za přítomnosti studenta. O disciplinárním přestupku rozhoduje disciplinární komise vzdělávací instituce nebo disciplinární komise určená statutem vzdělávací instituce.

Jestliže vyjde najevo, že nejde o disciplinární přestupek, jestliže se nepodaří prokázat, že disciplinární přestupek spáchal student, nebo jestliže osoba přestala být studentem, disciplinární řízení se zastaví.

Podrobnosti o způsobu projednávání přestupků studentů, způsob jednání disciplinární komise vzdělávací instituce nebo disciplinární komise určené statutem vzdělávací instituce a její postup při ukládání sankcí stanoví vnitřní předpis vzdělávací instituce.

Na rozhodování o disciplinárním přestupku se vztahuje **zásada č. 65**.

Odůvodnění:

Zásada vychází ze současné právní úpravy.

**Hlava III
Rozhodování**

Zásada č. 65

Rozhodování

O rozhodnutí o právech a povinnostech studenta musí být student prokazatelným způsobem uvědoměn. Rozhodnutí se vyznačuje do dokumentace o studentech vedené vzdělávací institucí nebo její součástí, na které je student zapsán.

Na postup vzdělávací instituce při

- a) vydávání rozhodnutí o přijetí ke studiu,
- b) ve věcech týkajících se práv a povinností studentů, a to
 - povolení opakovat část studia, pokud takovou možnost připouští studijní a zkušební řád,

- povolení přerušit studium,
- přiznání stipendia,
- vyměření poplatku spojeného se studiem,
- nesplnění požadavků stanovených studijním programem,
- disciplinárního přestupku,
- vyloučení ze studia studenta, který byl ke studiu přijat v důsledku svého podvodného jednání,

c) vydávání osvědčení včetně diplomů a vysokoškolských diplomů, dodatků k diplomům a vysokoškolským diplomům a dalších dokladů o absolvování programu terciárního vzdělávání anebo potvrzení o studiu,

d) vyřizování stížností týkajících se výkonu působnosti podle písmen a) nebo b)

se vztahuje správní řád (zákon č. 500/2004 Sb.), pokud tento zákon nestanoví jinak.

Řízení v prvním stupni je příslušný provádět orgán vzdělávací instituce stanovený vnitřním předpisem; úkoly nadřízeného orgánu plní rektor nebo ředitel institutu profesní přípravy (statutární orgán), který je orgánem se všeobecnou působností.

Podkladem pro rozhodnutí nebo provedení jiného úkonu jsou zejména skutečnosti evidované v matrice studentů nebo další skutečnosti evidované ve studijní evidenci vedené vzdělávací institucí. Pokud jsou tyto evidence vedeny elektronicky a student má právo mít k těmto údajům přístup a průběžně namítat jejich nesprávnost, není zapotřebí, aby v jednotlivých řízeních mu byla zvlášť dána možnost se k těmto skutečnostem vyjádřit.

Řízení se přeruší vždy, dojde-li k přerušení studia osoby, v jejíž věci se řízení vede.

Písemné vyhotovení rozhodnutí lze studentovi doručit prostřednictvím elektronického informačního systému, pokud jej vzdělávací instituce provozuje.

Písemné vyhotovení rozhodnutí nemusí obsahovat odůvodnění, jestliže je jím zcela vyhověno žádosti studenta nebo uchazeče o studium.

Zakládá-li se výrok rozhodnutí výlučně na skutečnostech evidovaných úředně institucí terciárního vzdělávání v matrice studentů nebo ve studijní evidenci, pro jejich vyhodnocení nepovoluje zákon uvážení správního orgánu, postačí v odůvodnění odkaz na tyto skutečnosti a příslušnou databázi s uvedením zákonných ustanovení, podle nichž bylo rozhodnuto.

Uchazeč nebo student může požádat o přezkoumání vydaného rozhodnutí. Postup přezkoumání se řídí obdobně ustanoveními správního řádu o odvolání. Lhůta pro podání žádosti o přezkoumání rozhodnutí činí 7 dnů ode dne doručení rozhodnutí.

Hlava IX správního řádu se nepoužije.

Poplatek spojený se studiem lze vyměřit opatřením obecné povahy vydaným podle části šesté správního řádu s tím, že projednání návrhu opatření obecné povahy podle § 172 správního řádu lze nahradit projednáním v zastupitelském orgánu vzdělávací instituce, je-li zřízen a jsou-li členy takového orgánu studenti.

Odůvodnění:

Zásada upravuje vztah zákona ke správnímu řádu.

Část pátá Zaměstnanci

Zásada č. 66

Zaměstnanci vzdělávací instituce

Ve vzdělávací instituci jako zaměstnanci působí akademičtí pracovníci, pedagogičtí pracovníci a výzkumní pracovníci a ostatní zaměstnanci.

Odůvodnění:

Zásada definuje zaměstnance působící ve vzdělávací instituci.

Zásada č. 67

Akademická obec

Akademickou obec vysoké školy tvoří akademičtí a výzkumní pracovníci, kteří jsou na vysoké škole v pracovním poměru na stanovenou týdenní pracovní dobu, další zaměstnanci vysoké školy, pokud tak určí statut vysoké školy (zaměstnanecká část akademické obce vysoké školy) a studenti vysoké školy (studentská část akademické obce vysoké školy). Členové akademické obce mají právo navrhnout kandidáta na funkci rektora a být voleni do zastupitelského orgánu, pokud je zřízen.

Odůvodnění:

Zákon i nadále zachovává ustanovení o akademické obci na vysokých školách, ale rozšiřuje členství v akademické obci i o výzkumné pracovníky a pokud jde o ostatní zaměstnance vysoké školy, mohou být členy akademické obce v případě, že to stanoví statut.

Zásada č. 68

Akademičtí pracovníci

Akademickými pracovníky jsou zaměstnanci vysoké školy, kteří vykonávají vzdělávací, vědeckou, výzkumnou, vývojovou a inovační, uměleckou nebo další tvůrčí činnost a kteří jsou zařazeni na místo akademického pracovníka podle kariérního řádu pro akademické pracovníky.

Pracovní poměr akademických pracovníků lze sjednat na dobu určitou. Pracovní poměr na dobu určitou lze sjednat opakovaně nebo dohodou účastníků prodlužovat na dobu delší, než je uvedena v předchozí větě.

Rektor veřejné vysoké školy může akademickému pracovníkovi na jeho žádost poskytnout tvůrčí volno v délce šesti měsíců jedenkrát za sedm let. Po dobu tvůrčího volna náleží akademickému pracovníku mzda.

Na akademické pracovníky se nevztahují ustanovení o evidenci odpracované pracovní doby podle zvláštního právního předpisu.

Odůvodnění:

Zásada vychází do jisté míry ze současné právní úpravy. Za akademické pracovníky se považují ti pracovníci, kteří se aktivně věnují vzdělávací, vědecké, výzkumné, vývojové a inovační nebo umělecké činnosti. Mezi akademické pracovníky zahrnuje rovněž výzkumné pracovníky, kteří se mohou, ale nemusí, podílet na vzdělávací činnosti.

Profesor a docent jsou v první řadě akademické hodnosti a z jejich získání nevzniká automaticky nárok na uzavření pracovní smlouvy nebo změnu již uzavřené pracovní smlouvy na činnost docenta nebo profesora a na zařazení do vyšší platové třídy. Rozhodující je skutečná činnost pracovníka, která je určena pracovní smlouvou.

Je výslovně uvedena možnost, v zahraničí obvyklá, uvolnit akademického pracovníka na určitou dobu od pedagogických povinností a uvolnit ho plně pro soustavnou tvůrčí činnost.

Nově se na akademické pracovníky nebude vztahovat ustanovení § 96 odst. 1 písm. a) bodu 1 zákoníku práce o povinnosti zaměstnavatele vést evidenci odpracované pracovní doby.

Zásada č. 69

Pedagogičtí pracovníci

Pedagogickými pracovníky jsou zaměstnanci institutu profesního vzdělávání, kteří vykonávají vzdělávací činnost. Podle svého odborného zaměření mohou též spolupracovat s příslušnou odbornou praxí.

Zásada č. 70

Jmenování docentem

Pro zabezpečení vzdělávací, vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké nebo další tvůrčí činnosti v akreditované oblasti vzdělávání na vysoké škole jmenuje rektor docenta pro určitý obor na základě habilitačního řízení.

Habilitační řízení se uskutečňuje podle kariérního řádu pro akademické pracovníky, který je vnitřním předpisem vysoké školy.

Proti postupu při habilitačním řízení může uchazeč podat námitky rektorovi. Shledá-li rektor námitky jako odůvodněné, může rozhodnout o opakování habilitačního řízení; v opačném případě rektor námitkám nevyhoví; jeho rozhodnutí je konečné.

Odůvodnění:

Nově zákon již nebude upravovat habilitační řízení, jako tomu je dosud. Kritéria pro ověření pedagogické způsobilosti a vědecké nebo umělecké kvalifikace uchazeče o habilitační řízení a vlastní průběh habilitačního řízení upraví kariérní řád pro akademické pracovníky vysoké školy, tj. univerzity a také odborné vysoké školy.

Zásada č. 71

Jmenování profesorem

Pro zabezpečení vzdělávací, vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké nebo další tvůrčí činnosti v akreditované oblasti vzdělávání na vysoké škole jmenuje rektor profesora pro určitý obor na základě řízení ke jmenování profesorem.

Předpokladem k zahájení řízení je předchozí jmenování docentem na základě habilitačního řízení. Ve výjimečných případech, kdy je na profesora navrhován někdo, kdo již je profesorem na renomované vysoké škole v zahraničí, může být, pokud to stanoví kariérní řád, předchozí jmenování docentem jako předpoklad k zahájení řízení ke jmenování profesorem prominuto.

Řízení ke jmenování profesorem se uskutečňuje podle kariérního řádu pro akademické pracovníky, který je vnitřním předpisem vysoké školy.

Proti postupu při řízení ke jmenování profesorem může uchazeč podat námitky rektorovi. Shledá-li rektor námitky jako odůvodněné, řízení ke jmenování profesorem se opakuje. V opačném případě rektor námitkám nevyhoví.

Odůvodnění:

Viz odůvodnění k předchozí zásadě, kdy místo habilitačního řízení se jedná o řízení ke jmenování profesorem.

Zásada č. 72

Hostující profesor

Rektor nebo orgán určený statutem může na dobu určitou uzavřít se souhlasem vědecké rady vysoké školy, pokud statut veřejné vysoké školy neurčí jiný orgán, pracovní poměr s významným odborníkem na místo akademického pracovníka ve funkci hostujícího profesora. Na obsazování funkce hostujícího profesora se nevztahuje ustanovení o výběrovém řízení.

Odůvodnění:

Zásada vyjadřuje skutečný stav a tento stav promítá do platné právní úpravy.

Zásada č. 73

Výběrové řízení na veřejné vysoké škole

Místa akademických pracovníků na veřejné vysoké škole se obsazují na základě výběrového řízení. Od výběrového řízení lze upustit při opakovaném sjednávání pracovního poměru s akademickým pracovníkem, jde-li o obsazení jím zastávaného místa.

Vypsání výběrového řízení musí být zveřejněno.

Podrobnosti o výběrovém řízení stanoví vnitřní předpis veřejné vysoké školy.

Odůvodnění:

Zásada vychází ze současné právní úpravy.

Část šestá

Hodnocení a akreditace

Hlava I

Hodnocení

Zásada č. 74

Hodnocení

Varianta 1:

Vzdělávací instituce je povinna zavést, udržovat a v pravidelných intervalech hodnotit aplikaci vnitřního systému zabezpečení kvality. Akreditační komise hodnotí vnitřní systém zabezpečení kvality vzdělávací instituce podle kritérií, které stanoví a zveřejňuje na své internetové stránce.

Varianta 2:

Vzdělávací instituce je povinna zavést, udržovat a v pravidelných intervalech hodnotit aplikaci vnitřního systému zabezpečení kvality. Akreditační komise hodnotí vnitřní systém zabezpečení kvality vzdělávací instituce podle kritérií, které navrhuje a které stanoví ministerstvo; kritéria jsou zveřejněna ve Věstníku ministerstva a na internetové stránce ministerstva a Akreditační komise.

Společné pro obě varianty:

Vnitřní systém zabezpečení kvality vzdělávací instituce je ucelený a vzájemně provázaný soubor pravidel a postupů stanovených statutem vzdělávací instituce, jejími dalšími vnitřními předpisy, a konkretizovaný vzdělávací institucí, který zejména:

- a) stanoví transparentním způsobem a zveřejňuje ukazatele výkonu v hlavních oblastech své činnosti ve vazbě na svůj dlouhodobý záměr vzdělávací činnosti a podle typu

vzdělávací instituce i vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké nebo další tvůrčí činnosti nebo spolupráce s příslušnou odbornou praxí (dále jen „dlouhodobý záměr“) – a v případě veřejné vzdělávací instituce též ve vazbě na rámcovou smlouvu s ministerstvem - a hodnotí jejich dosahování,

- b) stanoví postup tvorby, uskutečňování a hodnocení oblastí vzdělávání a příslušných studijních programů a programů dalšího vzdělávání tak, aby byly ověřitelným způsobem stanoveny očekávané výsledky vzdělávání,
- c) stanoví pravidla hodnocení studentů při plnění studijních povinností ve studijních programech a při jejich ukončení a analogicky též v případě účastníků programů dalšího vzdělávání, které zabezpečí transparentnost, srovnatelnost a ověřitelnost dosahovaných výsledků vzdělávání,
- d) stanoví kariérní řád pro akademické pracovníky včetně pravidel hodnocení jejich činnosti,
- e) veřejně poskytuje věrohodné informace o výsledcích vzdělávání ve studijních programech, zaměstnatelnosti absolventů a postojích studentů k úrovni poskytovaného vzdělávání a souvisejících služeb na vzdělávací instituci.

Vnitřní systém zabezpečení kvality vzdělávací instituce je podkladem pro hodnocení vzdělávací instituce podle **zásady č. 75**.

Zásada č. 75

Hodnocení vzdělávací instituce

Akreditační komise hodnotí vzdělávací činnost a její zabezpečení a s tím související vědeckou, výzkumnou, vývojovou a inovační, uměleckou nebo další tvůrčí činnost vzdělávací instituce. Kritéria pro hodnocení vzdělávací instituce stanoví Akreditační komise a zveřejňuje je na své internetové stránce.

Při hodnocení činnosti vzdělávací instituce vychází Akreditační komise zejména z vnitřního systému zabezpečení kvality vzdělávací instituce, z výročních zpráv o činnosti a hospodaření a výsledcích vnitřního hodnocení vzdělávací instituce a jejího dlouhodobého záměru. Výsledkem hodnocení vzdělávací instituce je stanovisko Akreditační komise, které obsahuje oblasti vzdělávání, ve kterých může vzdělávací instituce uskutečňovat studijní programy a habilitační řízení a řízení ke jmenování profesorem, typy studijních programů a typ vzdělávací instituce. Opakovaná hodnocení musí být prováděna nejpozději do deseti let.

Odůvodnění:

Je definováno na jaké hlavní oblasti by mělo být hodnocení soustředěno a z jakých informačních podkladů by se mělo vycházet. Důraz je kladen na dokumenty, které vzdělávací instituce zpracovávají obecně i pro veřejnost, aby tak nedocházelo ke zbytečným duplicitám při zpracovávání zpráv a dalších podkladů, ze kterých se při hodnocení vychází. Transparentnost postupu je delegována do statutu Akreditační komise, který jednak schvaluje vláda a který je i veřejně přístupný. Stanovuje se jistá standardní doba cyklu mezi jednotlivými hodnoceními maximálně na 10 let, přičemž je možnost v případě pochybností hodnotit i dříve.

Zásada č. 76

Hodnocení v rámci evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání

Vzdělávací instituce může požádat o hodnocení vzdělávací činnosti a jejího zabezpečení a s tím související vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké nebo další tvůrčí činnosti i jinou hodnotící agenturu než Akreditační komisi, která je zapsána v Evropském registru agentur zabývajících se zajištěním kvality vysokoškolského vzdělávání (dále jen

„evropský registr akreditačních agentur“). Při hodnocení činnosti této vzdělávací instituce Akreditační komisí může tato vzdělávací instituce předložit Akreditační komisí

- a) výsledky hodnocení vzdělávací činnosti a jejího zabezpečení a s tím související vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké nebo další tvůrčí činnosti jinou hodnotící agenturou v originálním jazyce a překladu do českého jazyka,
- b) doklad o tom, že hodnotící agentura je zařazena do evropského registru akreditačních agentur.

Akreditační komise při vlastním hodnocení vzdělávací činnosti a jejího zabezpečení a s tím související vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké nebo další tvůrčí činnosti vzdělávací instituce přihlédne k výsledkům hodnocení této činnosti jinou hodnotící agenturou.

Odůvodnění:

Jedná se o zcela nový princip, který reaguje na vývoj v oblasti hodnocení v rámci evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání, kdy se zřizuje Evropský registr agentur zabývajících se zajištěním kvality vysokoškolského vzdělávání (EQAR), který by měl mít působnost minimálně v rámci států Evropské unie, respektive signatářů Boloňské deklarace. Vzdělávací instituce by si tak mohly mezi akreditačními agenturami vlastně vybírat, ale v rámci rozhodnutí o akreditaci, které uděluje ministerstvo, by byl vytvořen mechanismus zaručující dodržení kvality hodnotícího procesu.

Hlava II Akreditace

Zásada č. 77

Akreditace oblasti vzdělávání

Oblast vzdělávání, ve které vzdělávací instituce uskutečňuje studijní programy a koná habilitační řízení a řízení ke jmenování profesorem, podléhá akreditaci, kterou uděluje ministerstvo. Součástí akreditace oblasti vzdělávání je i stanovení delší standardní doby studia u bakalářských a magisterských studijních programů.

Typ studijního programu v oblasti vzdělávání podléhá akreditaci, kterou uděluje ministerstvo. Součástí akreditace typu studijního programu je i oprávnění přiznávat tituly nebo akademické tituly jejich absolventům po řádném ukončení studia a absolventům magisterských studijních programů.

Kritéria pro posuzování žádostí o akreditaci oblasti vzdělávání stanoví Akreditační komise a zveřejňuje je na své internetové stránce.

Písemná žádost vzdělávací instituce o akreditaci oblasti vzdělávání obsahuje zejména

- a) název vzdělávací instituce, popřípadě její součásti, která bude studijní programy v dané oblasti vzdělávání uskutečňovat,
- b) typ vzdělávací instituce,
- c) vymezení vzdělávací oblasti podle tohoto zákona,
- d) typ studijních programů, které bude vzdělávací instituce v dané oblasti vzdělávání uskutečňovat,
- e) návrhy studijních programů v dané oblasti vzdělávání pro zahájení vzdělávací činnosti,
- f) charakteristiky studijních programů a další údaje **podle zásady č. 4,**

- g) stanovení profilu absolventa příslušných studijních programů v dané oblasti vzdělávání, který musí obsahovat dovednosti a znalosti a kompetence, které absolvent získá,
- h) doklady podle typu vzdělávací instituce o vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké nebo další tvůrčí činnosti nebo spolupráce s příslušnou odbornou praxí odpovídající typu studijních programů, které bude vzdělávací instituce v dané oblasti vzdělávání uskutečňovat,
- i) doklady o personálním zabezpečení studijních programů, které bude vzdělávací instituce v oblasti vzdělávání uskutečňovat nejméně na standardní dobu studia,
- j) doklady o finančním, materiálním a technickém a informačním zabezpečení studijních programů, které bude vzdělávací instituce v oblasti vzdělávání uskutečňovat nejméně na standardní dobu studia,
- k) systém hodnocení kvality odpovídající typu studijních programů, které bude vzdělávací instituce v dané oblasti vzdělávání uskutečňovat,
- l) kariérní řád pro akademické pracovníky,
- m) záměr rozvoje oblasti vzdělávání a jejich studijních programů, jeho odůvodnění a předpokládaný počet přijímaných uchazečů o studium ve studijních programech v této oblasti vzdělávání,
- n) v případě oblasti vzdělávání zdravotnického zaměření též stanovisko Ministerstva zdravotnictví, zda absolventi navržených studijních programů budou oprávněni vykonávat zdravotnické povolání.

Ministerstvo postoupí žádost Akreditační komisi, která ji posoudí. Po obdržení stanoviska Akreditační komise ministerstvo rozhodne o udělení akreditace. Přitom přihlíží ke koncepci vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké nebo další tvůrčí činnosti vzdělávací instituce a k hodnocení její činnosti.

Ministerstvo akreditaci neudělí, jestliže

- a) oblast vzdělávání nebo příslušný typ studijních programů není dostatečně zabezpečen po stránce přístrojové, informační, materiální, technické nebo finanční,
- b) vědecká, výzkumná, vývojová a inovační, umělecká nebo další tvůrčí činnost nebo spolupráce s příslušnou odbornou praxí neodpovídá nebo nebude odpovídat typu studijních programů, které bude vzdělávací instituce v dané oblasti vzdělávání uskutečňovat,
- c) studijní programy neodpovídají požadavkům uvedeným v části druhé tohoto zákona,
- d) vzdělávací instituce neskýtá záruku řádného zajištění výuky,
- e) vzdělávací instituce nezavedla vnitřní systém zabezpečení kvality anebo jej uplatňuje způsobem, který není způsobilý plnit funkce tohoto systému podle **zásady č. 77**,
- f) v žádosti byly uvedeny nesprávné údaje rozhodné pro akreditaci,
- g) požadovaný typ studijních programů neodpovídá typu vzdělávací instituce,
- h) Akreditační komise nevydala souhlasné stanovisko.

Odůvodnění:

Dochází k významné změně, kdy od akreditací studijních programů a oborů a dokonce i forem studia a akreditací dalších dílčích součástí studijních programů se přechází na „institucionální“ akreditaci spojenou s hodnocením. Tento významný posun, který deleguje na

vzdělávací instituce pravomoci v úpravách studijních programů v rámci akreditace celých oblastí studia tak umožní soustředění potenciálu Akreditační komise právě na velmi důležitou oblast, jakou je hodnocení, a to důsledně periodické. Přitom zůstávají nástroje na restriktivní opatření v případě nedostatků v uskutečňování akreditovaných činností.

Je navržen mechanismus akreditace spolu s požadavky na základní údaje, které bude nutné k žádosti o akreditaci předložit. Upouští se od tvorby vyhlášky, která by specifikovala podrobně další požadavky, kdy Akreditační komise může pružně uzpůsobovat požadavky na informace, které nezbytně potřebuje k posouzení žádosti. Vlastní posuzování a důvody neudělení akreditace jsou prakticky totožné, jako v současné právní úpravě.

Nově se spojuje právo udělovat akademický titul absolventům magisterského studijního programu přímo s udělenou akreditací oblasti vzdělávání. Teprve v případě nedostatků lze toto právo odejmout.

Zásada č. 78

Společná akreditace oblasti vzdělávání

O společnou akreditaci oblasti vzdělávání nebo její části může pro společné studijní programy (**zásada č. 10**) požádat:

a) více vzdělávacích institucí včetně obdobných zahraničních vzdělávacích institucí, nebo

b) spolu se vzdělávací institucí též právnické osoby, které nejsou vzdělávacími institucemi, které se zabývají vzdělávací a vědeckou, výzkumnou, vývojovou a inovační, uměleckou nebo další tvůrčí činností, a to včetně obdobných zahraničních právnických osob (dále jen „spolupracující právnická osoba“).

Spolu se žádostí o společnou akreditaci předloží vzdělávací instituce nebo vzdělávací instituce a spolupracující právnické osoby dohodu o vzájemné spolupráci pro uskutečňování studijního programu v příslušné oblasti vzdělávání nebo její části.

Odůvodnění:

Zásada vychází do jisté míry z platné právní úpravy. Rozšiřuje možnost společné akreditace nejen na právnické osoby, které nejsou podle tohoto zákona vzdělávacími institucemi, ale také na samotné vzdělávací instituce včetně zahraničních.

Zásada č. 79

Akreditační komise

Akreditační komise má dvacet jednoho člena. Členy Akreditační komise jmenuje na návrh ministra vláda; vláda zároveň jmenuje z členů Akreditační komise předsedu a místopředsedu. Ministr si před předložením návrhu vyžádá doporučení zejména reprezentace vzdělávacích institucí.

Členové Akreditační komise jsou jmenováni na dobu šesti let; jmenování mohou být nejvýše na dvě funkční období.

Členem Akreditační komise může být jmenována pouze osoba, která je všeobecně uznávanou odbornou autoritou a při výkonu své funkce je nezávislá.

Funkce člena Akreditační komise je neslučitelná s funkcí rektora a prorektora a s funkcí ředitele institutu profesního vzdělávání.

Před uplynutím funkčního období může být člen Akreditační komise odvolán z funkce jen pro dlouhodobou neúčast na práci Akreditační komise nebo na vlastní žádost.

Členové Akreditační komise jsou při výkonu své funkce nezávislí.

Akreditační komise pro odbornou přípravu svých jednání může zřizovat poradní pracovní skupiny.

Odůvodnění:

Zásada vychází z platné právní úpravy s tím rozdílem, že Akreditační komise je společná pro všechny typy studijních programů, tj. i pro oblast krátkých studijních programů, tj. institutů profesního vzdělávání.

Zásada č. 80

Statut Akreditační komise

Způsob jednání Akreditační komise a jejích pracovních skupin, systém vnitřního a vnějšího hodnocení Akreditační komise upravuje statut, který schvaluje vláda; návrh se předkládá prostřednictvím ministerstva.

Ministerstvo zveřejní vládou schválený statut na své internetové stránce.

Činnost Akreditační komise materiálně a finančně zabezpečuje ministerstvo. Podání k Akreditační komisi se činí prostřednictvím ministerstva.

Činnost členů Akreditační komise a jejích pracovních komisí je úkonem v obecném zájmu. Těmto osobám může být poskytnuta odměna a přísluší jim cestovní náhrady podle zvláštního právního předpisu.

Odůvodnění:

V porovnání se stávající právní úpravou zákon přesněji vymezuje obsah statutu Akreditační komise, kdy například zahrnuje i systém vnitřního a vnějšího hodnocení Akreditační komise a kritéria pro určení typu vzdělávací instituce.

Zásada č. 81

Činnost Akreditační komise

Akreditační komise pečuje o kvalitu terciárního vzdělávání a všestranně posuzuje vzdělávací činnost a s touto činností související vědeckou, výzkumnou, vývojovou a inovační, uměleckou nebo další tvůrčí činnost vzdělávacích institucí. K tomuto cíli plní úkoly podle tohoto zákona, zejména

- a) hodnotí činnosti vzdělávací instituce a zveřejňuje výsledky hodnocení,
- b) uskutečňuje vnitřní a vnější hodnocení svých činností v souladu s požadavky příslušných mezinárodních institucí,
- c) posuzuje další záležitosti týkající se terciárního vzdělávání, které jí předloží ministr, a vydává k nim stanovisko.

Akreditační komise vydává stanovisko

- a) k žádostem o akreditaci oblastí vzdělávání a typu příslušných studijních programů,
- b) k určení typu vzdělávací instituce,
- c) k určení delší standardní doby studia u bakalářských a magisterských studijních programů,
- d) ke zřízení, fúzi nebo rozdělení veřejné odborné vysoké školy,
- e) ke zřízení, fúzi nebo rozdělení veřejného institutu profesního vzdělávání,
- f) k žádostem o prodloužení doby platnosti akreditace oblastí vzdělávání a typu příslušných studijních programů,

- g) k žádostem o změnu typu vzdělávací instituce,
- h) k žádostem o omezení a odnětí akreditace,
- i) k žádostem o udělení státního souhlasu pro právnickou osobu, která chce působit jako soukromá vzdělávací instituce,
- j) k opětovnému posuzování žádostí v rámci opravných prostředků proti rozhodnutí ministerstva **podle této části zákona**.

Při vydávání stanoviska o zřízení, fúzi nebo rozdělení veřejného institutu profesního vzdělávání posuzuje Akreditační komise materiální, prostorové, technické, informační a další podmínky pro zabezpečení činností veřejného institutu profesního vzdělávání.

Odůvodnění:

Zásada vychází po věcné stránce z platné právní úpravy s tím, že dochází k úpravě při posunu od akreditací studijních programů k akreditacím oblastí vzdělávání a typu studijních programů.

Zásada č. 82

Omezení a odnětí akreditace

Zjistí-li Akreditační komise nedostatky při uskutečňování akreditovaných činností, doporučí vzdělávací instituci, případně spolupracující právnické osobě, aby v přiměřené lhůtě zjedнала nápravu. V případě závažných nedostatků při uskutečňování akreditovaných činností navrhne Akreditační komise ministerstvu podle povahy věci

- a) omezení akreditace činnosti v dané oblasti vzdělávání nebo její části, spočívající v zákazu přijímat uchazeče ke studiu v dané oblasti vzdělávání nebo její části nebo v daném typu studijních programů příslušné oblasti vzdělávání nebo její části, nebo
- b) odnětí akreditace oblasti vzdělávání nebo její části, spočívající v ukončení vzdělávací činnosti v dané oblasti vzdělávání nebo její části nebo v daném typu studijních programů příslušné oblasti vzdělávání nebo její části.

Akreditační komise navrhne ministerstvu akreditaci odejmout i v případě, že na straně vzdělávací instituce, její součásti nebo spolupracující právnické osoby nastaly takové okolnosti, které by odůvodňovaly zamítnutí žádosti o akreditaci.

Pominou-li důvody, pro které bylo učiněno některé z výše uvedených opatření, Akreditační komise navrhne ministerstvu přijaté opatření zrušit.

Vzdělávací instituce může zrušit oblast vzdělávání nebo její část pouze tehdy, jestliže zajistí studentům řádné ukončení studia nebo pokračování ve studiu ve stejném typu studijního programu v téže nebo příbuzné oblasti vzdělávání na stejné nebo jiné vzdělávací instituci. Tato povinnost se vztahuje i na právnickou osobu, která hodlá oznámit ministerstvu zánik právnické osoby, která získala oprávnění působit jako soukromá vzdělávací instituce.

Odůvodnění:

Zásada vychází do určité míry z platné právní úpravy. Rozšiřuje však povinnosti soukromé vzdělávací instituce na případy, kdy tato instituce hodlá ukončit svou vzdělávací činnost. Současně stanovuje povinnost zajistit pokračování ve studiu i na případy, kdy vzdělávací instituce hodlá zrušit vzdělávání v příslušné oblasti vzdělávání nebo její části.

Zásada č. 83

Typ vzdělávací instituce a jeho změna

Součástí akreditace oblasti vzdělávání při zřízení vzdělávací instituce je i stanovení typu vzdělávací instituce; u soukromé vzdělávací instituce je součástí uděleného státního souhlasu.

Akreditační komise může navrhnout při hodnocení vzdělávací instituce provedeného podle **zásady č. 75** nebo na základě podané žádosti zařazení vzdělávací instituce do jiného typu vzdělávací instituce.

Zjistí-li Akreditační komise nedostatky při uskutečňování akreditovaných činností, které mají vliv na typ vzdělávací instituce, doporučí vzdělávací instituci nebo spolupracující právnické osobě, aby v přiměřené lhůtě, kterou stanoví Akreditační komise, zjednala nápravu. Pokud vzdělávací instituce nebo spolupracující právnická osoba ve stanovené době nedostatky neodstraní, navrhne Akreditační komise zařadit vzdělávací instituci do jiného typu vzdělávací instituce.

Kritéria pro zařazení vzdělávací instituce do jednotlivých typů vzdělávacích institucí stanoví Akreditační komise a zveřejňuje je na své internetové stránce.

Typ vzdělávací instituce určuje ministerstvo rozhodnutím na základě stanoviska Akreditační komise. Pokud je typ vzdělávací instituce obsažen v jejím názvu a v zákoně, ministerstvo zároveň předloží vládě návrh zákona o změně jejího názvu.

Odůvodnění:

Zásada vychází do určité míry z platné právní úpravy. Umožňuje však přesuny vzdělávacích institucí při podmínkách stanovených Akreditační komisí, takže z univerzity se může stát odborná vysoká škola a opačně a rovněž i z institutu profesního vzdělávání se může stát odborná vysoká škola a opačně. Řeší se současně možnost změny názvu vzdělávací instituce v souvislosti se změnou jejího typu.

Zásada č. 84

Rozhodování o akreditaci

Na postup ministerstva při vydávání rozhodnutí o akreditaci se vztahuje správní řád (zákon č. 500/2004 Sb.), pokud tento zákon nestanoví jinak.

Odůvodnění:

Zásada vychází z platné právní úpravy.

Část sedmá

Financování a majetek vzdělávací instituce

Část sedmá a osmá byla projednána pouze jednou na rozdíl od ostatních částí návrhu, které byly projednávány opětovně.

Předpoklady

- Je dopracován jednotný kreditní systém (Zásady č.3, 56), takže je na něj možno navázat normativní financování (např. Švédsko, Nizozemsko). Systém financování se tím oproti současnému systému založenému na tzv. standardní době studia (SDS) zjednoduší, zpřehlední a zpřesní. Pokud nebude jednotný kreditní systém dopracován, bude třeba přechodného období.

- Vazba financování na kredity implicitně zavede vztah nepřímé úměrnosti mezi délkou studia a „normativu“ za časovou jednotku. To zvýší časovou flexibilitu kombinovaných a distančních forem studia.
 - Celkový počet kreditů za studijní program daného typu (BC, dlouhý MA, krátký MA, PhD) musí být v rámci typu jednotný. Kredity dosažené nad celkový počet kreditů typu programu již nebudou předmětem financování. V případě doktorských studijních programů se zatím nepředpokládá zavedení kreditového systému. V tomto případě by se pracovalo s kreditovým ekvivalentem (rok studia = 60 kreditů).
 - Navázání normativního financování na kreditní systém bude vyžadovat úpravy Matriky (její zpřesnění a rozšíření), kterou bude nutno zahrnout do komplexního informačního systému o terciárních studiích (další informace o půjčkách, stipendiích, absolventských poplatcích a jejich splátkách, atd.).
 - Kredit je v textu míněn jako míra průměrné studijní zátěže průměrného studenta definovaná v Zásadě č.3. Normativní kredit je kredit vynásobený částkou základního normativu (na kredit) krát *nákladový koeficient* studijního programu (alternativně oblasti vzdělávání). Vzdělávací grant je normativní kredit vynásobený celkovým počtem kreditů studijního programu. Vzdělávací grant je tedy celková částka, kterou škola dostane v průběhu jednoho úspěšně ukončeného studia formou dílčích plateb normativních kreditů.
 - Každému studijnímu programu odpovídá akreditovaná standardní doba studia (SDS).
 - Zásady neřeší detaily časových sousledností při vykazování údajů, rozhodování o parametrech normativního financování a počtu financovaných normativních kreditů na další období a ponechává to na nařízení MŠMT.
 - Zásady neřeší detaily rozhodování i podzákonných pravidlech a uvádí pouze zkratku pro spoluzodpovědnost MŠMT/CSFTV/RTV.
 - Zákon bude popisovat mechanismus financování škol, který se nesmí ztotožňovat s mechanismem rozdělování prostředků v rámci škol, který určuje vedení škol ve spolupráci se samosprávnými orgány a správní radou školy
 - Zásady financování usilují o to, aby byl budoucí zákon v rámci možností stručný:
 - ve smyslu co zákon nezakazuje je povoleno,
 - neřeší to, co řeší jiný zákon,
 - nedeklaruje to, co je možnost, ale není povinnost.
 - Principy
 - princip agregátní konzistentnosti: zásady nesmí připustit jednání škol a studentů, které by sice parciálně vedlo k institucionální (osobní) výhodě či změkčení podmínek, ale ve výsledku by důsledky nesly ostatní,
 - princip maximální předvídatelnosti: prvky kontraktového financování,
 - princip autonomních regulačních zpětných vazeb,
 - princip transparentnosti: dominantní financování podle předem daných kritérií a jejich parametrů a minimální prostor pro ad hoc rozhodování,
 - princip srovnatelných podmínek: např. studií na VVŠ a soukromá vzdělávací instituce.
- Sekce, které se týkají školního jsou označeny zeleně.

Zásada č. 62

Odůvodnění: Navrhujeme doplnit zásadu č. 62 odstavec I „Student má právo“ písmeny ch) až k):

ch) při respektování časových a kapacitních omezení daných studijním programem zvolit si tempo studia, pořadí absolvování jednotek (kreditů) studijního programu při zachování předepsané návaznosti a zvolit si učitele pro předmět vyučovaný více učiteli (*podmíněno existencí jednotného kreditního systému - viz předpoklady*);

i) podílet se na výzkumné, vývojové nebo umělecké a další tvůrčí činnosti vysoké školy;

j) alespoň jednou ročně mít možnost formou anonymního dotazníku se vyjádřit ke kvalitě výuky a k činnosti učitelů;

k) na informační a poradenské služby související se studiem a s možností uplatnění absolventů studijních programů v praxi.

HLAVA I

Financování a majetek veřejné vzdělávací instituce

Zásada č. 85

Rozpočet veřejné vzdělávací instituce

(1) Veřejná vzdělávací instituce sestavuje rozpočet stávající z výnosů a nákladů na kalendářní rok a hospodaří na jeho základě.

(2) Rozpočet veřejné vzdělávací instituce nesmí být sestavován jako deficitní.

(2) Veřejná vzdělávací instituce provede na konci kalendářního roku vyúčtování hospodaření a zúčtování finančních vztahů se státním rozpočtem a předloží je ministerstvu školství v termínu určeném ministerstvem.

(3) Výnosy (příjmy) veřejné vzdělávací instituce jsou zejména:

- a. vzdělávací grant na hlavní činnost veřejné vzdělávací instituce (*dříve příspěvek VŠ*)
- b. dotace ze státního rozpočtu (dále jen „dotace“) (*rozvojové granty*),
- c. výnosy z majetku,
- d. jiné příjmy nebo jiné příspěvky ze státního rozpočtu, ze státních fondů, z Národního fondu a z rozpočtů obcí a krajů,
- e. výnosy z doplňkové činnosti,
- f. výnosy z dalšího vzdělávání,
- g. jiné výnosy z hlavní činnosti veřejné vysoké školy (*prostředky z institucionálního a účelového financování VaV apod.*),
- h. výnosy z duševního vlastnictví (*spolupráce na výzkumu, patenty a pod.*),
- i. prostředky ze zdrojů EU, respektive jiných zemí,
- j. příjmy z darů a dědictví,
- k. půjčky a úvěry
- l. poplatek za studium
- m. **absolventský poplatek**

(4) Náklady veřejné vzdělávací instituce jsou náklady potřebné na zabezpečení její hlavní činnosti a rozvoje školy a náklady doplňkové činnosti (*zvážit vazbu na nové písmeno v §24 ZDP*).

Zásada č. 86:

Nástroje financování

Stát poskytuje veřejné vzdělávací instituci finanční prostředky na jejich hlavní činnosti:

- a) Formou normativně stanovených vzdělávacích grantů.
- b) Rozvojovými programy.
- c) Dalšími formami.

Zásada č.*:

Normativní financování vzdělávacími granty

- a) Normativní kredit je kredit vynásobený částkou základního normativu a nákladovým koeficientem studijního oblasti.
- b) Objem prostředků poskytnutých veřejné vzdělávací instituci za uplynulé období (rok či čtvrtrok) je odvozován od počtu financovaných a dosažených normativních kreditů v tomto období. Pro výpočet vzdělávacího grantu u doktorských studijních programů je objem finančních prostředků určen v závislosti na standardní době studia. MŠMT prostředky školám převádí průběžně formou záloh.
- c) Vzdělávací grant představuje celkový počet normativních kreditů za jedno ukončené studium v příslušné studijní oblasti. Vzdělávací grant je příspěvkem veřejné vzdělávací instituci.
- d) V případě souběžného studia studenta ve více studijních programech/školách je normativní kredit přiznáván na studium, které student u zápisu označil.
- e) Další parametry normativního financování stanovuje MŠMT/CSFTV/RTV a vyhláší MŠMT. Mezi základní parametry normativního financování patří především nákladová skupina studijní oblasti, typ studijního programu, financovaný počet kreditů, bonus za úspěšně ukončená studia.
- f) Normativní předpis nesmí obsahovat parametry odvozené z charakteristik uchazečů, studentů, absolventů nebo místa vzdělávání.
- g) Za studia (studenty) na zahraničních studijních pobytech veřejné vzdělávací instituci přísluší částka odpovídající normativním kreditům odvozených z kreditů uznaných veřejnou vzdělávací institucí do maximální výše x% celkových kreditů stanovených MŠMT při započítání studia
- h) Minimálně x% rozpočtu TV je alokováno normativním předpisem.
- i) Další podrobnosti a pravidla normativního financování stanovuje MŠMT.

Odůvodnění:

Ad a) Jako alternativa ke studijní oblasti je u všech zásad financování možno zůstat u jemnějšího dělení na studijní programy, pokud ovšem s tímto dělením bude zákon a praxe nadále pracovat. Stále by existoval systém současných nákladových koeficientů při zachování jejich proporcí. O nákladovém zařazení nových studijních oblastí by rozhodovalo buď MŠMT na základě doporučení AK, která bude mít nejvíce informací.

Ad b) Normativně určený objem veřejné podpory veřejné vzdělávací instituci na další období by byl odvozován od kreditů udělených v předcházejícím období.

Ad b) Protože normativ je v zásadách definován na základě průměrné zátěže průměrného studenta, budou existovat případy studentů, kteří získávají více než 60 kreditů za rok. Škola za takové kredity (nad 60 za rok) získá prostředky odpovídající normativním kreditům, ale až v dalším roce.

Ad b) S ohledem na to, že u doktorandských programů zákon nezavádí povinný kreditní systém, bude systém financování doktorandů navázán jako dnes na SDS. Předpokládá se, že o žádoucím objemu financí na doktorandy budou mnohem více rozhodovat samy školy s ohledem na podíl a předmět činností VaVaI na veřejné vzdělávací instituci realizovaných.

Umožní to uvolnění podmínek pro nakládání s prostředky získanými formou vzdělávacích grantů a navázáním institucionálního financování VaVaI na výsledky VaVaI (Metodika hodnocení VaVaI a novela zákona 130). Stipendia doktorandů budou součástí zákona o finanční podpoře studentů.

Ad c) Vzdělávací grant není nárokem studenta. Jde pouze o předpis (vzorec) podle kterého stát VVI poskytuje veřejné prostředky. Takže v extrémním případě by stát veřejným vzdělávacím institucím nemusel dávat nic ani za studenty z EU a nebylo by to proti legislativě EU. V případě finanční podpory studentů samozřejmě však budou pravidla EU o rovnosti podmínek závazná, ale i tam lze například uplatňovat podmínku minimální doby předchozího dlouhodobého pobytu v ČR podobně jak to praktikují jiné země EU.

Ad d) Pokud student požádá u prvního zápisu na veřejné vzdělávací instituci A o financování studia formou vzdělávacího grantu, je toto vyznačeno v matrice. Pokud později přijde k zápisu na další veřejné vzdělávací instituci B, bude již v Matrice vyznačeno, že má jedno financované studium na jiné veřejné vzdělávací instituci a veřejné vzdělávací instituce B bude vědět, že na dotyčného studenta případně nedostane vzdělávací grant. VVI tedy zřejmě budou v prvním kole přijímat studenty se studijním grantem a v dalším kole případně bez tohoto grantu, pokud se jim to přesto vyplatí.

Ad f) Vyžaduje to pravidlo rovných podmínek. Dále je to ochrana před prosazováním partikulárních zájmů. Technicky by to také nemohlo splnit účel, protože jednoznačné, nerozporné a nezkrslitelné indikátory kvality neexistují.

Ad g) Může být navrženo i jinak, ale nesmí to veřejné vzdělávací instituce školy odrazovat od posílání studentů na kvalitní pobyty a zároveň to nesmí otevřít prostor k zneužívání mobility k nárokování financí na úkor jiných škol.

Ad h) Jde o posílení garance VVI (zákon je obtížnější měnit) toho, aby nemohlo docházet k oslabování normativního financování, které VVI garantuje předvídatelnost a odolnost proti neprůhlednému ad hoc rozhodování. Případné změny vlády a politického vedení MŠMT by tak nemohly snadno měnit nastavení.

Normativní financování cizinců vzdělávacími granty

- a) Za studenty cizince, kteří v době započetí studia měli v ČR dlouhodobý pobyt alespoň tři roky se vzdělávací grant odvozuje stejně jako v případě českých studentů.
- b) Vzdělávací grant veřejné vzdělávací instituci náleží i za studia zahraničních studentů, kteří v době započetí studia měli v ČR dlouhodobý pobyt kratší než tři roky, ale pouze v rámci kvóty počtu studií určené MŠMT/CSFTV/RTV jako procento všech nově financovaných studií.
- c) Vzdělávací grant za studenty ad b) na které se nevztahují stropy školného (mimo EU) je snížen o rozdíl mezi účtovaným školným a stropem školného studijní oblasti, kde tito studenti studují.

Odůvodnění:

Dnes podíl zahraničních studentů dosahuje téměř 10% což odpovídá částce přes 2 mld. Kč. Zahraniční studenti jsou jak přínosem tak zátěží veřejného financování a je třeba stanovit přehledné hranice.

Ad a) Počet studentů, kteří tuto podmínku splní bude relativně málo a půjde buď o slovenské studenty nebo o osoby, které mají v ČR zapuštěny silnější kořeny a je velká pravděpodobnost, že v ČR zůstanou i po dokončení studia.

Ad b) Studium nadaných cizinců na českých školách je v řadě ohledů obohacující a kromě toho školám přinese jejich školné. Je proto žádoucí zachovat jistou veřejnou podporu. Na druhé straně jde o veřejné financování cizinců z peněz daňových poplatníků na úkor českých občanů a musí mít nějaké reálné hranice.

Ad c) Jak je popsáno dále, u studentů ze zemí mimo EU nebudou stropy školného závazné.

Systém již tedy nebude rozlišovat zda program je vyučován v českém či cizím jazyce. Ani dnes na toto není navázáno reálné financování.

Zásada č.*:

Rozvojové programy

- a) Maximálně x% rozpočtové kapitoly MŠMT na TV je alokováno formou rozvojových programů.
- b) Rozvojové programy poskytují účelové prostředky charakteru dotace.
- c) Rozvojové programy mohou financovat pouze rozvojové projekty v souladu s dlouhodobým záměrem MŠMT.

Odůvodnění:

Ad a) Zákonem je třeba stanovit limit, aby nemohlo se změnou politické garnitury dojít k posilování méně transparentního a méně předvídatelného ad hoc financování na úkor financování normativního. Je třeba mít na paměti, že VVI v novém systému získají výrazně větší volnost v nakládání s větším podílem normativně rozdělovaných příspěvků státu, takže financovat půjde nejen běžná vzdělávací činnost ale také vývoj nových programů a investice do kapacit.

Ad b) Rozvojové programy mají financovat pouze rozvoj něčeho nového a nikoliv běžné a dlouhodobé činnosti které lze financovat z normativně rozdělovaných příspěvků. Programy by měly také financovat projekty umožňující studium hendikepovaných znevýhodněných studentů a zahraničních studentů v rámci rozvojové pomoci.

Zásada č.*:

Další formy financování

- a) MŠMT/CSFTV/RTV může realizovat systém účelových dotací na/za provozování systému kontroly kvality nejvyššího mezinárodně uznávaného standardu.
- b) MŠMT může poskytnout prostředky investičního charakteru v případě mimořádných událostí (povodeň, požár, nenadálý havarijní stav, apod.) a v případě zvýšených nákladů památkově chráněných objektů.

Odůvodnění:

Ad a) Vytvářelo by to žádoucí motivaci škol. Ale bude nutno určit požadavky na systém kvality a pravidla určování výše dotace podle velikosti veřejné vzdělávací instituce. Výše dotace musí být určena předem danými parametry s minimem prostoru pro ad hoc rozhodování.

Zásada č.*:

Investiční prostředky (přechodné ustanovení)

Současné programové financování investiční činnosti veřejných vysokých škol bude během přechodného období x let převedena navýšením do normativně rozdělované části rozpočtu.

Zásada č.*:

Kontraktové financování

- a) Stát prostřednictvím MŠMT každoročně uzavírá s veřejnou vzdělávací institucí dodatek k rámcové smlouvě, který stanoví objem vzdělávacích grantů pouze na nově započatá studia která budou financována během celé doby jejich trvání formou odpovídajících normativních kreditů.
- b) Ve smluvním dodatku je zakotven závazek státu při úspěšném ukončení studia vyplatit veřejné vzdělávací instituci bonus stanovený jako procento normativního grantu přiznaného při započetí studia.
- c) Klausule o případném přechodném období.
- d) Smluvní dodatek určuje podíl absolventského poplatku placeného veřejné vzdělávací instituci v průběhu studia z CSFTV (viz dále).

Odůvodnění:

Kontraktem je zde míněn především závazek státu veřejné vzdělávací instituci, že finanční prostředky přiznané v roce t na studia v tomto roce začínající bude stát financovat ve stejné výši po celou dobu jejich řádného průběhu v čase t± až do ukončení studií ve SDS. Navyšování počtu financovaných studií se přitom bude řídit předem známými kritérii jednotnými pro celý systém tak, aby navyšování reflektovalo měnící se strukturu poptávky uchazečů a podporovalo zdravou konkurenci mezi VVI v kvalitě a diversitě vzdělávacích příležitostí.

Ad a) Jde o výrazné posílení garancí VVI, že se nominální hodnota normativních kreditů příslušející těmto akceptovaným studiím během budoucích let studia nesníží. Dnes se z rozpočtu na TV dopočítávají parametry (normativy, bonusy za absolventy, počty studentů k přijetí), což způsobuje malou přehlednost a nejistotu. Pokud by se místo nominální udržovala reálná hodnota normativního kreditu, nominální navýšení by se každoročně určovalo na základě CPI zveřejňovaného ČSÚ. Vazbu na CPI z ČSÚ je možno doplnit oficiální predikcí CPI od ČNB nebo MF ČR. V takovém případě ale bude SR muset čelit větší nejistotě ohledně finanční náročnosti TV.

Tato forma kontraktového financování bude zavazovat SR, potažmo stát, v delším časovém období než je fiskální rok, podobně jako řada jeho jiných výdajových položek. Financování TV tak získá částečně charakter mandatorního výdaje SR. Bude to zřejmě vyžadovat úpravu rozpočtových pravidel SR. Pokud jde o financování již existujících studií (započatých v předchozích letech), bude tedy vláda vázána střednědobými závazky (dodatky k rámcové smlouvě z předchozích let) zachováním výše již přiznaných vzdělávacích grantů a bude rozhodnutím o rozpočtu v daném roce zcela explicitně rozhodovat pouze o tom, kolik nových studií začne a jak veřejná vzdělávací instituce vysoká bude jejich veřejná podpora. To výrazně zvýší zřetelnost politické zodpovědnosti za financování VVI.

Ad b) Procento má být stanoveno plošně nebo pro oblasti nebo pro typVVI nebo pro typ programu. V žádném případě ne zvlášť pro každý studijní program nebo VVI. Stanovení bonusu na samém počátku studia znamená výrazné posílení garancí VVI, že za výsledek bonus v odpovídající výši skutečně dostanou a nedojde k jeho snížení.

Ad c) S ohledem na to, že by se nový systém týkal jen nově započatých studií v daném roce, možná nebude žádné přechodné období potřeba.

Ad d) Absolventský poplatek je definován dále.

Zásada č.*:

Určování počtu financovaných studií

- a) O navyšování a poklesu počtu vzdělávacích grantů pro nově započatá studia na veřejné vzdělávací instituce v následujícím roce rozhoduje každoročně MŠMT/CSFTV/RTV a rozhodnutí je obsaženo v dodatku k rámcové smlouvě mezi MŠMT s VŠ.
- b) Navyšování a pokles počtu nově financovaných vzdělávacích grantů se řídí předem oznámenými kritérii a jejich parametry.
- c) veřejna vzdělávací instituce může přijmout více studentů (studií) než odpovídá objemu vzdělávacích grantů zakotvených ve smluvním dodatku.
- d) veřejné vzdělávací instituce smí bez omezení přijímat zahraniční studenty ze kterých neplyne nárok na vzdělávací grant.
- e) O objemu financovaných vzdělávacích grantů nových studií na nově vzniklých veřejných vzdělávacích institucích rozhoduje MŠMT/CSFTV/RTV, ale maximálně po dobu x let od založení školy.

Odůvodnění:

Navrhovaný mechanismus alespoň částečně řeší vážný nedostatek současného mechanismu, který není schopen promítnout změny poptávky do financování. Předpokládá se, že možnost snižovat počet financovaných studií vytvoří efektivní tlak na školy (a jejich programy) po kterých je nedostatečná poptávka, aby nenajímaly příliš velký podíl nedostatečně disponovaných či nedostatečně zainteresovaných studentů.

Alternativní způsob - ad hoc rozhodování o počtu financovaných studií - by omezovalo konkurenci, otevíralo by prostor pro lobbyistické zájmy a snižovalo autonomii škol.

Alternativní způsob – zafixování současných proporcí financování mezi školami - by eliminovalo konkurenci a znemožnilo přizpůsobování struktury TV vnějším změnám.

Pokud nebude zavedeno školné ve formě nenulových stropů, je třeba navrhnout pro navyšování/snižování počtu studií jiný autoregulační mechanismus. Centrální autorita v žádné zemi totiž není schopna autoregulační mechanismy efektivně nahradit metodami centrálního plánování.

Ad a) Dnes MŠMT schvaluje celkový počet financovaných (tzv. akceptovaných) studií školy v daném roce a teprve z toho se nepřímou dopočítá, kolik nových studií vlastně stát škole zaplatí. Nově by se tedy rozhodovalo pouze o počtu nově započatých studiích k financování (normativních); dnes se totiž rozhoduje o fyzických studiích složitějším přepočtem dopočítáním průměrného normativu za školu a složitý postup řada škol složitě reflektuje).

Ad b) Jako kritéria by měla být použita především míra úspěšně dokončovaných studií vyšší než x%, úctované školné ve výši přesahující y% stropů nejméně v případě z% studií na dané škole (na škole jako celek umožňující rozdíly uvnitř školy podle specifik studijních

oborů). Navyšování počtu financovaných studií tedy mohou dosáhnout školy, které dovedou rozumný podíl studentů k úspěšnému ukončení (AK a systém kontroly kvality zajišťuje úroveň kvality) a zároveň je o ně dostatečný zájem navzdory určité výši školného. Zájem o školu nelze měřit počtem přihlášek, ale reálnou ochotou na škole studovat a schopností jí dostudovat.

Tento mechanismus zajistí pružnější přizpůsobování reálné nabídky poptávce, diverzifikaci a zároveň vytvoří prostor pro zdravou konkurenci škol. Mechanismus zároveň posílí autonomii VŠ minimalizací prostoru k prosazování lobbyistických, parciálních a ad hoc politických zájmů v prosazování počtu financovaných studií. Zároveň se tím posílí transparentnost a předvídatelnost financování z pohledu škol. Nebude tak možné, aby škola v jednom roce přijala více studentů než je akceptovaná počet financovaných a v příštích letech se jí již počet financovaných studentů počítal z „nafouklého“ základu. Jde vlastně o nekalou konkurenci škol, protože co jedna škola získá, o to se musí snížit rozpočet škol celkem.

Ad c) Je třeba pamatovat, že studenti přijatí nad rámec akceptovaných studentů budou generovat dodatečné nároky na systém půjček a sociálních stipendií, takže nárůsty nesmí být velké a skokové a musí být cca předvídatelné. Volnost v přijímání nad strop nově přijatých akceptovaných studií předpokládá dostatek zodpovědnosti a pravomocí vedení škol nepřipustit nárůst počtu studentů, který by nepřipustně snižoval kvalitu studia. Předpokládá se také kontrolní role AK. Je však nutno domyslet realizační detaily tak, aby z pohledů studentů neexistovalo rozlišení na financované a nefinancované studenty (dualitu nelze připustit).

Ad e) Nová VVI s dobrou vzdělávací nabídkou ve vhodné lokalitě, která bude lákat rostoucí počet studentů, bude po přechodném období schopna navyšovat počty financovaných studií ve standardním systému. Pokud to škola nedokáže (špatný záměr, malá poptávka), skončí nebo ji převezme-pohlčí jiná VVI.

Část osmá

Služby, stipendia a poplatky studentů

Zásada č.*:

Poplatky

- a) VVI může za studium účtovat poplatek ve formě školného.
- b) Celková částka školného se stanovuje na SDS studijního programu.
- c) Splátky školného se předepisují měsíčně (čtvrtletně) jako celkové školné děleno SDS a deseti (čtyřmi).
- d) Student může v průběhu studia požádat o převod libovolného podílu školného na absolventský poplatek. Tuto možnost má každý student (osoba) po dobu první SDS+1 daného typu programu.
- e) Školné a absolventský poplatek se v okamžiku platby stávají příjmem veřejné vzdělávací instituce.
- f) VVI stanovuje výši školného pro studijní oblast (program) nepřesahující strop příslušné oblasti (programu) stanovený MŠMT/CSFTV/RTV.
- g) VVI vyhláší výši školného v rámci vyhlášení přijímacího řízení do studijního programu.
- h) Pro již započatá studia VVI nesmí školné zvyšovat.
- i) Výše školného musí být stejná pro všechny studenty studijního programu.
- j) VŠ nesmí při stanovování školného přímým ani nepřímým způsobem diskriminovat mezi uchazeči a studenty.
- k) Na dodržování pravidel určování školného dohlíží MŠMT/CSFTV/RTV.

l) Podrobnosti ohledně stanovování školného stanoví MŠMT formou nařízení.

Odůvodnění:

Školné má v systému plnit následující role: (i) informační cenový signál v systému, (ii) automatický regulační nástroj, (iii) stimul k zodpovědnějšímu rozhodování a jednání uchazečů, studentů a škol, (iv) dodatečný zdroj finančních prostředků škol. Pokud v systému nebude školné, je třeba ho nahradit jinými nástroji. Současný systém takový, dostatečně silný nástroj postrádá.

Ad d) Studenti, kteří studující daný typ programu opakovaně nebo jiný dříve nedokončili nemohou dostávat půjčky na školné donekonečna, ale jedenkrát za život na daný typ programu. Jeden rok navíc k SDS umožňuje převést školné na absolventský poplatek i studentům, kterým se nepodařilo studium dokončit během SDS. Představuje to jistou, ale přijatelnou benevolenci, protože jde o půjčku (nikoliv nevratný grant), která bude absolventem splacena.

Ad h) Paragraf zároveň zajišťuje, že zavedení školného se bude týkat pouze nově započatých studií.

Ad i) V žádném případě nelze připustit duálnost, tj. rozdílné platební povinnosti studentů v jednom programu. Sociální potřebnost apod. je třeba řešit jinými nástroji.

Ad j) Například nesmí diskriminovat podle jejich preferencí pro podíl mezi školným a absolventským poplatkem.

Ad k) Na toto a další pravidla by měl zřejmě existovat kodex, dohled a odvolací autorita jako v zahraničí, kde je zavedeno školné.

Zásada č.*:

Výběr školného a absolventského poplatku

- a) Pokud student nepožádá o přeměnu školného na absolventský poplatek, splácí školné měsíčními (čtvrtletními) splátkami v celém průběhu studia daného studijního programu.
- b) Každý student může požádat CSFTV o převod školného na absolventský poplatek a následně:
 - Účtovaná splátka školného se během studia automaticky přičítají k částce absolventského poplatku.
 - Nesplacený absolventský poplatek je úročen sazbou podle jednotných pravidel stanovených CSFTV pro přijímací řízení v rámci kterého studium započalo.
 - CSFTV v průběhu studia veřejné vzdělávací instituci průběžně hradí X % účtované splátky školného převedené na absolventský poplatek.
- c) Splácení absolventského poplatku se řídí zákonem o finanční pomoci studentů.
- d) Podrobnosti ohledně výběru školného stanoví MŠMT formou nařízení.

Odůvodnění:

Ad b) Žádosti zapsaného studenta by bylo automaticky vyhověno pokud ještě nevyčerpal nárok na podporu.

Zásada č.*

Další poplatky

- a) V případě překročení SDS může veřejná vzdělávací instituce za studium v příslušném období účtovat navíc částku až do výše odpovídajícího normativního kreditu za dobu studia nad rámec SDS.

Odůvodnění:

Bude zcela na rozhodnutí VVI aby posoudila nakolik je překročení SDS zaviněno nedbalým studijním přístupem studenta, nezaviněnými vnějšími okolnostmi a nakolik například komplikovaností skladby předmětů a časováním akademického roku.

- b) veřejná vzdělávací instituce může účtovat poplatky za další služby jako je přijímací řízení.

Poznámka: Viz zásady o poplatcích. Doporučujeme vyvarovat se právnímu zamlžení této oblasti, protože by to mohlo v realitě fakticky vést k de facto skrytému vybírání přímého školného, což by mělo nežádoucí negativní dopad na uchazeče se sociálně a ekonomicky slabým zázemím a otevíralo by prostor pro skrytou cenovou a další diskriminaci.

Zásada č. 88

Hospodaření veřejné vzdělávací instituce

- a) Veřejná vzdělávací instituce účtuje v soustavě podvojného účetnictví, ve kterém je povinna důsledně oddělit náklady a výnosy spojené s doplňkovou činností. V ostatním platí pro veřejnou vzdělávací instituci obecné předpisy o účetnictví.
- b) Za účelné využívání vzdělávacích grantů (nyní příspěvků), dotací, za vypořádání dotací se státním rozpočtem a za řádné hospodaření s majetkem veřejné vzdělávací instituce je ministři odpovědný rektor a správní rada plní roli kontrolní.**
- c) Veřejná vzdělávací instituce provede na konci kalendářního roku vyúčtování svého hospodaření a zúčtování finančních vztahů se státním rozpočtem ministerstva školství a předloží je ministerstvu v termínu určeném ministerstvem na předepsaném formuláři.
- d) Veřejná vzdělávací instituce je povinna majetek užívat k plnění úkolů ve vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké a další tvůrčí činnosti. Může jej užívat i k doplňkové činnosti v souladu s tímto zákonem a v souladu s evropskými právními předpisy.
- e) V doplňkové činnosti veřejná vzdělávací instituce vykonává za úplatu činnost navazující na její vzdělávací a vědeckou, výzkumnou, vývojovou, uměleckou nebo další tvůrčí činnost nebo činnost sloužící k účinnějšímu využití lidských zdrojů a majetku. Doplňková činnost nesmí ohrozit kvalitu, rozsah a dostupnost činností, k jejichž uskutečňování byla veřejná vysoká škola zřízena.
- f) Veřejná vzdělávací instituce může se souhlasem správní rady používat jako zdroj financování také úvěry od bank na investice, na výzkumnou a vývojovou činnost a další tvůrčí činnost na financování kapitálových výdajů do výše xy% z rozpočtu (obratu VVŠ). K získání úvěru od bank na investice, na výzkumnou a vývojovou činnost a další tvůrčí činnost na financování kapitálových výdajů přesahující xz% z rozpočtu (obratu VVŠ) je nutné získat souhlas RTV/MŠMT.
- g) Veřejná vzdělávací instituce není povinna tvořit fondy, ale má tuto možnost, pokud hospodaření s fondy popíše ve statutu. Bez ohledu na to, zda veřejná vzdělávací instituce bude nebo nebude tvořit fondy, je povinna dodržovat „Rámec veřejné podpory“ (článek 87 Smlouvy o založení ES).
- h) Veřejná vzdělávací instituce vykáže v daňovém přiznání zůstatek nevyčerpaných účelově určených prostředků na vzdělávací, výzkumnou vývojovou a další tvůrčí činnost. Prostředky takto získané úsporou daňové povinnosti budou použity nejpozději v x bezprostředně následujících zdaňovacích obdobích ke krytí výdajů (nákladů) souvisejících s hlavní činností a účelem, na který byly tyto prostředky poskytnuty.

Odůvodnění:

Ad i) odpadne analytická evidence ve fondech a systém se zjednoduší. Vysoká škola na základě tohoto ustanovení nemusí, ale může vytvářet fondy v souladu se Statutem veřejné vysoké školy. Předepsaný formulář, kterým vysoká škola provede zúčtování se státním rozpočtem vůči MŠMT bude přílohou daňového přiznání vysoké školy. V daňovém přiznání uvede vysoká škola zůstatek nevyčerpaných účelově určených prostředků na vzdělávací, výzkumnou vývojovou a další tvůrčí činnost. Z titulu zákona o daních z příjmů bude touto daňovou úlevou vysoká škola zavázána v daňovém přiznání evidované prostředky do xy let (například do 10 let) využít v souladu s jejím posláním/hlavní činností/účelem.

Zásada č.*:

Úvěry a záruky vydávané VVI

Zákon stanoví podmínky, za kterých může veřejná vzdělávací instituce přijmout úvěr.

Odůvodnění: Zásadu je možné po diskusi rozpracovat například takto:

Veřejná vzdělávací instituce může přijmout úvěr pouze pokud:

- a) Celková dlužná částka/suma dluhů veřejné vysoké školy nepřekročí x% skutečných příjmů předcházejícího rozpočtového/kalendářního roku bez (případně včetně) příjmů ze státního rozpočtu.*
- b) Suma ročních splátek úvěru nepřekročí X% (například 25%) skutečných příjmů předcházejícího rozpočtového/kalendářního roku bez (případně včetně) příjmů ze státního rozpočtu.*
- c) Celkovou sumou dluhů veřejné vzdělávací instituce se pro účely tohoto zákona rozumí souhrn závazků vyplývajících ze splácení jistin a úvěrů ke konci kalendářního roku.*
- d) Na splátky úvěrů je možné použít finanční prostředky ze státního rozpočtu.*
- e) Stát neručí za závazky veřejné vysoké školy. Na základě žádosti veřejné vysoké školy však může stát záruku poskytnout (schválení PSP).*

Zásada č. 87

Majetek veřejné vzdělávací instituce

Veřejná vzdělávací instituce vlastní majetek potřebný k činnostem, pro které byla zřízena. Majetkem veřejné vzdělávací instituce jsou věci, byty a nebytové prostory, práva a jiné majetkové hodnoty.

O nakládání s majetkem veřejné vzdělávací instituce rozhoduje statutární orgán nebo orgán určený vnitřním předpisem vzdělávací instituce.

Veřejná vzdělávací instituce může nabývat pouze cenné papíry vydané státem nebo cenné papíry, za jejichž splacení se stát zaručil a nebo cenné papíry obchodní společnosti, do které veřejná vzdělávací instituce vložila majetek.

Odůvodnění:

Zásada vychází z platné právní úpravy, pouze zpřesňuje, jaký druh majetku může vzdělávací instituce vlastní.

Hlava III

Financování soukromých vzdělávacích institucí

Zásada č. 90

Financování soukromé vzdělávací instituce

Právnícká osoba, která získala oprávnění působit jako Soukromá vzdělávací instituce, je povinna zajistit finanční prostředky pro vzdělávací činnost a podle typu vzdělávací instituce i vědeckou, výzkumnou, vývojovou a inovační, uměleckou nebo další tvůrčí činnost a pro uskutečňování dlouhodobého záměru soukromé vzdělávací instituce po celou dobu platnosti akreditace oblasti vzdělávání.

Ministerstvo může poskytnout soukromé vzdělávací instituci dotaci na uskutečňování akreditovaných studijních programů v dané oblasti vzdělávání. Na stanovení výše dotace se vztahuje **zásada č. 85**. Ministerstvo může pro poskytnutí dotace a stanovení její výše určit další kritéria formou opatření zveřejněného ve Věstníku ministerstva a na své internetové stránce, která zejména zohledňují

- a) přidělené finanční prostředky ze státního rozpočtu pro vzdělávací instituce,
- b) výsledky hodnocení činnosti vzdělávací instituce Akreditační komisí,
- c) plnění dlouhodobého záměru soukromé vzdělávací instituce,
- d) plnění povinností soukromé vzdělávací instituce vůči studentům a vůči ministerstvu,
- e) spolupráci se zaměstnavateli, orgány státní správy a územní samosprávy a odbornou praxí,
- f) rozvíjení mezinárodní spolupráce, včetně rozvoje mobility zaměstnanců a studentů vzdělávací instituce.

O poskytnutí dotace na vzdělávací činnost může Soukromá vzdělávací instituce požádat nejdříve po uplynutí standardní doby studia u uskutečňovaných studijních programů od zahájení vzdělávací činnosti a podle typu vzdělávací instituce i vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké nebo další tvůrčí činnosti v akreditované oblasti vzdělávání. Pokud do podání žádosti o udělení dotace neproběhlo hodnocení vzdělávací činnosti a podle typu vzdělávací instituce i vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké nebo další tvůrčí činnosti soukromé vzdělávací instituce Akreditační komisí, musí být součástí žádosti o dotaci vyjádření Akreditační komise k této činnosti. Podmínky dotací, jejich užití a zúčtování se řídí obecnými předpisy pro nakládání s prostředky státního rozpočtu.

Soukromá vzdělávací instituce, které je poskytnuta dotace na uskutečňování vzdělávací činnosti, uzavírá s ministerstvem na příslušný kalendářní rok smlouvu o uskutečňování vzdělávací činnosti. Smlouva o uskutečňování vzdělávací činnosti obsahuje podmínky pro udělení dotace ve vztahu ke školnému, které Soukromá vzdělávací instituce stanoví pro studenty, oblasti vzdělávání, případně studijní programy a počty studentů, na které se poskytnutá dotace vztahuje. Podmínkou je, že školné spolu s dotací nesmí být vyšší, než dotace poskytovaná veřejným vzdělávacím institucím v příslušné oblasti vzdělávání.

Odůvodnění:

Zásada upravuje podmínky financování soukromých vzdělávacích institucí, podle kterých může získat finanční prostředky na vzdělávací činnost obecně každá Soukromá vzdělávací instituce. *Financování je omezeno na vzdělávací oblast, protože financování výzkumu a vývoje se řídí obecnými předpisy upravujícími podporu výzkumu a vývoje.*

Zásada č. *

- a) Právnícká osoba, která získala oprávnění působit jako Soukromá vzdělávací instituce (SVI), a která je obecně prospěšnou společností nebo získá status veřejné prospěšnosti a splňuje podmínky pro poskytnutí veřejné podpory má nárok na vzdělávací grant určený normativním předpisem za stejných podmínek jako veřejná vysoká škola kromě následujícího:
- b) Vzdělávací grant SVI stanoví plošně MŠMT/CSFTV/RTV jako x% vzdělávacího grantu odpovídajícího programu na VVŠ. Vzdělávací grant poskytnutý SVI však nesmí být nižší než xmin% a vyšší než xmax% vzdělávacího grantu.
- c) **Součet výše vzdělávacího grantu a účtovaného školného SVI za studium nesmí převyšovat vzdělávací grant plus strop školného v obdobném studijním programu na VVŠ.**
- d) Pro účely financování určuje nákladové zařazení studijního programu na SVI AK (nebo MŠMT).
- e) Nárok SVI na vzdělávací grant je podmíněn získáním příslušné (re)akreditace SVI a splněním následujících technických podmínek:
- Informační propojení s informačním systémem o studiích (rozšířená matrice).
 - Pravidla vyhledávání školného a dodržování kodexu rovného přístupu shodná s VVŠ.
 - Další podmínky o poskytování informací stanovené MŠMT/CSFTV/RTV.

Odůvodnění:

Jde o období systému který dnes funguje v regionálním školství, kde mají nárok a dostávají státní příspěvek na studenty také soukromé střední školy. V principu není nutné podmiňovat veřejnou podporu SVI zavedením školného na VVŠ, protože školné není zavedeno ani na veřejných středních školách. Pokud nebude na VVŠ zavedeno školné bude nutno pouze zajistit, aby součet vzdělávacího grantu a školného na SVI nepřekročil výši vzdělávacího grantu na VVŠ, jinak by došlo k narušení rovných podmínek. Legislativně samozřejmě lze veřejnou finanční podporu SVI podmínit zavedením školného na VVŠ.

Jde o to, že SVI, která chce dosáhnout na státní podporu se bude muset více podřítit pravidlům pro VVŠ než SVI, která státní podporu nebude chtít a stačí jí základní akreditace. Zákon stanoví, v jakém rozsahu, za jakých podmínek a jakým způsobem se právnická osoba soukromá vzdělávací instituce (SVI) může ucházet o zvláštní výhody, které podle tohoto zákona náleží osobám se statutem veřejné prospěšnosti. Proto aby mohla být právnická osoba - SVI považována za veřejně prospěšnou, musí být uznána MŠMT/RTV/AK za účelem veřejně prospěšným. Právní forma právnické osoby není rozhodující např. i společnost s ručením omezeným či akciová společnost může získat status veřejné prospěšnosti. Právnícké osobě, která svou činností jako SVI vykonává veřejně prospěšnou činnost nebo poskytuje veřejnosti obecně/veřejně prospěšnou vzdělávací službu za předem určených podmínek a za rovných podmínek pro každého a jejíž zisk bude podle právního ujednání z podstatné části použit pro výkon těchto veřejně prospěšných činností, pro které je založena, náleží status veřejné prospěšnosti. (Povolená výše zisku SVI by měla být ekvivalentní současně účinným daňovým úlevám ve výši 30% platným pro veřejné vysoké školy). Nabytí a správa určité majetkové účasti na podnikání jsou považovány za veřejně prospěšné, pokud zájem na udržení SVI je podřízen obecně/veřejně prospěšnému účelu. Statut veřejné prospěšnosti se odejme právnické osobě, která se svou činností odchýlí od podmínek stanovených MŠMT/RTV/AK nebo se svým ziskem naloží v rozporu s těmito podmínkami. Zákon stanoví, za jakých podmínek a jakým způsobem se právnické osobě přizná nebo odejme status veřejné prospěšnosti. Příklad dalších podmínek pro splnění veřejné prospěšnosti: SVI účtuje v soustavě podvojného účetnictví, ve kterém je povinna důsledně oddělit náklady a výnosy spojené s přijatými prostředky ze státního rozpočtu. V ostatním platí pro SVI obecné předpisy o účetnictví. SVI provede na konci kalendářního roku zúčtování finančních vztahů se státním rozpočtem a předloží je

ministerstvu školství v termínu určeném ministerstvem. Za účelné využívání vzdělávacích grantů, dotací, za vypořádání finančních vztahů se státním rozpočtem je ministři odpovědný rektor/správní rada. Pokud obdržela SVI základní vzdělávací grant nebo státní dotaci je každoročně povinna předložit Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy výroční zprávu o činnosti a o hospodaření (a případně audit).

Ad a) Tato úprava umožňuje nastavení ve velkém rozsahu podle finančních možností rozpočtové kapitoly TV a zároveň eliminuje nežádoucí prostor pro ad hoc rozhodování a dává tím SVI jistou míru jistoty příjmů veřejné podpory v budoucím období. Alternativně je možno částku vytáhnout k výši vzdělávacího grantu odpovídajícího nejméně nákladným oblastem (oborům) jako jsou humanitní obory, pokud nebude dostatek vůle více narovnat podmínky VVŠ a SVI.

Ad b) Toto nastavení zabraňuje, aby SVI získala za poskytnutí stejného studia v součtu více prostředků než VVŠ. VVŠ i tak bude zvýhodněna veřejnými prostředky navíc (vyšší vzdělávací grant, institucionální financování VaV, rozvojové programy, dotace na systém kontroly kvality, atd.).

Zásada č.*:

Veřejná informační povinnost

- a) MŠMT/CSFTV/RTV každoročně na internetu zveřejňuje přehledně a ve srovnatelné podobě podrobné informace o všech existujících studijních programech na všech školách kde stát poskytuje vzdělávací grant.
- b) O každém studijním programu školy musí být minimálně uvedeny následující informace: typ, forma, oblast, kreditní zátěž a SDS studijního programu; počty přihlášených, účastníků přijímacího řízení, přijatých, zapsaných, mužů/žen, zahraničních studentů EU a non-EU; počet neúspěšně ukončených studií (rozhodnutím školy, studenta); střední délka úspěšně a neúspěšně ukončovaných studií; podíl studentů studujících déle než SDS; **výše školného, podíl přímých plateb absolventského poplatku, splátkové procento**; míra registrované nezaměstnanosti čerstvých absolventů (půlročních a ročních a dlouhodobá).

Odůvodnění:

Ad a) Dobře informovaný uchazeč který má dělat zodpovědná rozhodnutí je nutnou podmínkou efektivního fungování autonomních regulačních mechanismů nabídky a poptávky a konkurence. Vysokou informovanost (dnes zcela nedostatečnou) může zprostředkovat pouze snadný a přehledný přístup k věrohodným, srovnatelným a vypovídajícím informacím. Takový systém vyžaduje podporu a koordinaci státu (MŠMT).

Ad b) V praxi bude část agregátních údajů počítána z informačního systému o terciárních studiích, část bude povinně dodávána školami a část dobrovolně.

Část devátá

Rada terciárního vzdělávání

Zásada č. 94

Rada terciárního vzdělávání

Rada terciárního vzdělávání má patnáct členů. Členy Rady terciárního vzdělávání jmenuje na návrh ministra vláda; vláda zároveň jmenuje z členů Rady terciárního vzdělávání předsedu a místopředsedu. Ministr si před předložením návrhu vyžádá doporučení příslušných ministerstev, reprezentace vzdělávacích institucí, Rady pro výzkum a vývoj a zástupců zaměstnavatelů.

Členové Rady terciárního vzdělávání jsou jmenováni na dobu šesti let; jmenování mohou být nejvýše na dvě funkční období. Při prvním jmenování členů Rady terciárního vzdělávání určí vláda jména jedné třetiny členů, jejichž funkční období skončí po dvou letech, a jedné třetiny členů, jejichž funkční období skončí po čtyřech letech. Členem Rady terciárního vzdělávání může být jmenována pouze osoba, která je všeobecně uznávanou odbornou autoritou v oblasti terciárního vzdělávání, výzkumu a vývoje anebo spolupráce terciárního vzdělávání s aplikační sférou a při výkonu své funkce je nezávislá.

Funkce člena Rady terciárního vzdělávání je neslučitelná s funkcí rektora, prorektora a ředitele institutu profesního vzdělávání.

Před uplynutím funkčního období může být člen Rady terciárního vzdělávání odvolán z funkce jen pro dlouhodobou neúčast na práci Rady terciárního vzdělávání nebo na vlastní žádost.

Členové Rady terciárního vzdělávání jsou při výkonu své funkce nezávislí.

Rada terciárního vzdělávání pro odbornou přípravu svých jednání může zřizovat poradní pracovní skupiny.

Činnost členů Rady terciárního vzdělávání je úkonem v obecném zájmu. Těmto osobám může být poskytnuta odměna a přísluší jim cestovní náhrady podle zvláštního právního předpisu. Členové Rady terciárního vzdělávání jsou povinni zachovávat mlčenlivost o věcech, o kterých se dozvěděli při své činnosti. Tato povinnost trvá i po skončení výkonu funkce. Tyto osoby nesmějí využívat informace, které získaly při výkonu funkce pro sebe ani pro jiného.

Varianta 1:

Způsob jednání Rady terciárního vzdělávání upravuje jednací řád Rady terciárního vzdělávání; ministerstvo zveřejní jednací řád Rady terciárního vzdělávání na své internetové stránce.

Činnost Rady terciárního vzdělávání materiálně a finančně zabezpečuje ministerstvo.

Varianta 2:

Způsob jednání Rady terciárního vzdělávání upravuje jednací řád Rady terciárního vzdělávání; vláda zveřejní jednací řád Rady terciárního vzdělávání na své internetové stránce.

Činnost Rady terciárního vzdělávání materiálně a finančně zabezpečuje vláda.

Odůvodnění:

Nově se zavádí Rada terciárního vzdělávání, která je nezávislá jak na ministerstvu, tak na vzdělávacích institucích. Způsob jmenování jeho členů je obdobný jako u Akreditační komise s tím, že je rozšířen okruh institucí, které navrhnou jeho členy a okruh osobností, které se mohou stát členy Rady terciárního vzdělávání.

Zásada č. 95

Činnost Rady terciárního vzdělávání

Varianta 1:

Rada terciárního vzdělávání je odborným a poradním orgánem vlády pro oblast terciárního vzdělávání. Rada terciárního vzdělávání plní úkoly podle tohoto zákona, zejména se podílí na koncepční a koordinační činnosti v oblasti terciárního vzdělávání a na jeho rozvoji. K tomu účelu využívá spolupráce zejména s akademickou obcí, zaměstnavateli, představiteli veřejného života, územní samosprávy a státní správy, kulturního života, finančního sektoru a neziskových organizací.

Varianta 2:

Rada terciárního vzdělávání plní úkoly podle tohoto zákona, zejména se podílí na koncepční a koordinační činnosti v oblasti terciárního vzdělávání a na jeho rozvoji. K tomu účelu využívá spolupráce zejména s akademickou obcí, zaměstnavateli, představiteli veřejného života, územní samosprávy a státní správy, kulturního života, finančního sektoru a neziskových organizací.

Společné pro obě varianty:

Rada terciárního vzdělávání

- a) sleduje stav a vývoj terciárního vzdělávání a vydává stanoviska a doporučení k veřejnému zájmu v terciárním vzdělávání,
- b) vyjadřuje se k výhledu financování sektoru veřejného terciárního vzdělávání z prostředků státního rozpočtu,
- c) vyjadřuje se k dlouhodobým záměrům veřejných vzdělávacích institucí pro oblast terciárního vzdělávání,
- d) vypracovává a zveřejňuje výroční zprávu o své činnosti,
- e) navrhuje ministrovi jmenování a odvolání členů správních rad veřejných vzdělávacích institucí,
- f) předkládá správní radě veřejné vysoké školy k vyjádření věci podle **zásady č. 19**,
- g) předkládá správní radě veřejného institutu k vyjádření věci podle **zásady č. 32**,
- h) schvaluje statut správní rady veřejné vzdělávací instituce,
- i) hodnotí činnost správních rad veřejných vzdělávacích institucí a navrhuje výši odměn jejich členům,
- j) posuzuje další záležitosti týkající se terciárního vzdělávání, které jí předloží ministerstvo a vydává k nim stanovisko.

Odůvodnění:

Zásada vymezuje působnost Rady terciárního vzdělávání.

Část desátá Státní správa

Hlava I

Vláda

Zásada č. 96

Vláda

Vláda plní úkoly podle tohoto zákona, zejména tím, že

- a) zřizuje nařízením vlády veřejnou odbornou vysokou školu, fúzuje s jinou veřejnou odbornou vysokou školou, rozděluje na jiné veřejné odborné vysoké školy nebo je zrušuje, (V případě přijetí **varianty č. 2 u zásady č. 13.**)
- b) jmenuje a odvolává předsedu, místopředsedu a další členy Akreditační komise na návrh ministra,
- c) jmenuje a odvolává předsedu, místopředsedu a další členy Rady terciárního vzdělávání na návrh ministra,
- d) schvaluje statut Akreditační komise na návrh ministerstva,

Odůvodnění:

Zásada stanovuje působnost vlády, a to především při jmenování, resp. odvolávání členů Akreditační komise a členů Rady terciárního vzdělávání.

Hlava II Ministerstvo

Zásada č. 97

Ministerstvo

Ministerstvo plní úkoly podle tohoto zákona, zejména

- a) vytváří podmínky pro rozvoj terciárního vzdělávání a vzdělávacích institucí;
- b) zodpovídá za aktualizaci a rozvoj legislativy v oblasti terciárního vzdělávání,
- c) předkládá vládě návrhy zákonů, kterými se zřizuje univerzita, fúzuje s jinou univerzitou nebo veřejnou odbornou vysokou školou, rozděluje na jiné univerzity nebo je zrušuje,
- d) předkládá vládě návrhy nařízení vlády, kterými se zřizuje veřejná odborná vysoká škola, fúzuje s jinou veřejnou odbornou vysokou školou, rozděluje na jiné veřejné odborné vysoké školy nebo je zrušuje, (**V případě přijetí varianty č. 2 u zásady č. 13.**)
- e) předkládá vládě návrhy změn zákonů při změně typu vzdělávací instituce, pokud je typ vzdělávací instituce obsažen v jejím názvu a v zákoně,
- f) vypracovává, každoročně aktualizuje a zveřejňuje na své internetové stránce výroční zprávu ministerstva o stavu terciárního vzdělávání,
- g) vypracovává metodiku pro stanovení výše finančních prostředků ze státního rozpočtu vzdělávacím institucím a na jejich základě rozděluje finanční prostředky ze státního rozpočtu z kapitoly školství po projednání s reprezentací vzdělávacích institucí veřejným vzdělávacím institucím;
- h) kontroluje hospodaření veřejných vzdělávacích institucí podle příslušných zvláštních

- právních předpisů; kontroluje hospodaření soukromých vzdělávacích institucí s prostředky státního rozpočtu,
- i) kontroluje dodržování obecných předpisů v oblasti terciárního vzdělávání,
 - j) vypracovává a zveřejňuje na své internetové stránce dlouhodobý záměr ministerstva a jeho případné aktualizace,
 - k) stanoví opatřením zveřejněným ve Věstníku ministerstva na své internetové stránce soustavu oblastí vzdělávání a zveřejňuje ji formou opatření ve Věstníku ministerstva a na své internetové stránce,
 - l) stanoví formu a termíny předkládání výroční zprávy o činnosti a hospodaření a výsledcích vnitřního hodnocení činnosti vzdělávací instituce pro veřejné a pro soukromé vzdělávací instituce,
 - m) stanoví opatřením a zveřejňuje ve Věstníku ministerstva a na své internetové stránce kritéria pro udělování státního souhlasu,
 - n) stanoví a zveřejňuje ve Věstníku ministerstva a na své internetové stránce kritéria pro hodnocení vnitřního systému zabezpečení kvality vzdělávací instituce, (**varianta č. 2 zásady č. 78**),
 - o) projednává a vyhodnocuje dlouhodobé záměry vzdělávacích institucí,
 - p) rozhoduje o zřízení veřejné odborné vysoké školy, fúzi s jinou veřejnou odbornou vysokou školou, rozdělení na jiné veřejné odborné vysoké školy nebo o jejím zrušení, (**V případě přijetí varianty č. 1 u zásady č. 13.**)
 - q) rozhoduje o zřízení veřejného institutu profesního vzdělávání, fúzi s jiným veřejným institutem profesního vzdělávání, rozdělení na jiné veřejné instituty profesního vzdělávání nebo o jeho zrušení,
 - r) rozhoduje o udělení, omezení a odnětí akreditace oblasti vzdělávání nebo její části,
 - s) rozhoduje o typu vzdělávací instituce,
 - t) rozhoduje o typu příslušného studijního programu a oprávnění přiznávat tituly nebo akademické tituly jejich absolventům po řádném ukončení studia a absolventům magisterských studijních programů,
 - u) rozhoduje o delší standardní době studia u bakalářských a magisterských studijních programů,
 - v) rozhoduje o udělení státního souhlasu k působení jako soukromá vzdělávací instituce, rozhoduje o odnímání uděleného státního souhlasu,
 - w) rozhoduje o uznání studia a vzdělání získaného v zahraničí v případě, kdy je vázáno mezinárodní smlouvou s příslušným státem, který vydal doklad o vzdělání, a kterou je k uznání zmocněno,
 - x) rozhoduje o příslušnosti vzdělávací instituce při uznávání studia a vzdělání získaného v zahraničí,
 - y) uzavírá rámcovou smlouvu s veřejnou vzdělávací institucí a roční smlouvu se soukromou vzdělávací institucí, pokud jí jsou poskytnuty finanční prostředky ze státního rozpočtu na uskutečňování vzdělávací činnosti,
 - z) jmenuje a odvolává ředitele veřejného institutu profesního vzdělávání,
 - aa) registruje statuty a studijní a zkušební řády vzdělávacích institucí,

- bb)vyjadřuje se k registraci statutů a studijních a zkušebních řádů státních vysokých škol,
- cc)sdružuje a využívá informace o uchazečích o přijetí ke studiu a o účastnících a absolventech celoživotního vzdělávání a informace z matriky studentů v souladu se zvláštními právními předpisy,
- dd)předkládá vládě ke schválení statut Akreditační komise a zveřejňuje ho na své internetové stránce,
- ee)předkládá Akreditační komisi podání vzdělávacích institucí podle tohoto zákona,
- ff) zabezpečuje materiálně a finančně činnost Akreditační komise,
- gg)zabezpečuje materiálně a finančně činnost Rady terciárního vzdělávání (**varianta č. 1 zásady č. 94**),
- hh)zveřejňuje jednací řád Rady terciárního vzdělávání (**varianta č. 1 zásady č. 94**),
- ii) přijímá opatření podle **zásady č. 28, 37 a 43**,
- jj) přiznává stipendia hrazená ze státního rozpočtu,
- kk)vyslovuje souhlas nebo se vyjadřuje k záležitostem uvedeným **v části třetí hlavě VI**,
- ll) plní úkoly nadřízeného správního orgánu při výkonu přenesené působnosti orgánů státní správy vzdělávacími institucemi ve správním řízení,
- mm)poskytuje metodickou pomoc vzdělávacím institucím ve věcech přípravy statutů, studijních a zkušebních řádů a ostatních vnitřních předpisů vzdělávacích institucí, vedení evidence studentů, statistického výkaznictví, knihovnictví, informačních systémů a zahraničních styků,
- nn)poskytuje účelovou podporu z evropských fondů prostřednictvím státního rozpočtu právnickým a fyzickým osobám jako příjemcům, nebo spolupříjemcům, které na základě dohody uzavřené mezi těmito osobami řeší projekty zaměřené na vzdělávací činnost realizovanou na vzdělávacích institucích na základě vyhlášené veřejné soutěže,
- oo)stanovuje část účelové podpory z evropských fondů, kterou je příjemce povinen poskytnout spolupříjemci podle písmene gg). Při poskytnutí účelové podpory se nepostupuje podle zvláštního právního předpisu,
- pp)uděluje věcné a finanční ocenění vynikajícím studentům, absolventům studia ve studijním programu a dalším osobám za mimořádné výsledky ve studiu a ve vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké nebo další tvůrčí činnosti,
- qq)ukládá sankce za správní delikty.

Odůvodnění:

Zásada uvádí přehled povinností a působnosti ministerstva, které jsou v řadě případů uvedeny u jednotlivých zásad.

Hlava III

Ministr

Zásada č. 98

Ministr

Ministr:

- a) předkládá na základě návrhů veřejných univerzit prezidentovi republiky návrhy na

- jmenování rektorů a na odvolání rektorů veřejných univerzit,
- b) jmenuje po vzniku veřejné vysoké školy osobu, která do jmenování rektora veřejné vysoké školy vykonává kompetence statutárního orgánu veřejné vysoké školy a odpovídá za ustavení orgánů veřejné vysoké školy,
 - c) jmenuje a odvolává rektora veřejné odborné vysoké školy,
 - d) jmenuje a odvolává členy správní rady veřejné vzdělávací instituce,
 - e) předkládá správní radě veřejné vzdělávací instituce k vyjádření věci podle **zásady č. 19 a 32**,
 - f) předkládá vládě návrhy na jmenování a odvolání členů Akreditační komise,
 - g) předkládá vládě návrhy na jmenování a odvolání členů Rady terciárního vzdělávání,
 - h) vyhledává programy pro přiznávání stipendií,
 - i) projednává s reprezentací vzdělávacích institucí návrhy a opatření, která se jich významně týkají,

Odůvodnění:

Zásada uvádí přehled povinností a působnosti ministra, které jsou v řadě případů uvedeny u jednotlivých zásad.

Hlava IV

Matrika studentů

Zásada č. 99

Matrika studentů

Vzdělávací instituce vede matriku studentů. Matrika studentů slouží k evidenci o studentech a k rozpočtovým a statistickým účelům.

Do matriky studentů se zaznamenává jméno, příjmení, rodné číslo, stav a trvalý pobyt studenta, u cizinců též datum narození, pohlaví, místo pobytu v České republice a státní občanství.

V matrice studentů jsou o jednotlivých studentech vedeny zejména údaje

- a) o zápisu do studia,
- b) o předchozím vzdělání,
- c) o oblasti vzdělávání, studijním programu a formě studia,
- d) o zápisu do vyššího ročníku nebo dalšího bloku,
- e) o řádném ukončení studia a uděleném titulu nebo akademickém titulu,
- f) o přerušení studia,
- g) o ukončení studia,
- h) k financování vzdělávací instituce.

Strukturu informační věty provozované databáze a její technické podmínky stanoví ministerstvo.

Ministerstvo vede centrální matriku studentů vzdělávacích institucí, která vznikne sdružením informací z matrik studentů vzdělávacích institucí.

Na uchovávání údajů z matriky zaměstnanců se vztahuje zvláštní právní předpis.

Odůvodnění:

Zásada do jisté míry vychází ze současné právní úpravy. Zdůrazňuje odpovědnost vzdělávací instituce za verifikaci uváděných dat v matrice studentů a za jejich ochranu.

Hlava V

Správní delikty a sankce

Zásada č. 100

Správní delikty a sankce

Kontrolu dodržování povinností stanovených tímto zákonem vykonává a sankce za správní delikty ukládá ministerstvo.

Právnícká osoba se dopustí správního deliktu tím, že

- a) neoprávněně používá označení institut profesního vzdělávání, vysoká škola nebo univerzita, popřípadě z něho odvozené tvary slov a zkratky, a to i v cizojazyčných mutacích,
- b) neoprávněně uskutečňuje studijní program v neakreditované oblasti vzdělávání,
- c) neoprávněně uskutečňuje neakreditovaný typ studijního programu.
- d) nezjedná ve stanovené lhůtě na základě výzvy ministerstva nápravu k opatření, které je v rozporu se zákonem nebo jiným právním předpisem.

Za správní delikt se uloží pokuta od 500 000 do 2 000 000 Kč.

Při stanovení sankce se přihledne k délce doby, po kterou porušování povinnosti trvalo, k okolnostem, za nichž k protiprávnímu jednání došlo a k následkům tohoto jednání.

Řízení o uložení sankce lze zahájit do jednoho roku ode dne, kdy se ministerstvo o porušení povinnosti dozvědělo, nejpozději však do tří let ode dne, kdy k porušení povinnosti došlo.

Pokutu nelze uložit, byla-li za totéž jednání uložena pokuta podle jiných právních předpisů.

Na řízení o správních deliktech se vztahuje správní řád. Pokutu vybírá ministerstvo a pokuta je příjmem státního rozpočtu. Při vybírání a vymáhání uložených pokut se postupuje podle zvláštního právního předpisu (zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů.)

Pokuta je splatná do 30 dní ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o uložení pokuty. Pokutu je možné uložit i opakovaně.

Právnícká osoba, které byla uložena pokuta, je povinna do tří měsíců ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o uložení pokuty

- a) přestat užívat označení institut profesního vzdělávání, vysoká škola nebo univerzita, popřípadě z něho odvozené tvary slov a zkratky včetně cizojazyčných mutací,
- b) ukončit neoprávněně uskutečňování studijního programu v neakreditované oblasti vzdělávání,
- c) ukončit neoprávněně uskutečňování neakreditovaného typu studijního programu,

d) zjednat nápravu v opatření, které je v rozporu se zákonem nebo jiným právním předpisem.

Odůvodnění:

Nově se zavádí mechanismus sankcí pro právnické osoby, které se dopustí touto zásadou definovaných správních deliktů. Důvodem je ochrana veřejnosti před právníky osobami, které nabízejí terciární vzdělávání, aniž by k tomu byly oprávněny.

Část jedenáctá **Změna zákona o správních poplatcích**

Zásada č. 101

Změna zákona o správních poplatcích

Správní poplatek za přijetí žádosti o udělení státního souhlasu právnické osobě působit jako soukromá vysoká škola se navrhuje zvýšit na 100 000 Kč.

Odůvodnění:

Zásada zvyšuje správní poplatek za přijetí žádosti o udělení státního souhlasu z 25 tisíc Kč na 100 tisíc Kč. Současně zavádí i další správní poplatky.

Část dvanáctá **Společná, přechodná a závěrečná ustanovení**

Zásada č. 102

Stanovení oblastí vzdělávání

Ministerstvo stanoví do šesti měsíců po nabytí účinnosti tohoto zákona seznam oblastí vzdělávání podle **zásady č. 2**.

Odůvodnění:

Zásada stanovuje maximálně půlroční lhůtu pro stanovení oblastí vzdělávání.

Zásada č. 103

Platnost studijních programů

Akreditované studijní programy a studijní obory, v nichž absolventi získávají vysokoškolské vzdělání podle dosavadních předpisů, se stávají studijními programy poskytujícími vysokoškolské vzdělání podle tohoto zákona a jsou akreditovány na stanovenou dobu, nejdéle však na dobu pěti let od nabytí účinnosti tohoto zákona.

Odůvodnění:

Zásada stanovuje maximálně pětileté přechodné období pro platnost současných akreditací studijních programů a jejich studijních oborů. Do té doby musí vysoká škola požádat o akreditaci příslušných oblastí vzdělávání a typů studijních programů.

Zásada č. 104

Habilitační řízení a řízení ke jmenování profesorem

Habilitační řízení a řízení ke jmenování profesorem již nebudou po dni nabytí účinnosti zákona zahajována podle dosavadního zákona. Habilitační řízení a řízení ke jmenování profesorem, která byla zahájena podle dosavadního zákona, mohou být ukončena podle

tohoto zákona nejpozději do jednoho roku od nabytí účinnosti zákona. Jmenování docentů a profesorů bude u těchto řízení provedeno podle dosavadní právní úpravy.

Obory habilitačního řízení a řízení ke jmenování profesorem akreditované podle dosavadních předpisů jsou akreditovány na stanovenou dobu, nejdéle však na dobu pěti let od nabytí účinnosti tohoto zákona.

Odůvodnění:

Zásada umožňuje dokončit habilitační řízení a řízení ke jmenování profesorem, která byla zahájena před nabytím účinnosti nového zákona. V této době musí vysoká škola zároveň požádat o akreditaci příslušných oblastí vzdělávání a typů studijních programů.

Zásada č. 105

Vzdělávací programy vyšších odborných škol a Akreditační komise pro vyšší odborné vzdělávání

Vzdělávací programy vyšších odborných škol akreditované podle zvláštního právního předpisu (zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů,) jsou akreditovány na stanovenou dobu, nejdéle však na dobu pěti let od nabytí účinnosti tohoto zákona.

Zrušuje se Akreditační komise pro vyšší odborné vzdělávání.

Odůvodnění:

Zásada stanovuje maximálně pětileté přechodné období pro transformaci stávajících vyšších odborných škol do institutů profesního vzdělávání a pro platnost současných akreditací vzdělávacích programů. Nejpozději do pěti let od nabytí účinnosti tohoto zákona mohou požádat zřizovatele vyšší odborné školy o akreditaci příslušných oblastí vzdělávání pro profesní studijní programy. V případě, že stanovisko Akreditační komise bude k předloženým žádostem kladné, dojde ke vzniku institutu profesního vzdělávání podle tohoto zákona (veřejného institutu profesního vzdělávání nebo soukromého institutu profesního vzdělávání). Žádost o akreditaci oblasti vzdělávání musí zřizovatel vyšší odborné školy podat s dostatečným předstihem před skončením akreditace vzdělávacích programů, aby věděl, zda vznikne institut profesního vzdělávání či nikoliv a zda bude možné přijímat ke studiu v nově akreditovaných oblastech vzdělávání nové uchazeče či nikoliv. V případě, že vyšší odborná škola nezíská akreditaci v příslušné oblasti vzdělávání a nebude již mít ani akreditovány žádné vzdělávací programy, zanikne vyšší odborná škola podle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Předpokladem ale je, že Akreditační komise zřízená podle školského zákona již nebude udělovat nové akreditace vzdělávacích programů pro vyšší odborné školy. Proto se navrhuje ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona její zrušení. Důvodem jejího zrušení je i skutečnost, že pro celý sektor terciárního vzdělávání bude existovat pouze jedna akreditační komise. Se zrušením Akreditační komise pro vyšší odborné vzdělávání musí být zrušena i ustanovení zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, o Akreditační komisi.

Vzhledem k tomu, že pro celý sektor terciárního vzdělávání bude jedna Akreditační komise, ruší se akreditační komise pro vyšší odborné školy.

Zásada č. 106

Vzdělávací instituce

Vysoké školy ke dni nabytí účinnosti zákona jsou uvedeny v rejstříku vzdělávacích institucí, které vede ministerstvo a zveřejňuje ho na své webové stránce.

Typ vzdělávací instituce se stanoví při akreditaci oblastí vzdělávání podle tohoto zákona.

Vysoké školy uvedené v rejstříku vzdělávacích institucí předloží k registraci statut a studijní a zkušební řád upravený podle tohoto zákona do jednoho roku od nabytí účinnosti tohoto zákona.

Vysoké školy uvedené v rejstříku vzdělávacích institucí jsou povinny uvést své vnitřní předpisy do souladu s tímto zákonem do jednoho roku od nabytí jeho účinnosti.

Vysoké školy uvedené v rejstříku vzdělávacích institucí jsou povinny ustavit své orgány podle tohoto zákona do dvou let od nabytí jeho účinnosti.

Osoba, která počala vykonávat funkci rektora na veřejné vysoké škole na základě jmenování podle dosavadních předpisů se považuje za osobu, která vykonávala nebo vykonává tuto funkci na základě jmenování podle tohoto zákona. Délka funkčního období se však posuzuje podle dosavadních předpisů.

Osoba, která počala vykonávat funkci děkana na veřejné vysoké škole na základě jmenování podle dosavadních předpisů se považuje za osobu, která vykonávala nebo vykonává tuto funkci na základě jmenování podle tohoto zákona, pokud statut veřejné vysoké školy stanoví, že součástí veřejné vysoké školy jsou fakulty. Délka funkčního období se posuzuje podle vnitřních předpisů schválených podle tohoto zákona.

Nově zřízená veřejná vzdělávací instituce a státní vzdělávací instituce je povinna ustavit své orgány do dvou let ode dne zřízení. Do doby ustavení jednotlivých orgánů uvedených **v zásadě č. 15** vykonávají v nezbytném rozsahu jejich působnost osoby pověřené ministrem.

Odůvodnění:

Zásada stanovuje období pro zpracování, projednání a schválení statutu a studijního a zkušebního řádu a jejich předložení k registraci a období pro zřízení příslušných orgánů veřejné a státní vzdělávací instituce. Současně zaručuje kontinuitu činnosti rektorů a děkanů veřejných vysokých škol.

Zásada č. 107

Správní rady veřejných vysokých škol

Osoba, která byla jmenována do správní rady veřejné vysoké školy podle dosavadních předpisů, vykonává tuto funkci do doby jmenování nové správní rady podle tohoto zákona.

Odůvodnění:

Zaručuje se kontinuita v činnosti správních rad veřejných vysokých škol.

Zásada č. 108

Studium a studenti

Studenti studující na vysokých školách uvedených v rejstříku vzdělávacích institucí ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona jsou studenty podle tohoto zákona.

Vyměření poplatku spojeného se studiem podle dosavadních předpisů provedené vysokou školou před účinností tohoto zákona zůstává tímto zákonem nedotčeno.

Akademické tituly, stavovská označení a ostatní tituly absolventů vysokých škol přiznané podle dřívějších předpisů zůstávají nedotčeny. Vědecké hodnosti „kandidát věd“ (ve zkratce „CSc.“) a „doktor věd“ (ve zkratce „DrSc.“) udělené podle dřívějších předpisů zůstávají nedotčeny.

Osvědčení o přiznání akademických titulů podle § 43 zákona č. 172/1990 Sb., o vysokých školách, ve znění pozdějších předpisů, a § 99 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o

změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, vydává příslušná vysoká škola na základě žádosti i po nabytí účinnosti tohoto zákona.

Odůvodnění:

Zásada zaručuje kontinuitu postavení studentů. Současně upřesňuje podmínky řádného zakončení jejich studia, které se v současném a novém zákoně liší. Totožně jako v zákoně o vysokých školách se zaručuje platnost akademických titulů a vědeckých hodností podle dřívějších předpisů.

Zásada č. 109

Akreditační komise

Osoba, která počala vykonávat funkci člena Akreditační komise na základě jmenování podle dosavadních předpisů se považuje za osobu, která vykonávala nebo vykonává tuto funkci na základě jmenování podle tohoto zákona. Délka funkčního období se však posuzuje podle dosavadních předpisů.

Akreditační komise stanoví a zveřejní na své webové stránce:

- a) kritéria pro hodnocení vnitřního systému zabezpečení kvality vzdělávací instituce,
- b) kritéria pro hodnocení vzdělávací instituce,
- c) kritéria pro udělení akreditace pro oblast vzdělávání,
- d) kritéria pro zařazení vzdělávací instituce do typu vzdělávací instituce,
- e) kritéria pro udělení státního souhlasu

do šesti měsíců od nabytí účinnosti tohoto zákona; ve stejné lhůtě předloží Akreditační komise ke schválení návrh statutu upravený podle tohoto zákona.

Odůvodnění:

Zásada zaručuje kontinuitu působení Akreditační komise i v nových legislativních podmínkách.

Zásada č. 110

Mezinárodní smlouvy

Ustanovení tohoto zákona se použijí, pokud mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána, nestanoví jinak.

Část třináctá
Zrušovací ustanovení

Zásada č. 111

Zrušovací ustanovení

Zrušují se:

1. Zákon č. 111/1998 Sb., **o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů** (zákon o vysokých školách), ve znění zákona č. 210/2000 Sb., zákona č. 147/2001 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 96/2004 Sb., zákona č. 121/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 473/2004 Sb., zákona č. 562/2004 Sb., zákona č. 342/2005 Sb., zákona č. 552/2005 Sb., zákona č. 161/2006 Sb., zákona č. 165/2006 sb., zákona č. 310/2006 Sb., zákona č. 624/2006 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb. a zákona č. 189/2008 Sb.

2. Vyhláška Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy č. 343/2002 Sb., o postupu a podmínkách při zveřejnění průběhu přijímacího řízení na vysokých školách, ve znění vyhlášky č. 276/2004 Sb.

3. Vyhláška Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy č. 42/1999 Sb., o obsahu žádosti o akreditaci studijního programu.

4. § 104 odst. 1 a § 105 až 107 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění zákona č. 383/2005 Sb., zákona č. 161/2006 Sb., zákona č. 179/2006 Sb., zákona č. 158/2006 Sb., zákona č. 342/2006 Sb., zákona č. 165/2006 Sb., zákona č. 624/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 179/2006 Sb., zákona č. 217/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 343/2007 Sb., zákona č. 58/2008 Sb., zákona č. 126/2008 Sb., zákona č. 189/2008 Sb., zákona č. 242/2008 Sb., zákona č. 243/2008 Sb., zákona č. 384/2008 Sb., zákona č. 561/2004 Sb., zákona č. 242/2008 Sb., a zákona č. 306/2008 Sb.

5. § 10 až 13 vyhlášky č. 10/2004 Sb., o vyšším odborném vzdělávání.

D. Promítnutí navrhovaného věcného řešení do právního řádu

Změny ve struktuře terciárního vzdělávání včetně vzniku nových právnických osob, změny v systému financování, výrazné změny v řízení vysokých škol, které mají posílit autonomii vysokých škol vyžadují změny právních předpisů na úrovni zákona. Charakter předkládaných změn překračuje rozsah stávajícího zákona o vysokých školách. Z tohoto důvodu se navrhuje přijetí nové právní úpravy formou zákona, která bude doprovázena nezbytnou novelizací souvisejících zákonů. S přijetím zákona bude spojena změna zejména těchto souvisejících platných právních předpisů:

1. zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů,
2. zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů,
3. vyhlášky č. 10/2004 Sb., o vyšším odborném vzdělávání.

4. Na právních předpisech v této části se pracuje.

Způsob promítnutí navrhovaného věcného řešení do právního řádu, soulad s ústavním pořádkem ČR, soulad se závazky vyplývajícími pro ČR z jejího členství v EU, soulad s mezinárodními smlouvami, jimiž je ČR vázána

Při přípravě návrhu byly využívány poznatky a zkušenosti ze stavu a vývoje vysokého školství v zahraničí. Problematika, která je předmětem návrhu, náleží obecně do oblasti, která je podle Smlouvy o založení Evropského společenství, ve znění po přijetí Amsterodamské smlouvy (dále jen „Smlouva o založení ES“), vyloučena ze sblížování právních předpisů pomocí aktů Evropských společenství. Školství (obecněji odborné vzdělávání) je totiž na základě článků 126 a 127 uvedené smlouvy výslovně vyloučeno z harmonizace zákonů a ostatních předpisů členských států. Rovněž v článku 70 Evropské dohody není školství uvedeno v demonstrativním výčtu oblastí, v nichž má být prováděno sblížování práva ČR s právem ES.

Pokud jde o oblast uznávání kvalifikací návrh důsledně vychází z Úmluvy o uznávání kvalifikací ve vysokém školství v Evropském regionu (UNESCO a Rada Evropy, duben 1997).

Vstupem České republiky do Evropské unie vznikla České republice kromě jiného také povinnost zajistit volný pohyb osob, svobodu podnikání (usazování) a volný pohyb služeb v souladu s úpravou obsaženou mj. v čl. 43, 48, 49 a 55 Smlouvy o založení ES, které zakazují omezovat svobodu usazování, podnikání a poskytování služeb pro státní příslušníky a společnosti jednoho členského státu na území státu druhého.

Z tohoto pohledu je třeba hodnotit udělování státního souhlasu působit jako soukromá vysoká škola udělování akreditace studijnímu programu společně vysoké škole a právnické osobě zabývající se vzdělávací a vědeckou, výzkumnou, uměleckou nebo jinou tvůrčí činností. Z tohoto důvodu se navrhuje, aby státní souhlas působit jako soukromá vysoká škola a společnou akreditaci studijního programu bylo možné udělit nejenom právnické osobě se sídlem na území České republiky, ale i právnické osobě se sídlem na území jiného členského státu Evropské unie a právnické osobě zřízené nebo založené podle práva kteréhokoliv členského státu Evropské unie, ať má sídlo kdekoliv.

Vstupem České republiky do Evropské unie vznikla České republice také povinnost zajistit rovné podmínky studia pro občany České republiky a státní příslušníky ostatních členských států Evropské unie (a jejich rodinné příslušníky) na našich vysokých školách, neboť rovný přístup ke vzdělávání je prostředkem k realizaci volného pohybu osob. Tento princip

předkládaný návrh splňuje, neboť plně respektuje mj. čl. 43, 48, 49 a 55 Smlouvy o založení ES, které zakazují omezovat volný pohyb služeb, svobodu podnikání a svobodu usazování pro státní příslušníky a právnické osoby jednoho členského státu na území státu druhého, a čl. 12 téže smlouvy, podle kterého je nepřipustná diskriminace z důvodů státní příslušnosti.

Relevantní předpisy práva ES:

- Ustanovení Smlouvy o založení Evropského společenství – zejm. čl. 3c, 14, 18, čl. 39 až 49, 55, 94, 95
- Směrnice Rady 1993/96/EHS o právu pobytu pro studenty
- Směrnice Rady 1968/360/EHS o odstranění omezení pohybu a pobytu pracovníků členských států a jejich rodinných příslušníků uvnitř Společenství
- Nařízení Rady 1968/1612/EHS o volném pohybu pracovníků uvnitř Společenství
- Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 60/2000 Sb., o Úmluvě o uznávání kvalifikací týkajících se vysokoškolského vzdělávání v evropském regionu, podepsané členskými státy Rady Evropy v Lisabonu 10. dubna 1997 (pro Českou republiku vstoupila v platnost dnem 1. února 2000).

Závěr: Předložený návrh je plně slučitelný s právem Evropského společenství.

Navrhovaná právní úprava není v rozporu s Ústavou a ústavním pořádkem České republiky.

Navrhovaná právní úprava rovněž není v rozporu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, neboť zakotvuje přednost mezinárodních smluv, vázících Českou republiku, před zákonem o terciárním vzdělávání.

E. Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy a další dopady

Předložený věcný návrh zákona je připravován ve shodě s reformou veřejných financí, konkrétně s připravovaným věcným záměrem zákona o daních z příjmů, v koordinaci s ministerstvem financí, a proto neobsahuje žádné prvky, které by byly se zamýšlenou reformou v rozporu. V souladu s Programovým prohlášením vlády návrh věcného záměru zákona o terciárním vzdělávání usiluje o dlouhodobě chápanou fiskální neutralitu.

Návrh nebyl zaslán ke konzultaci Evropské centrální bance, neboť podle Rozhodnutí Rady č. 98/415/ES ze dne 29. června 1998 nepodléhá takové konzultaci.

Předkládaný návrh nebude mít finanční dopady na podnikatelské prostředí, veřejné rozpočty, státní rozpočet a na rovné postavení mužů a žen.